

Afgørelser – Reg. nr.: 02396.02

Fredningen vedrører: Jels Søerne

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 20-12-1960

Fredningsnævnet 06-06-1958

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

20/12-1960

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1960, den 20. december, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1294/58 vedrørende fredning af omgivelserne af Jelssøerne.

I den af fredningsnævnet for Haderslev amtsrådskreds den 6. juni 1958 afsagte kendelse hedder det:

"I skrivelser af 5. november og 14. december 1955 har Danmarks naturfredningsforening begæret fredningssag indledet vedrørende arealer omkring de ved Jels i Haderslev amt beliggende tre søer: Nedersø, Midtsø og Oversø.

Under nævnets behandling af sagen har Danmarks naturfredningsforening været repræsenteret af lokalkomiteen for Haderslev og omegn.

De arealer, der efter de med komiteen under sagens gang førte forhandlinger ønskes fredet, er vist på et i sagen fremlagt afrids af matrikelkortet, bilag 43, og omfatter:

ved Nedersø dele af:

1. art. nr. 555 Jels ejerlav og sogn, tilhørende Jels sognekommune.
2. art. nr. 353 smst., tilhørende Den danske Stat, landbrugsministeriet.
3. art. nr. 383 smst., tilhørende samme.
4. art. nr. 15 smst., tilhørende fru Ingeborg Christine Nielsen, Jels.

5. art. nr. 7 smst., tilhørende landmand Søren Kongsted, Jels.
6. den i søen, der er matrikuleret under art. nr. 100 smst. og tilhører landbrugsministeriet, i umiddelbar nærhed af Jels by beliggende lille træbevoksede ø.

ved Midtsø:

7. en del af art. nr. 353 Jels ejerlav og sogn, tilhørende Den danske Stat, landbrugsministeriet.
8. del af art. nr. 206 smst., tilhørende samme.
9. del af art. nr. 104 smst., tilhørende gårdejer Niels Lauritzen Møller, Jels.
10. parcel 127/45 af art. nr. 46 smst., tilhørende Søren Christian Kongsted, Farris.
11. art. nr. 8 smst., tilhørende landmand Peter Klausen, Farris.
12. art. nr. 45 smst., tilhørende Hans Nielsen Kaack, Jels.
13. del af art. nr. 383 smst., tilhørende landbrugsministeriet.
14. del af art. nr. 284 smst., tilhørende I/S Jels Voldsted.

ved Oversø:

15. art. nr. 353 (nordre del) Jels ejerlav og sogn, tilhørende landbrugsministeriet.
16. art. nr. 26 smst., tilhørende gårdejer Julius Bohsen, Jels.
17. del af art. nr. 67 smst., tilhørende gårdejer Jens Bertelsen havn, Over Jels, Farris.
18. del af art. nr. 40 smst., tilhørende samme.
19. del af art. nr. 18 Ørsted, Oksenvad sogn, betegnet i tingbogen for Ørsted bind I, blad 14, tilhørende gårdejer Mathias Johansen Wolf, Ørsted.
20. del af art. nr. 49 Ørsted, Oksenvad sogn, betegnet i tingbogen for Ørsted bind II, blad 42, tilhørende landmand Marius Jørgensen Ruff, Ørstedmark, Farris.
21. del af art. nr. 6 Ørsted, Oksenvad sogn, betegnet i tingbogen for Ørsted bind I blad 5, tilhørende landmand Iver From, Ørsted.

Fredningens afgrænsning er foreslået fastlagt således:

Ved Nedersø

Fra en linie vinkelret på kysten ud for vejkrydset vest for Barsbølmark. Nordover langs grænsen for artikel 555 og den smalle del af 353. På den brede del af 353 på de herværende åbne arealer i en afstand af 50 m øst for den her til Barsbøl skov førende sti nærmest søen. Arealet mellem Nedersø og Midtsø,

afdeling 539 af Haderslev skovdistrikt indbefattes. Syd for denne afdeling foreslås grænsen i Jels Nederskov (afdeling 538) lagt 50 m inde i skoven regnet fra søens bred. Videre fra et punkt 100 m fra hegnssammenstødet ved skovens sydspids i lige linie over Jelsgaards marker til et punkt på disses sydlige del 70 m fra søbredden og 260 m fra Jels-Trolkær landevej. Derefter fra nævnte punkt i lige linie mod vest over Jelsgaards sydlige del og videre over art. nr. 7 til et punkt på denne ejendoms vestgrænse 110 m fra grænsen mod det nordfor liggende art. nr.

Ved Midtsø.

Mod sydøst fortsættes grænsen fra Nedersøen i afstanden 50 m øst for den nærmest søen værende sti frem til Barsbøl skov. Gennem denne i en afstand af 50 m fra det nordvestlige skovbryn, eller fra søbredden, hvor skoven når direkte frem til denne. Grænsen går gennem skovafdeling 325. Mod nordøst følges skovvejen, der fra Barsbølhus fører mod nord til Nygård, dog at et nordøst for skovvejen mod Farrisvejen og Lilleåen liggende areal af art. nr. 104 indenfor en afstand af 30 m fra skovvejen inddrages under fredningen. Mod nord følges vejen til Farris, mod nordvest landevejen mellem Vamdrup og Jels indtil grænsen mellem artikel 383 (nordlige lod) og 284. Dette skel følges derefter til en afstand af 100 m fra søens bred. Herfra i en tilsvarende afstand fra søen frem til voldstedet, uden om dette (vest om) og over Nørreeng ligeledes i 100 m's afstand fra søen frem til Jels Nederskov. Gennem denne i en afstand af 50 m fra søens bred frem til skovafdeling 539. Endelig et areal af art. nr. 104 nord for Farrisvejen.

Ved Oversø.

Langs Farris-vejen fra artikel 104's østlige skel og frem til haven ved Søbjærg gård; sønden om denne og herfra i en bue omkring søens østlige og sydlige bred i en afstand af 100 m fra bredden. Hele artikel nr. 353 (nordlige lod) medtages indtil en linie i forlængelse af skellet mellem artikel nr. 45 og 26 (Jels).

Arealerne foreslås pålagt efternævnte servituter:

Ved Nedersø.

1. Der må på området ikke opføres nogen art af bebyggelse fra-
set en sådan, der er nødvendig for arealernes landbrugs- og

skovmæssige udnyttelse. En hertil knyttet bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Master og andre skæmmende indretninger må ikke placeres på arealerne.

- 1a. Der foretages en slørende beplantning med buske eller løvtræer foran de på vestkysten værende sommerhuse. Subsidiært forpligtiges ejerne til at male disse huse med sådanne farver, der passer til det omgivende terræn.
 2. Der må på de fredede områder intetsteds foretages afgraving, opfyldning eller planering. Herfra er dog undtaget friluftsteateret, hvor sådanne ændringer kan foretages efter fredningsnævnets godkendelse.
 3. Nye veje eller stier må kun anlægges efter godkendelse af fredningsnævnet. Herfra er dog undtaget primitive skovveje.
 4. Henkastning af affald forbydes.
 5. Sten, der er så store, at en mand ikke kan løfte dem i hænderne, skal bevares og må hverken beskadiges, fjernes eller flyttes, medmindre de ligger på dyrkede marker.
 6. De under kultur værende åbne arealer kan benyttes som hidtil. Udyrkede områder må ikke opdyrkes, og de uden for omdrift værende græsfælder kan bevares som hidtil, men må ikke overgå til anden kulturform. Levende hegn på de åbne arealer må kun fornyes med løvtræer.
 7. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst. Den på afdeling 539 værende nåletræsbevoksning kan bibeholdes, når blot skovbrynene ud mod såvel Midtsø som Nedersø bevares med løvtræer. Mindre grupper af løvtræer langs søens bredder må ikke fældes, men skal bevares længst muligt. Den slørende kratvækst omkring friluftsteateret må stedse bevares.
 - 7a. Tilstedeværende nåletræsplantninger ud mod søens øst- og nordbred skal om muligt efter næste afdrivning afløses af løvtræer.
 8. Almenheden skal have fri adgang til færdsel og ophold langs søens bredder fraset opdyrkede områder, og eventuelle krydsende hegn skal forsynes med faste over- eller gennemgange. Fri adgang skal der ligeledes være til skov og krat, dog fraset eventuelle ungplantninger.
- Som fredningsbestemmelse vedrørende øen foreslås, at bevoks-

gerne på denne skal bevares.

Ved Midtsø

1. Der må på arealet ikke opføres nogen art af bebyggelse.
Allerede tilstedeværende bebyggelse kan vedligeholdes, men eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af fredningsnævnet. Master og andre skæmmende indretninger må ikke placeres på arealet uden fredningsnævnets tilladelse.
2. Der må på de fredede områder intetsteds foretages afgravning, opfyldning eller planering. Herfra er dog undtaget artikel 284, hvor sådanne ændringer kan foretages efter fredningsnævnets eller eventuelt nationalmuseets godkendelse.
3. Som ved Nedersøen.
4. do.
5. do.
6. De under kultur værende åbne arealer kan benyttes som hidtil. Uopdyrkede områder må ikke opdyrkes. Levende hegn på de åbne arealer må kun fornyes med løvtræer.
7. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst. Tilstedeværende nåletræsbevoksninger kan dog bevares, fornyes og behandles som hidtil. De foran restauranten værende spredtstående træer må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse.
8. Som ved Nedersø.
F.s.v. angår det nordfor Farrisvejen liggende areal af art. nr. 104 foreslås forbud mod sommerhusbebyggelse.

Ved Oversø.

1. Der må på området ikke opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, der er nødvendig for en landbrugs- og skovbrugsmæssig udnyttelse. En hertil knyttet bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Master og andre skæmmende indretninger må ikke placeres på arealet.
2. Der må på de fredede områder intetsteds foretages afgravning, opfyldning eller planering.
3. Henkastning af affald forbydes.
4. De under kultur værende åbne arealer kan benyttes som hidtil. Uopdyrkede områder må ikke opdyrkes. Levende hegn på de åbne arealer må så vidt muligt kun fornyes med løvtræer.

Tilstedeværende beplantninger kan bevares, fornyes og behandles som hidtil. Om muligt bør løvtræer fremelskes.

6. Almenheden skal have fri adgang til færdsel og ophold på artikel nr. 353 (nordlige lod).

Naturfredningsforeningen har derhos ønsket bestemmelse om forbud mod ændringer af det nuværende vandspejl i søerne og har henledt opmærksomheden på et fra lokal side fremsat ønske om at få etableret en sti langs Nedersøens vestre bred fra Jels i syd til Nederengen i nord.

Til støtte for fredningsbegæringen har naturfredningsforeningen anført, at Jels søerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at søernes omgivelser, bortset fra at der på Jelsgård (art. nr. 15) er opført nogle sommerhuse (weekendhytter) i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares.

Naturfredningsforeningen har derhos henvist til en i sagen fremlagt erklæring fra statsgeolog, dr. phil. Keld Milthers, der bl.a. har udtalt, at de tre søer er geologisk interessante som eksempel på sørækker i tunneldale, hvorfor han såvel af undervisningsmæssige som af videnskabelige grunde anbefaler en fredning af søernes omgivelser.

Amtsrådet og de interesserede kommuner har ikke haft noget at indvende mod den foreslåede fredning. Af Jels sogneråd er udtalt, at kommunen ikke har en sådan interesse i fredningen, at sognerådet vil fremsætte tilbud om at deltage i udgifterne herved.

Direktoratet for statsskovvæsenet, der administrerer de staten, landbrugsministeriet, tilhørende områder (bevoksede og ubevoksede skovarealer) har godkendt de foreslåede fredningsbestemmelser, jfr. skr. af 4. nov. 1955 fra direktoratet (bil. 4) og skr. af 4. nov. 1957 fra Haderslev skovdistrikt (bil. 37), og landbrugsministeriet har i skr. af 7. marts 1958 (bil. 41) godkendt den foreslåede fredning af øen i Nedersøen. De øvrige lodsejere med undtagelse af ejeren af Jelsgård, art. nr. 15 Jels, har ligeledes erklæret sig indforstået med fredning af de ommeldte arealer. Der er kun fremsat krav om erstatning fra ejerne af art. nr. 15, 104 og 45 Jels.

Nævnet finder med hjemmel i naturfredningslovens § 1 at burde gennemføre fredningen, således at denne omfatter samt-

lige de på afridset efter matrikulskortet, bil. 43, med stiplet linie afgrænsede arealer mod søerne.

Foreløbig bemærkes, at nævnet ikke har fundet anledning til at træffe bestemmelse angående vandstanden i søerne og ikke har fundet grundlag for at søge etableret en sti langs Nedersøens vestlige del, hvorved bemærkes, at ejeren af Jelsgård, på hvis grund stien i det væsentlige ville komme til at gå, har protesteret mod dens anlæg.

M.h.t. de foreslåede servituter bemærkes, at nævnet, da fredningen erbegrundet i udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn, ikke har fundet at burde give offentligheden adgang til de fredede arealer udover den i naturfredningsloven hjemlede. Nævnet har derhos ikke fundet anledning til vedrørende de under landbrugsejendomme hørende arealer at træffe bestemmelse om, at de skal blive henliggende i den nuværende tilstand, således at f. eks. uopdyrkede områder ikke må opdyrkes. Nævnet har endelig ikke ment at burde træffe bestemmelser med hensyn til den tilstedeværende sommerhusbebyggelse.

Nævnet pålægger herefter de fredede arealer servituter således:

Nedersø

A. art. nr. 555, 353 og 383 Jels

- a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- eller skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master el. lignende indretninger må ikke placeres på arealerne.
- b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse.
- c. Nye veje eller stier bortset fra primitive skovveje eller veje til landbrugsmæssige formål må kun anlægges efter godkendelse af fredningsnævnet.
- d. Henkastning af affald forbydes.
- e. Sten, der er så store, at en mand ikke kan løfte dem, må ikke beskadiges, fjernes eller flyttes, medmindre de ligger på dyrkede marker.
- f. Levende hegn på de åbne arealer må kun fornyes med løvtræer.

g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst. Den på afdeling 539 værende nåletræsbevoksning kan bibeholdes, når blot skovbrynene ud mod såvel Midtsø som Nedsø bevares med løvtræer. Mindre grupper af løvtræer langs søens bredder må ikke fældes, men skal bevares længst muligt. Den slørende kratvækst omkring friluftsteateret må stedse bevares.

Tilstedeværende nåletræsplantninger ud mod søens øst- og nordbred skal om muligt efter næste afdrivning afløses af løvtræer.

B. art. nr. 15 Jels.

Ejendommen belægges med de under A a-f nævnte servituter.

C. art. nr. 7 Jels.

Der pålægges servitut af følgende indhold:

Arealet må ikke bebygges.

Der må ikke på dette opsættes skure, boder, master el. lignende indretninger. Arealet må kun dyrkes på landbrugsmæssig vis eller som have med lav bevoksning (højst 1½ meter).

Den ved Jels by beliggende ø belægges med følgende servitut: Den må ikke bebygges, og skure, boder, master eller lignende indretninger må ikke opsættes på den. Den skal stedse holdes bevokset med løvtræer.

Midtsø

D. art. nr. 353 Jels

" " 206 "

" " 104 " forsåvidt angår den del af det fredede område, der ligger syd for Farrisvejen.
parcel 127/45- af art, nr. 46 Jels.

art. nr. 8 Jels

" " 45 Jels

" " 383 Jels

" " 284 Jels

Arealerne belægges med efternævnte servituter:

a. Der må ikke på arealerne ske nogen art af bebyggelse.

Allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master og

lignende indretninger må ikke placeres på arealerne.

- b. Der må på områderne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets og forsåvidt angår art. nr. 284 tillige med nationalmuseets godkendelse.
- c, d, e som ad A c-e
- f. Levende hegn på de åbne arealer må kun fornyes med løvtræer.
- g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst. Tilstedeværende nåletræsbevoksninger kan dog bevares, fornyes og behandles som hidtil. De foran restauranten værende spredtstående træer må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse.
- E. Den del af art. nr. 104, der ligger nord for Farrisvejen. Arealet må ikke bebygges, dog at opførelse af bygninger i tilknytning til landbruget skal være tilladt efter fredningsnævnets godkendelse med hensyn til placering og udformning. Der må ikke på arealet opsættes boder, skure eller lignende uden fredningsnævnets godkendelse.

Oversø

F. art. nr. 353 (nordlige del) Jels

"	"	26	Jels
"	"	67	"
"	"	40	"
"	"	18	Ørsted
"	"	49	"
"	"	6	"

Ejendommene belægges med efternævnte servituter:

- a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse bortset fra en sådan, som er nødvendig for deres landbrugs- eller skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master eller lignende indretninger må ikke placeres på de fredede arealer.
- b. Der må på de fredede arealer kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse.
- c. Henkastning af affald forbydes.
- d. Levende hegn på de åbne arealer skal såvidt muligt fornyes med løvtræer.

- e. Tilstedeværende beplantninger kan bevares, fornyes og behandles som hidtil. Om muligt bør løvtræer fremelskes.

Erstatningskravene.

art. nr. 15 Jels.

Ejeren har fremsat krav om en erstatning på ikke mindre end 50.000 kr., hvilket beløb hendes rådgiver under sagen kontorchef, cand. polyt. et jur. Viggo Vasegaard, i skrivelse af 20. april 1958 har motiveret således:

"Med den kyststrækning - nær 2.000 m - mod Jels Nedersø, som fru Nielsen ejer, vil der uden indbyrdes gene meget let yderligere kunne placeres i hvert fald 10 weekendhytter, og da der for disse betales en årlig leje på ikke under 100 kr., vil fredningen betyde tab af indtægtsmulighed på mindst 1000 kr. årlig, et beløb, der kapitaliseret svarer til 25.000 kr.

I denne forbindelse gør jeg opmærksom på, at det nævnte tal - 10 - ikke er udtryk for ønsketænkning. Fru Nielsen har siden fredningssagen blev rejst haft 4 henvendelser om leje af areal til weekendhytter, uden at fru selv har foretaget den ringeste form for avertering.

Desuden må jeg mene, at der for fredningen af selve landbrugsjorden må tilkomme fru en erstatning, der ikke på samme måde kan opgøres, men som jeg skønsmæssigt må ansætte til mindst kr. 25.000."

Ejeren har endvidere henvist til, at den sydlige del af arealet med tiden vil blive egnet til bymæssig bebyggelse.

Nævnet finder, at ejeren har krav på erstatning dels i anledning af, at forbudet mod yderligere bebyggelse hindrer hende i at opnå yderligere fortjeneste ved udleje af sommerhusgrunde, dels i anledning af de ejendommen iøvrigt pålagte servituter.

Under hensyn til, at det må henstå som usikkert, hvad de arealer af Jelsgården, der inddrages under fredningen, kunne have indbragt ved grundudlejning til sommerhuse (weekendhytter) og til, at fredningen ikke vil berøre den landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne, findes den ejeren tilkomende erstatning skønsmæssigt at kunne fastsættes til 8.000 kr.

art. nr. 104 Jels

I anledning af, at der pålægges den østlige del af arealet syd for Farrisvejen (begrænset mod vest af Skovvejen) forbud mod enhver bebyggelse, har ejeren gårdejer Niels Lauritzen Møller fremsat krav om en erstatning på 1000 kr., idet han har gjort gældende, at arealet er velegnet til byggegrund, og at han iøvrigt, før spørgsmålet om fredning blev rejst, havde overvejet selv at bygge et hus på grunden.

Nævnet skønner, at arealet er egnet til bebyggelse, og at det har en ikke ubetydelig værdi som byggegrund.

Erstatningsbeløbet findes herefter overensstemmende med den fremsatte påstand at burde bestemmes til 1000 kr.

Sønderjydsk Hypoteklånefond har som prioritetshaver ønsket erstatningen i det væsentlige benyttet til afdrag på kreditforeningens eller lånefondens lån.

Under hensyn til begrundelsen for tilkendelsen af erstatningen og til, at fredningen ikke skønnes at indvirke på panthavernes sikkerhed, findes erstatningen at burde tilfalde ejeren uden afkortning.

art. nr. 45 Jels

Ejeren, Hans Nielsen Kaack, har påstået sig tilkendt 1000 kr. i erstatning, idet han har anført, at arealet kan sælges som byggegrund, og at der omkring 1930 har været budt 2500 kr. for arealet, som udnyttedes til græsning.

Det er oplyst, at den ved arealet beliggende offentlige vej omkring 1930 var i niveau med grunden, medens den nu ligger nogle meter højere end denne, hvilket efter nævnets skøn har bevirket, at det ikke er sandsynligt, at arealet vil kunne sælges til helårsbebyggelse. Under hensyn til muligheden af udleje af dele af grunden til sommerhusbebyggelse finder nævnet at burde tilkende ejeren en erstatning, stor 400 kr.

De fastsatte erstatningsbeløb på ialt 9.400 kr. findes i medfør af naturfredningslovens § 17 stk. 2 at burde udredes med to trediedele af statskassen og en trediedel af Haderslev amtsfond.

Kendelsen vil være at tinglyse som hæftelse på ejendomme ne art. nr. 555, 353, 383, 15, 7, 100, 206, 104, parcel 127/45 af art. nr. 46, art. nr. 8, 45, 284, 26, 67 og 40 Jels ejerlav og sogn, samt art. nr. 18, 49 og 6 Ørsted ejerlav,

Oksenvad sogn, med prioritet forud for ejendommens panthavere, der har været indkaldt i henhold til lovens § 10 eller skriftligt har erklæret sig indforstået med fredningen.

Med hensyn til de ejendommene påhvilende servituter og andre byrder henvises til ejendommenes blade i tingbogen.

Ved tinglysningen henvises til fornævnte af amtslandinspektøren i Toftlund udarbejdede rids.

Påtaleretten tilkommer naturfredningsnævnet for Haderslev amt."

Konklusionen er sålydende:

"De fornævnte ejendomme vil indenfor de beskrevne, på det ommeldte afrids efter matrikulkortet angivne områder være at belægge med fredningsservituter som ovenfor anført.

De ejerne af art. nr. 15 Jels, fru Ingeborg Christine Nielsen, art. nr. 104 smst., gdr. Niels Lauritzen Møller, og art, nr. 45 smst. gdr. Hans Nielsen Kaack, tillagte erstatningsbeløb på henholdsvis 8000 kr., 1000 kr. og 400 kr. vil være at udrede med $\frac{2}{3}$ af statskassen og $\frac{1}{3}$ af Haderslev amtsfond."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er indanket af Ingeborg Christine Nielsen, ejer af art. nr. 15 Jels ejerlav og sogn, og Hans Nielsen Kaack, ejer af art. nr. 45 smst.

Overfredningsnævnet har den 3. juli 1959 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende og andre i sagen interesserede.

Det bemærkes, at det beror på en fejltagelse, når det i kendelsen nævnte bilag 43 betegnes som et matrikelkort. Det er oplyst, at det kort, som viser fredningsområdet, er et iblandt bilagene værende af amtslandinspektøren i Toftlund og amtslandinspektøren i Haderslev fremstillet kort, hvorpå fredningsgrænserne er indtegnet af amtslandinspektør Bruun.

Der opnåedes enighed med Hans Nielsen Kaack om en forhøjelse af erstatningen til 600 kr.

Med fru Ingeborg Christine Nielsen er der efter skriftlige og mundtlige drøftelser opnået enighed om, at fredningsgrænsen ændres således som vist på det ankeskrivelsen af 27. september 1959 vedlagte kort, hvorved den sydligste del udgår af fredningsområdet, at de eksisterende fiskerhytter

ved ejerskifte males med mørk farve, og at erstatningen fastsættes til 20.000 kr.

I forbindelse med beslutningen om, at den sydligste del af fredningsområdet på art. nr. 15 udgår, har overfredningsnævnet besluttet, at også art. nr. 7 i sin helhed holdes udenfor fredning.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i fredningskendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer. Et kort nr. Ha 102 visende grænserne for de fredede arealer er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Haderslev amtsrådskreds den 6. juni 1958 afsagte kendelse vedrørende fredning af omgivelserne af Jelsøerne stadfæstes herved med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales følgende beløb:

Fru Ingeborg Christine Nielsen, Jelsgård.....	20.000 kr.
gårdejer Niels Lauritzen Møller.....	1.000 "
gårdejer Hans Nielsen Kaack.....	600 "
alt med renter 5% p.a. fra den 6. juni 1958, til betaling sker:	

Erstatningsudgiften med renter udredes med 2/3 af statskassen og 1/3 af Haderslev amtsfond.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET>

citat i Ofn. kendelse af 20/12-1960

K e n d e l s e

afsagt af fredningsnævnet
for Haderslev amtsrådsreds
den 6. juni 1958.

I skrivelser af 5. november og 14. december 1955 har Danmarks Naturfredningsforening begæret fredningssag indledet vedrørende arealer omkring de ved Jels i Haderslev amt beliggende tre søer: Nedersø, Midtsø og Oversø.

Under nævnets behandling af sagen har Danmarks Naturfredningsforening været repræsenteret af lokalkomiteen for Haderslev og omegn.

De arealer, der efter de med komiteen under sagens gang førte forhandlinger ønskes fredet, er vist på et i sagen fremlagt afrids af matrikelkortet, bilag 43, og omfatter:

ved Nedersø dele af:

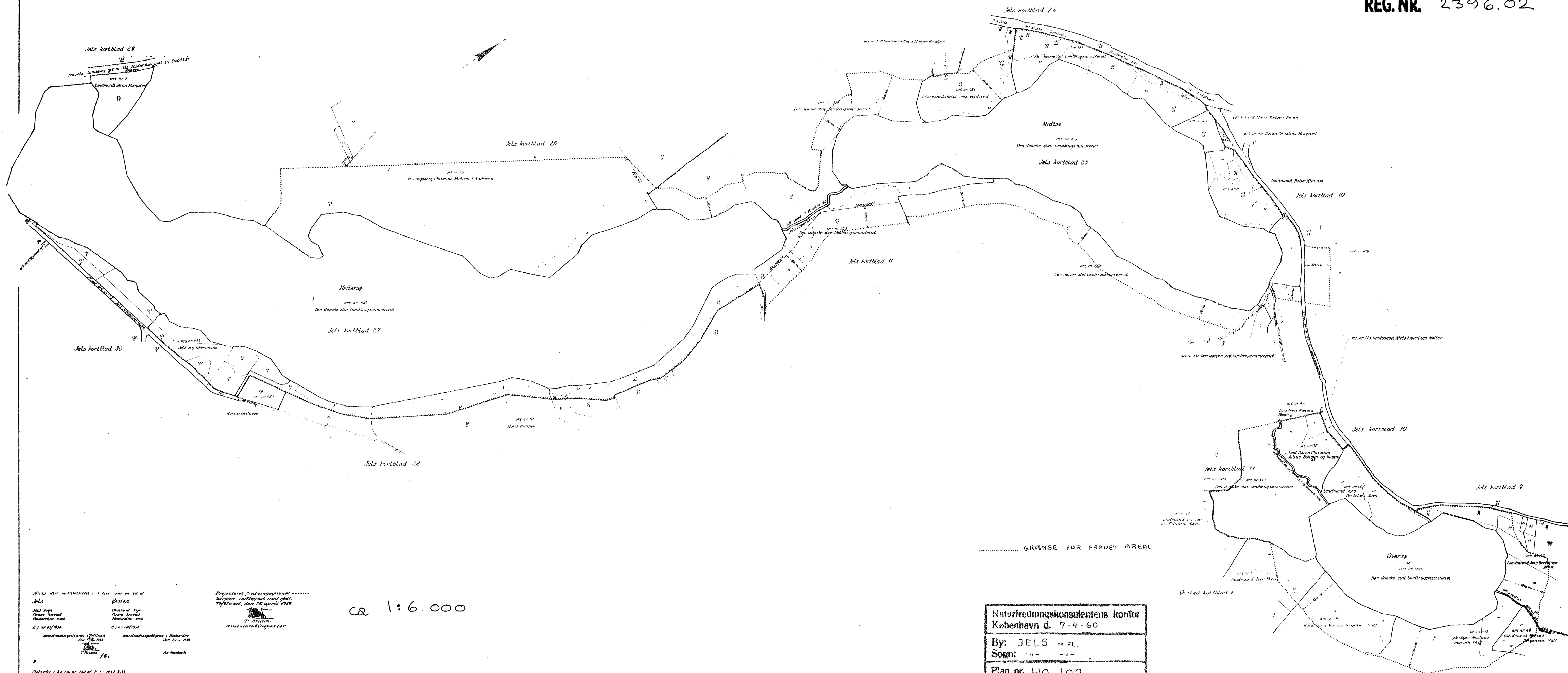
1. art. nr. 555 Jels Ejerlav og Sogn, tilhørende Jels sognekommune.
2. art. nr. 353 smst., tilhørende Den danske Stat, landbrugsministeriet.
3. art. nr. 383 smst., tilhørende samme.
4. art. nr. 15 smst., tilhørende fru Ingeborg Christine Nielsen, Jels.
5. art. nr. 7 smst., tilhørende landmand Søren Kongsted, Jels.
6. den i søen, der er matrikuleret under art. nr. 100 smst. og tilhører landbrugsministeriet, i umiddelbar nærhed af Jels by beliggende lille træbevoksede ø.

ved Midtsø:

7. en del af art. nr. 353 Jels Ejerlav og Sogn, tilhørende Den danske Stat, landbrugsministeriet.
8. del af art. nr. 206 smst., tilhørende samme.
9. del af art. nr. 104 smst., tilhørende gårdejer Niels Lauritzen Møller, Jels.
10. parcel 127/45 af art. nr. 46 smst., tilhørende Søren Christian Kongsted, Farris.
11. art. nr. 8 smst., tilhørende landmand Peter Klausen, Farris.
12. art. nr. 45 smst., tilhørende Hans Nielsen Kaack, Jels.

KORT>

REG. NR. 2396.02

Nrds af matrkelkortet i 1 Loo over en del af
Jels Østred

John says
Crown barred
Hachslow and
EJ nr 61/1956

Observed 30yr
Gram herring
Nobelslav and
EJ nr 128/1956

ausstellungsspielplan : Tifflund
den 27/8 1953

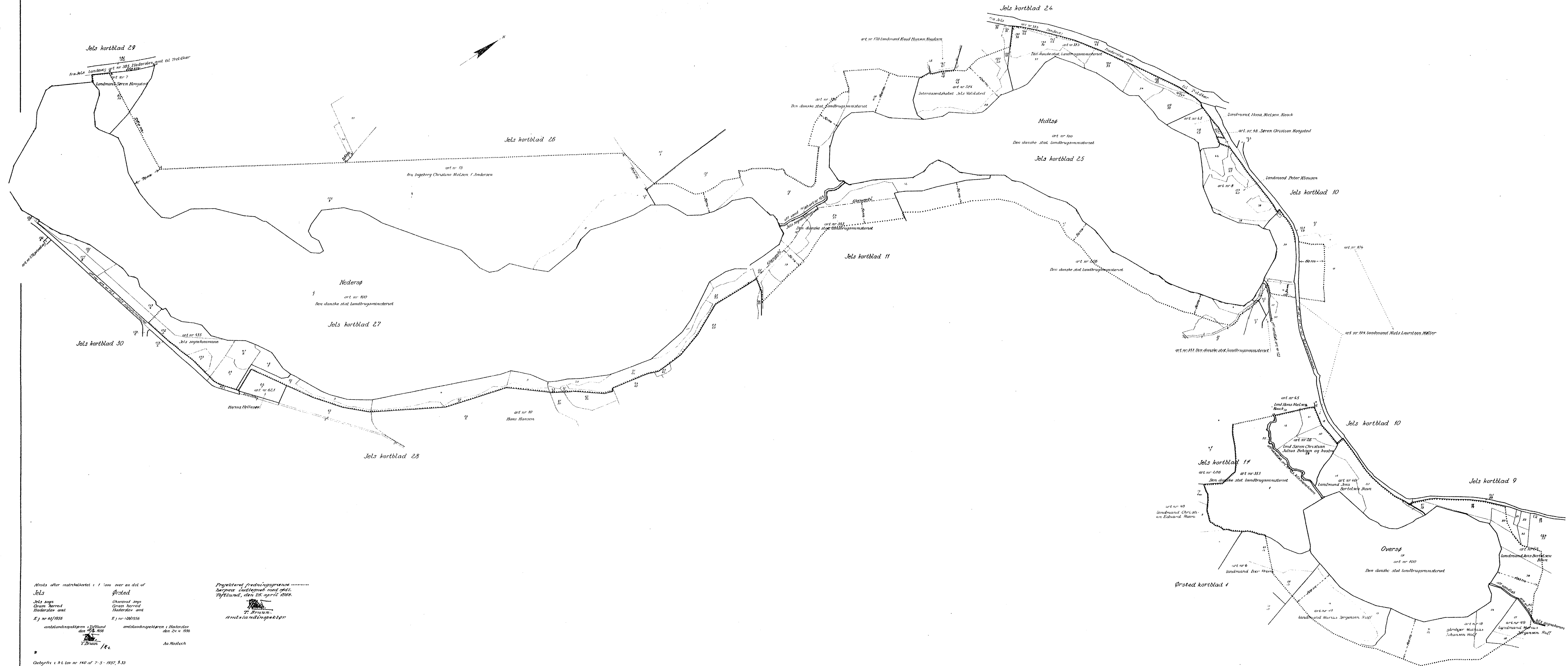
T. Brown

Projektor af prøvningsgrænse
 harpen indlagt med gult.
 Teflondet, den 26. april 1953.

T. Braun.
Amst. & Landingspoort 28

As Murtosa

Copyright © L.L. Low no. 140 of 7-5-1937, §.33

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02396.02

Dispensationer i perioden: 12-01-1972 - 02-11-2005

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

12/1-1972

År 1972, den 12. januar, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen 1294/58 til Overfredningsnævnets kendelse af 20.12.1960 vedrørende fredning af Jelssøernes omgivelser.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds har, i anledning af en sammenbygning af to små sommerhuse beliggende på art. nr. 104 Jels, ud for nordsiden af Jels Midtsø, til et større hus, fundet, at det således foreliggende hus - hvis etablering er i strid med Overfredningsnævnets kendelse af 20.12.1960, jfr. dennes side 8 nederst, under pkt. D.a. - kan blive liggende med en tidsbegrænset dispensation, hvorefter bebyggelsen i sin helhed vil være at fjerne. Denne ordning er tiltrådt af ejeren, tandtekniker fru Agnes Lisberg Kjergaard, Torvet, Jels.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde det anførte,

b e s t e m m e s:

Der meddeles dispensation fra fredningskendelsen af 20. december 1960 til tidsbegrænset bibeholdelse af tilbygningen på vilkår

1. Såvel tilbygningen som den øvrige bebyggelse på parcellen, herunder de oprindelige 2 adskilte småhuse og 1 lille wc-skur skal fjernes, når bebyggelsen ikke længere ejes af fru Kjergaard, dog tidligst den 1. januar 1992.
2. Ved tidsfristens udløb skal fjernelsen ske ved ejerens foranstaltning og for ejerens regning uden udgift for det offentlige.

3. Huset i den nuværende sammenbyggede stand må kun beboes af een familie.
4. De eksisterende træer og buske på skråningen mod bivejen skal bevares og må ikke beskæres under niveau, svarende til beplantningen på den af nabogrundene, hvor beplantningen er højst.
5. Vilklårene for den tidsbegrænsede dispensation skal ved naturfredningsnåvnets foranstaltning søges tinglyst på ejendommen, hvor på bygningen er placeret.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

J. Garde
J. Garde

25/10-74

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 25. oktober, afsagde overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 i sagen nr. 1294/58 vedrørende fredning af omgivelserne af Jelssøerne.

Fredningsbestemmelserne ifølge nævnte kendelse går i det væsentlige ud på at bevare det fredede i dets nuværende tilstand og omfatter bl.a. arealer beliggende ved Nedersø, herunder matr.nr. 555 ^{*Jels i sagen*} Jels, tilhørende daværende Jels kommune, og for en del af arealets vedkommende benyttet som teltplads.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds har i skrivelse af 31. juli 1974 forelagt overfredningsnævnet spørgsmålet om tilladelse for Rødding kommune, som nuværende ejer af matr.nr. 555 Jels, til opstilling af campingvogne i begrænset omfang på omhandlede teltplads.

Ifølge det i sagen oplyste er opstilling af enkelte campingvogne begyndt allerede nogle år før 1969, men kommunen arbejder med planer om at lade teltpladsen nedlægge i forbindelse med oprettelse af en større, mere moderne, offentlig ejet campingplads på arealer øst for det omhandlede.

Det fremgår endvidere, at sagen af fredningsnævnet har været forelagt fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt, som i skrivelse af 28. juni 1974 har udtalt, at udvalget efter omstændighederne ikke

modsatte sig dispensation fra de tinglyste fredningsbestemmelser samt fra naturfredningslovens § 47, stk. 1, nr. 1, og § 47 a, stk. 1, til henstilling af campingvogne på det areal, der i dag bruges til dette formål, nemlig den vestligste fjerdedel af det samlede teltpladsområde, for en periode af højst 5 år eller - såfremt den nye plads tages i brug forinden - indtil dette sker.

Fredningsnævnet har i ovennævnte skrivelse af 31. juli 1974 anbefalet en tidsbegrænset tilladelse i overensstemmelse med fredningsplanudvalgets indstilling med tilføjelse om, at nævnet, såfremt overfredningsnævnet giver tilladelse til opstilling af campingvogne, vil være sindet at meddele dispensation fra de respektive byggeliniebestemmelser i naturfredningsloven.

Overfredningsnævnet har herefter behandlet sagen og besluttet at tiltræde fredningsnævnets indstilling.

T h i b e s t e m m e s :

Den af overfredningsnævnet den 20. december 1960 afsagte kendelse vedrørende fredning af omgivelserne af Jelssøerne skal ikke være til hinder for, i overensstemmelse med fredningsnævnets foranstående indstilling, at omhandlede teltplads i begrænset omfang anvendes til opstilling af campingvogne for en periode af højst 5 år.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

E. Jensen

Modtaget i fredningsstyrelsen

2 DEC. 1982

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGSPROTOKOLLEN

for

Fredningsnævnet for Sønderjyllands
amts nordlige fredningskreds.

Den 22. november 1982 afholdt fredningsnævnet møde på Jels Voldsted. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Ib Lind Larsen, Haderslev, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Børge Diemer, Bjerndrup, og det af Rødding kommune valgte medlem, statsskovfoged Richard Roed, Øster Linnet.

Som sekretær medvirkede civildommer Torkil Rasmussen, Kolding.

Der foretoges:

F. 163/82

jfr. F. 37/76

Ansøgning fra Jels Voldsted ApS om tilladelse til at etablere indhegning til affaldscontainer, tørrestativer og redskaber m.v. på matr. nr. 284 Jels. (Dispensation fra fredningen af omgivelserne af Jelssøerne og fra bygge-linien ved jordfaste fortidsmin-
der.)

Der fremlagdes følgende bilag:

1. ansøgning af 10. august 1982 fra Jels Voldsted ApS med påtegninger,
2. kort,

3. skrivelse af 11. december 1981 fra Sønderjyllands amtskommune, fredningsafdelingen,
4. kopi af nævnets skrivelse af 17. september 1981,
5. skrivelse af 11. november 1981 fra Jels Voldsted ApS med påtegninger og underbilag,
6. skrivelse af 7. januar 1982 fra Sønderjyllands amtskommune, udvalget for teknik og miljø, med underbilag,
7. kopi af nævnets skrivelse af 25. januar 1982,
8. kopi af nævnets skrivelse af 16. september 1982,
9. skrivelse af 28. september 1982 fra Rødding kommune med 3 underbilag,
10. kort,
11. indkaldelse til møde den 22. november 1982 med indvarslingsliste.

Mødt var:

Sønderjyllands amtsråd, fredningsafdelingen, ved skovtekniker J. Steenberg,

Rødding kommune ved bygningsinspektør C. Quist Jørgensen, Jels Voldsted ApS ved formanden, direktør N. E. Kjeldsen og Erik Trens,

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdelingen, ved fru Ebba Ankjer Jensen og

Haderslev skovdistrikt ved statsskovrider J. C. Munkøe.

Efter forhandling begærede repræsentanterne for Jels Voldsted ApS tilladelse til indretning af en rafteindhegning på 8 x 8 meter, således at den flugter med mellembygningen. Rafterne må være indtil 2,20 meter høje, og der indrettes et 2 meter bredt halvtæg under raftehøjden langs mellembygningen.

Rødding kommunes repræsentant og Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant havde ingen bemærkninger hertil, hvilket også gjaldt statsskovrider Munkøe, der oplyste, at han var mest inter-

esseret i fjernelsen af den fritliggende bygning ud for mellembygningen.

Repræsentanterne for Jels Voldsted ApS erklærede, at denne bygning vil blive fjernet efter opførelsen af indhegningen senest den 1. april 1983.

Fredningsnævnet voterede internt og meddelte dispensation fra fredningen omkring Jelssøerne, jfr. naturfredningslovens § 34, stk. 1, og fra byggelinien ved jordfaste fortidsminder, jfr. naturfredningslovens § 53, stk. 1, jfr. § 48, stk. 1, til indretning af rafteindhegningen som begæret.

Tilladelsen må ikke udnyttes før 4 uger efter modtagelsen af udskrift fra fredningsnævnet og skal udnyttes senest 5 år fra meddelelsen. Dispensationen er afhængig af, at den fritliggende toiletbygning fjernes senest den 1. april 1983.

Der blev vejledet om, at anke kan finde sted med opsættende virkning.

Mødet sluttet.

Lind Larsen

Udskriftens rigtighed bekræftes,

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts
nordlige fredningskreds, den 30. november 1982.

Lind Larsen

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, med mindre den opretholdes af overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

14/2-1983

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGSPROTOKOLLEN

for

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts
nordlige fredningskreds.

Den 14. februar 1983 kl. 10 afholdt fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds møde i Jels. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Ib Lind Larsen, Haderslev, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Børge Diemer, Bjerndrup, 6200 Aabenraa, og det af Rødding kommune valgte medlem, skovfoged Richard Roed, 6560 Sommersted.

Som sekretær medvirkede civildommer Torkil Rasmussen, Kolding.

Der foretoges:

F. 1/83

Dispensation fra fredningen af Jelssøernes omgivelser (overfredningsnævnets kendelser af 20. december 1960 og 25. oktober 1974) og søbeskyttelseslinien til opførelse af en aktørgård og 2 garderobehuse på Rødding kommunes ejendom, matr. nr. 555 Jels.

Der fremlagdes følgende bilag:

1. skrivelse af 5. november 1982 fra Rødding kommune,
 - 1a. skitseprojekt,
2. situationsplan,
3. 3 kort,
4. skrivelse af 3. januar 1983 fra Sønderjyllands amtskommune,
plan- og miljøadministrationen og
5. indkaldelse med indvarslingsliste.

For Rødding kommune mødte formanden for planlægningsudvalget, Olav Finnemann og kommuneingeniør Quist Jørgensen.

For Sønderjyllands amtsråd, fredningsafdelingen, mødte landinspektør Palle Grønlund.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdelingen, mødte fru Ebba Ankjær, Jels.

Der foretoges besigtigelse, hvorunder kommuneingeniør Quist Jørgensen redegjorde for bygningernes placering.

Sagen forhandlede herefter på Hotel Jels.

Kommunens repræsentanter henviste til
at bygningerne skal anvendes som scenefaciliteter ved friluftsteatret,

at de placeres ovenfor skrænten mod Nedersø, nordøst for scenen "ved sceneindgangen" i naturligt terræn i eksisterende lysninger i kratbevoksningen langs søen. En enkelt busk ryddes,

at aktørgården udformes som et halvtag i en næsten lukket ring (mellemtung mellem cirkel og elipse) med diameter på ca. 10-12 meter og et overdækket areal på ca. 60 m² i en stolpekonstruktion med svagt hældende tag med græstørv, facader i finérplader beklædt udvendig med savskårne brædder, der farves brunsorte,

at de 2 garderobehuse på hver ca. 22 m² udføres med lignende facader og med et ca. 50% sadeltag beklædt med papskifer og rammer i farven okseblodrød,

at aktørgården udenfor sæsonen (juni-juli) kan benyttes af offentligheden til ophold, medens garderobehusene vil være aflåsedepoter for friluftsteatret, og
at de 2 skurvogne, der i øjeblikket står på arealet, vil blive fjernet.

Landinspektør Palle Grønlund anbefalede dispensationen og henviste til den fremlagte udtalelse i sagen (bilag 4).

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant kunne ligeledes anbefale projektet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne:

- "a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fra-
set en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- eller
skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godken-
des af fredningsnævnet. Boder, skure, master eller lign. ind-
retninger må ikke placeres på arealerne.
- b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller
planering med fredningsnævnets godkendelse.
- c. Nye veje eller stier bortset fra primitive skovveje eller ve-
je til landbrugsmæssige formål må kun anlægges efter godken-
delse af fredningsnævnet.
- d. Henkastning af affald forbydes.
- e. Sten, der er så store, at en mand ikke kan løfte dem, må ikke
beskadiges, fjernes eller flyttes, medmindre de ligger på dyr-
kede marker.
- f. Levende hegn på de åbne arealer må kun fornyes med løvtrær.
- g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal
stedse bære løvtrær og må kun udtyndes ved plantehugst.----.
Mindre grupper af løvtrær langs søens bredder må ikke fældes,
men skal bevares længst muligt. Den slørende kratvækst omkring
friluftsteatret må stedse bevares.----."

Nævnets medlemmer voterede internt og meddelte herefter dispensation efter naturfredningslovens § 34 og 47a til det ansøgte byggeri med den ansøgte anvendelse og den oplyste indretning på betingelse af,
at skurvognene fjernes umiddelbart efter opførelsen af bygningerne,
at bevoksningen omkring bygningerne og på skrænten mellem disse og søen bibeholdes og vedligeholdes forsvarligt som en naturlig bevoksning med træer, buske og bundbevoksning,
at de 2 garderobehuse fjernes, når de ikke længere tjener det ansøgte formål.

Formanden bemærkede, at nævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet af Rødding kommune, amtsrådet, Danmarks Naturfredningsforening eller miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Såfremt klage er indgivet, må dispensationen ikke udnyttes, med mindre den oprettholdes af klagemyndigheden.

Dispensationen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Lind Larsen

Udskriftens rigtighed bekræftes,

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts
nordlige fredningskreds, den 17. februar 1983.

Lind Larsen
Lind Larsen

13/5-1985

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGSPROTOKOLLEN

for

fredningsnævnet for Sønderjyllands
amts nordlige fredningskreds.

Den 13. maj 1985 kl. 11 afholdt fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds møde ved Jels Voldsted. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Ib Lind Larsen, Haderslev, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer B. Diemer, Bjernedrup, og det af Rødding kommune valgte medlem, skovfoged Rich. Roed, Sommersted.

Som sekretær medvirkede civildommer Torkil Rasmussen, Kolding.

Der foretoges:

F. 43/85

jfr. F. 113/84

Godkendelse af plejeplan for Jels Voldsted, matr. nr. 284 Jels, jfr. naturfredningslovens § 34, stk. 1, (fredningen af Jelssøernes omgivelser) og § 53, stk. 1, jfr. § 48, stk. 1, (beskyttelseszonen omkring jordfaste fortidsminder).

Der fremlagdes:

1. skrivelse af 9. maj 1985 fra Sønderjyllands amtskommune, naturforvaltningsprojektet,
2. plejeplan for Jels Voldsted med 6 bilag, og
3. skrivelse af 18. april 1985 fra Sønderjyllands amtskommune, fredningsafdelingen.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomiteen, og Sønderjyllands amtskommune, fredningsafdelingen, var telefonisk tilvarslet.

For Rødding kommune, teknisk forvaltning, mødte kommuneingeniør H. Hansen.

Den foreliggende plejeplan blev gennemgået på stedet, og fredningsnævnet meddelte efter intern votering sin godkendelse heraf, jfr. naturfredningslovens § 34, stk. 1, og § 53, stk. 1, jfr. § 48, stk. 1.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Lind Larsen

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, med mindre den opretholdes af overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds, den 30. maj 1985.

Modtaget i fredningsstyrelsen

3 1 MAJ 1985

Lind Larsen
Lind Larsen

Udskrift sendt til:

Jels Voldsted Aps, v/Johs. Godsk Hansen, Brørup.

Sønderjyllands amtskommune, fredningsafd. j.nr. 540-61-1-76.

Samme, naturforvaltningsprojektet, j.nr. 8-52-10-1-33/85.

Rødding kommune, teknisk forvaltning.

Danmarks Naturfredningsforening + lokalkomiteen.

Fredningsstyrelsen, 3 ekspl.

Miljøministeriet

J. nr. F. 1203/8-40

Bil.
Mus Jt

Civildommerkontoret, Gammelting 2,
6100 Haderslev.
tlf. 04-523802

Den 3. februar 1988.
J.nr. FR. 5/88

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

4 FEB. 1988

Ved skrivelse af 14. december 1987 har Rødding Kommu-
ne for Jels Vikingspil ansøgt om dispensation fra naturfrednings-
loven til opførelse af en ca. 20 m² stor dobbeltkiosk ved Jels
Friluftsteater.

Det ansøgte ligger ingen for

1. fredningen af Jelssøernes omgivelser, jfr. naturfredningslovens
§ 34 og
2. søbeskyttelseslinien, jfr. naturfredningslovens § 47a.

Det fremgår af sagen, at dobbeltkiosken agtes placeret
i forbindelse med det åbne areal, umiddelbart nord for toiletbyg-
ningerne. Dobeltkiosken skal afløse tilfældige skure/campingkio-
sker m.m., som periodisk opstilles under vikingespillet afhol-
delse.

Sønderjyllands Amtskommune, fredningsafdelingen, har
i udtalelse af 22. januar 1988 anbefalet dispensation.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturfredningslo-
vens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) og § 47a (søbe-
skyttelseslinien) dispensation til opførelse af den ansøgte dob-
beltkiosk på vilkår,

at den endelige tegning og beskrivelse forelægges fredningsnævnet,
at der ikke periodisk opsættes nye tilfældige skure/campingvogne,
og

at den ansøgte kioskbygning fjernes, når den ikke længere tjener
det ansøgte formål.

Miljøministeriet

J. nr. F. 1303/840

Lind Larsen
Lind Larsen

~~ECOTO VENTER~~

Fred-

IKS IK

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts nordlige fredningskreds
Civildommerkontoret, Gammelting 2,
6100 Haderslev.
tlf. 04-523802
XXXXXX
XXXXXX
XXXXXX

REG. NR.

2396 B

Den

28/4

J.nr. FR. 38/88 jfr. F. 5/88.

Har selv kopieret
TC

Fredningsnævnet har den 3. februar 1988 meddelt dispensation fra naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) og § 47a (søbeskyttelseslinien) til opførelse af en ca. 20 m² stor dobbeltkiosk ved Jels Friluftsteater på vilkår,

at den endelige tegning og beskrivelse forelægges fredningsnævnet,
at der ikke periodisk opsættes nye tilfældige skure/campingvogne, og
at den ansøgte kioskbygning fjernes, når den ikke længere tjener det ansøgte formål.

Ved skrivelse af 21. marts 1988 har Rødding Kommune, teknisk forvaltning, fremsendt tegninger og beskrivelse til endelig godkendelse. Ansøgningen er udvidet til også at omfatte et ca. 6 m² stort billetudsalg.

Sønderjyllands Amtskommune, fredningsafdelingen, har i skrivelse af 15. april 1988 anbefalet ansøgningen.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) og § 47a (søbeskyttelseslinien) dispensation til opførelse af den ansøgte dobbeltkiosk og billetudsalg ved Jels Friluftsteater, som det fremgår af de fremsendte tegninger på vilkår,
at der ikke periodisk opsættes nye tilfældige skure/campingvogne, og
at bygningerne fjernes, når de ikke længere tjener det ansøgte formål.

Nis Mikkelsen

Lind Larsen

Jens Brande

F 1303/B-40

Foto venter

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, med mindre den opretholdes af overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

1/5
ik

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS
AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS
Civildommerkantoret
Gammelting 2
6100 Haderslev
Tlf. 04 52 38 02

J.nr. F. 20/89

Haderslev, den 28 MRS. 1989

Ved skrivelse af 8. marts 1989 har Sønderjyllands Amtskommune, fredningsafdelingen, fremsendt ansøgning om dispensation fra naturfredningsloven til opstilling af et træhus ved friluftsteatret i Jels, på matr. nr. 621 Jels ejerlev, Jels.

Huset skal anvendes i forbindelse med vikingespillet i sommerperioden og af en hundeforening i den øvrige del af året.

Det ansøgte ligger inden for

fredningen af Jelssøernes omgivelser, jfr. naturfredningslovens § 34 og

søbeskyttelseslinien, jfr. naturfredningslovens § 47a.

Fredningsafdelingen har ved fremsendelsen anbefalet, at der meddeles dispensation til det ansøgte på visse vilkår.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) og § 47a (søbeskyttelseslinien) dispensation til opstilling af det ansøgte træhus på vilkår,

at der foran huset ud mod vejen etableres en slørende beplantning af danske løvtræer og større buske, f.eks. eg, hassel og tjørn, og

at huset fjernes, når det ikke længere bruges til det ansøgte formål.

Lind Larsen
Lind Larsen

Nis Mikkelsen
Nis Mikkelsen

Jens Brande
Jens Brande

~~Foto-venter~~

145

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, med mindre den opretholdes af overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Sendt til:

Sønderjyllands Amtskommune, fredningsafdelingen,
j.nr. 8-70-21-1-527-23-87.

Rødding Kommune, teknisk forvaltning.

Skov- og Naturstyrelsen.

Danmarks Naturfredningsforening + lokalkomiteén.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

29 MAR. 1989

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1311/8-0001

Akt. nr. 49

BH.

U D S K R I F T
af
FORHANDLINGS PROTOKOLLEN
for
Fredningsnævnet for Sønderjyllands
Amts Nordlige Fredningskreds.

Den 23. april 1990 kl. 15,30 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt Nordlige Fredningskreds møde ved Jelsgård. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Ib Lind Larsen, Haderslev, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Thomas Lauridsen, Stubbum, Christiansfeld, og det af Rødding Kommune valgte medlem, gård ejer Jens Brande, Skodborg, Vejle..
Som sekretær medvirkede civildommer Torkil Rasmussen, Kolding.

Der foretoges:

F. 18/90

Dispensation fra naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelsøernes omgivelser) til udstykning af matr. nr. 7 og 15 Jels ejerlav, Jels, til anlæg af en 18-hullers golfbane.

Der fremlagdes:

1. skrivelse af 20. marts 1990 fra Kort- og Matrikelstyrelsen, Landinspektørkontoret i Haderslev,

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/8 - 0001
Akt. nr. 31

BK

✓

2. landinspektørerklæring af 20. marts 1990,
3. skematisk redegørelse fra landinspektøren af 20. marts 1990,
- 4-6. kort,
7. kopi af udkast til lokalplan for et område til etablering af golfbane i Jels,
8. kopi af skrivelse af 25. september 1990 fra Haderslev Stats-skovdistrikt til Rødding kommune og
9. indkaldelse med indvarslingsliste.

For andragerne mødte statslandinspektør Jes Ryttersgaard, gård-ejer Niels Erik Nielsen, Andreas Schou ved Per Guntoft, arkitekt Jens Malling Pedersen og med dem advokat Erik de Fønns, Kolding.

For Sønderjyllands Amt, fredningsafdelingen, mødte afdelingsle-der Poul Petersen og overassistent Sonja Lorenzen.

For Rødding Kommune mødte kommuneingeniør Heinrich Hansen.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomitéen, mødte Svend Hansen.

For Haderslev Statsskovdistrikt mødte forstfuldmægtig Kim Neven.

Der foretoges besigtigelse, og sagen drøftedes.

Naturfredningsforeningens og skovdistriktets repræsentanter hen-ledte opmærksomheden på, at der bør etableres sti langs det be-skyttelsesbælte på 50 m fra søen, som amtsrådet har foreslået, og tages stilling til eventuel fjernelse af eksisterende sommer-huse.

Andragerne henviste til, at der er foreslået sti langs lendevejen i forbindelse med det øvrige stisystem på den anden side af søen. Det er betænkeligt at etablere sti, som foreslået, dels af hensyn til fugle- og dyreliv, dels af hensyn til golfbanens anlæg med forøget risiko for, at mennesker rammes af vildfarende golfkugler.

Amtsrådets repræsentant krævede alene anlæg af en bræmme på ikke under 50 m fra søbredden, der skal henligge som græsningsareal til beskyttelse af søbred og fugleliv. Der foreligger tilladelse i overensstemmelse med Rødding kommunes landzonelokalplan nr. 2. 4 - 04.

Nævnet voterede internt og meddelte dispensation fra naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) til udstykning af matr. nr. 7 og 15 Jels ejerlav, Jels, til anlæg af en 18-hullers golfbane i overensstemmelse med det fremlagte projekt og på betingelser, som indeholdt i landzonelokalplan nr. 2. 4 - 04 i Rødding kommune, for et område til golfbane ved Jels Nedersø, herunder blandt andet

at der fastlægges en bræmme på ikke under 50 m fra søbredden, der skal henligge som græsningsareal til beskyttelse af søbred og fugleliv, og som skal friholdes for anlæg, væsenlig færdsel og ophold.

Dispensationen er endvidere givet på betingelse af,

at ejeren med kortest muligt varsel opsiger lejekontrakter vedrørende jord, hvor der er anbragt sommerhuse på lejet grund, og herefter foranlediger sommerhusene fjernet uden udgift for det offentlige og på tilsvarende måde sørger for arealernes reetablering i naturtilstand.

De mødende, der blev gjort bekendt med nævnets afgørelse, erklærede, at de kan acceptere denne.

U D S K R I F T
af
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN
for
Fredningsnævnet for Sønderjyllands
Amts Nordlige Fredningskreds.

Den 6. august 1990 kl. 9,30 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts Nordlige Fredningskreds møde ved Jelsgård. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Ib Lind Larsen, Haderslev, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Thomas Lauridsen, Stubbum, Christiansfeld, og det af Rødding Kommune valgte medlem, gårdejer Jens Brande, Skodborg, Vejen. Som sekretær medvirkede civildommer Torkil Rasmussen, Kolding.

Der foretoges:

F. 48/90 jfr. F. 18/90

Genoptagelse af F. 18/90.

Dispensation fra naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelsøernes omgivelser) til udstykning af matr. nr. 7 og 15 Jels ejerlav, Jels, til anlæg af en 18-hullers golfbane.

Akterne i fredningssag F. 18/90 med de fremlagte bilag 1 - 17 var til stede.

Fredningssagens akter med fredningskendelse og Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 vedrørende fredning af omgi-

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN

Akt. nr.

1211/8-0001

37

velserne af Jelssøerne var til stede.

Der fremlægdes:

1. Oversigt over lejere på Jelsgård,
2. skrivelse af 29. maj 1990 fra Sommerhusforeningen "Jelsgård" ved Herluf Fisker, Liljevænget 37, 6710 Esbjerg V.,
3. skrivelse af 18. juli 1990 fra Sønderjyllands Amt, Plan- og Fredningsvæsenet, med amtets tilladelse i henhold til naturfredningslovens § 47a og
4. mødeindkaldelse med indvarslingsliste.

For andragerne, Jels Golfbaneanlæg, mødte Niels Erik Nielsen, Andreas Schou og Per Gundtoft og med dem advokat Erik de Fønss, Kolding.

For Sønderjyllands Amt, fredningsafdelingen, mødte afdelingsleder Poul Petersen.

For Rødding Kommune mødte formand for teknisk udvalg, Olav Finne-mann, og kommuneingenør Heinrich Hansen.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomiteén, mødte Torben Brandt.

For Haderslev Statsskovdistrikt mødte forstfuldmægtig Svend Hansen.

Sommerhusejerne Rudi Nielsen og dennes ægtefælle Ella Nielsen, Vagn Lindholm og dennes ægtefælle Birthe Lindholm, Villy Skytte Pedersen og dennes ægtefælle Diana Skytte Pedersen, Herluf Fisker, Johannes Nielsen, Aage Lauritzen, Frøde Lindholm og H. P. Hansen var mødt.

Formanden redegjorde for genoptagelsen af sagen, der iøvrigt blev gennemgået af afdelingsleder Poul Petersen, der henviste til plan- og fredningsvæsenets skrivelse af 18. juli 1990. Han oplyste, at amtet finder alle sommerhusene i området lovligt indrettet, og at amtet ikke finder det rimeligt, at husene skal fjernes.

Rødding Kommunes repræsentanter tilsluttede sig dette.

Statsskovdistriktet henviste til kendelse af 15. marts 1972 i fredningssag F. 64/71.

Naturfredningsforeningens repræsentant bemærkede, at foreningen finder det hensigtsmæssigt, at sommerhusene fjernes efterhånden. Der kan eventuelt gives dispensation for de nuværende ejere. Spørgsmålet er ikke forelagt for hovedforeningen.

Advokat Erik de Fønss bemærkede, at golfklubben er indstillet på at opfylde nævnets betingelser, men at man intet har imod, at husene bliver liggende.

Poul Petersen bemærkede, at det ikke er muligt at udvide eller ombygge husene eller lignende, fordi området i forvejen er fredet. Da fredningsmyndighederne ikke tidligere har stillet krav om husenes fjernelse, er det ikke rimeligt nu at stille krav herom.

Rudi Nielsen oplyste, at hans hus er opført i 1948, og at han har ejet det siden da. Han har børn, der kommer i huset.

Vagn Lindholm oplyste, at han hus er opført i 1949, og at han har ejet det siden 1987.

Villy Skytte Pedersen afgav tilsvarende oplysningerne vedrørende sit hus.

Rudi og Ellen Nielsen oplyste, at K. M. Jensens hus formentlig

er opført i 1947, og at han ej heller finder kravet om fjernelse rimeligt.

Herluf Fisker oplyste, at hans hus er opført ca. 1950, og at han har ejet det i ca. 30 år. Han kan udtale sig som repræsentant for sommerhusforeningen "Jelsgård". Der er indgået kontrakter med ejeren med forkellig ordlyd og længde. Ejere bør være beskyttede. Kontrakterne har været fortløbende forlængede. Lejeforholdet består, selv om der ikke er skriftlig kontrakt. Der er ingen problemer i forholdet mellem ejer og lejer. Det må være tilstrækkeligt, at området er undergivet fredning. Der er givet dispensation i fredningssag F. 3/68, i en sag fra 1972 om genopførelse efter en brand af Jelssø nr. 7, i sag F. 158/81 og i sag F. 92/83. Ejere har herefter krav på ubegrænset dispensation. Husene hører med til landskabet og har ligget der i mange år. Sommerhusforeningen er stiftet i 1984 ved Vagn Lindholm.

Johannes Nielsen udtalte sig på linie hermed og oplyste, at det i Bygnings- og Boligregistret står anført, at huset er opført i 1926. Han har ejet huset i 14 år og har solgt det i 1989. Han har et andet hus, der opført ca. 1951, og som han ejet i ca. 1 år.

Aage Lauritzen udtalte sig på linie med de øvrige.

Frede Lindholm oplyste, at hans hus blev opført i 1972 efter en brand. Det oprindelige hus var opført inden 1930-erne ca. 1 km fra det nuværende hus. Han har ejet det i 2-3 år. Han udtalte sig iøvrigt på linie med de andre ejere.

H. P. Hansen oplyste, at hans hus er opført ca. 1956. Det er godkendt i 1958 af myndighederne, og en tilbygning er godkendt i 1983. Han udtalte sig på linie med de øvrige ejere. Der er foretaget mange investeringer, og han havde tillid til, at de var varige.

Nævnet voterede internt og meddelte dispensation fra naturfredningslovens § 34 (fredningen af Jelssøernes omgivelser) til ud-

stykning af matr. nr. 7 og 15 Jels til anlæggelse af en 18-hullers golfbane i overensstemmelse med det fremlagte projekt og på betingelser som indholdt i landzonelokalplan nr. 2.4-04 i Rødding Kommune, for et område til golfbane ved Jels Nedersø på betingelse af,

at der fastlægges en bræmme på ikke under 50 m fra søbredden, der skal henligge som græsningsareal til beskyttelse af søbred og fugleliv, og som skal friholdes for anlæg, væsentlig færdsel og ophold, og

at den til enhver tid værende ejer af området tilstræber, at den tilstedeværende sommerhusbebyggelse ikke ændrer status som sommerhusbebyggelse.

Sønderjyllands Amt, plan- og fredningsvæsent, har samtidig hermed meddelt dispensation i henhold til naturfredningslovens § 47a på betingelse om udlægning af en bræmme på ikke under 50 m fra søbredden, som nævnt ovenfor.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelse eller dispensation ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Lind Larsen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts
Nordlige Fredningskreds, den -7 SEP. 1990

Lind Larsen

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

21 JULI 1992

Den 13. juli 1992 kl. 10,00 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts Nordlige Fredningskreds møde på Jels Voldsted. Nævnet var repræsenteret af formanden, civildommer Jørgen Dahm Frederiksen, Sønderborg, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Thomas Lauritsen, Stubbum, Christiansfeld, og det af Rødding Kommune valgte medlem, gårdejer Jens Brande, Skodborg, Rødding.

Der foretoges:

F. 46/92

Dispensation fra naturfredningslovens § 34
(fredning af Jelssøerne) til flytning af
udendørs belysning ved Jels Voldsted, matr.
nr. 284 Jels.

Der fremlagdes:

1. skrivelse af 19. juni 1992 fra Sønderjyllands, Landskabskontoret,
2. kopi af skrivelse af 3. juni 1992 fra Skov- og Naturstyrelsen, Kulturhistorisk Kontor i Jylland,
3. kopi af skrivelse af 18. marts 1992 fra Haderslev Statsskovdistrikt,
4. klagevejledning,

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr SN 1211/8-0032
Akt nr 1

Bl. ✓

RS
TH

5-8. kort,

9. indkaldelse.

For Sønderjyllands Amt, Landskabskontoret, mødte konstruktør Kjeld Kabel.

For Rødding Kommune, teknisk forvaltning, mødte kommuneingeniør H. Hansen.

For Skov- og Naturstyrelsen mødte skovfoged Svend Hansen.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomitén, mødte fhv. skoledirektør Torben Brandt.

Der foretoges besigtigelse.

Svend Hansen anbefalede ansøgningen. Han oplyste, at gangbroen over voldstedet, hvor belysningen nu er anbragt, er fjernet. Gangbroen var faldefærdig. Skov- og Naturstyrelsen ønsker ikke at genetablere broen, dels af økonomiske grunde, men især fordi kulturhistorisk kontor finder, at en bro skæmmer voldsted og voldgrav.

Repræsentanterne for Sønderjyllands Amt, Rødding Kommune og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité kunne anbefale ansøgningen.

Fredningsnævnet meddelte enstemmigt dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34 til den ansøgte flytning af udendørs belysning ved Jels Voldsted.

Sønderjyllands Amt, Landskabskontoret, har samtidig hermed meddelt dispensation i henhold til naturfredningslovens § 47a (søbeskyttelseslinien) og § 53 (beskyttelseslinien omkring jordfaste fortidsminder).

Skov- og Naturstyrelsen, Kulturhistorisk Kontor i Jylland, har ligeledes samtidig meddelt dispensation efter naturfredningslovens § 48 til flytning af udendørs belysning på nærmere anførte vilkår.

Sønderjyllands Amts og Skov- og Naturstyrelsens afgørelser vedhæftes fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, der videresender klagen til Naturklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

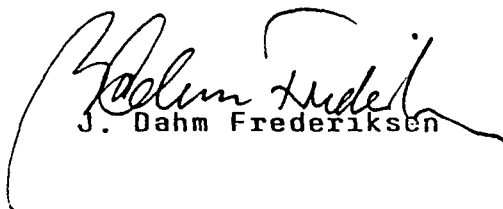
Sagen sluttet.

Mødet hævet.

J. Dahm Frederiksen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts
Nordlige Fredningskreds, den 17. juli 1992

J. Dahm Frederiksen

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
627 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 15. september 1992 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. XIV/92

Ansøgning fra Jels Vikingspil om til-
ladelse til at opføre et nyt Vikingehus
og en mindre bygning til erstatning for
en skurvogn.

§ 50 - fredning af Jelssøens
omgivelser. -

Der fremlagdes skrivelse af 10. september 1992 med bilag fra
amtskommunens landskabskontor, j.nr. 8-70-21-1-527-8-89.

Det fremgår af sagen, at fredningsnævnet tidligere har givet til-
ladelse til opførelse af 2 vikingehuse med en størrelse på ca. 20
m² og herudover har tilladt opført diverse småbygninger, der
bruges i forbindelse med vikingespillet.

Det er oplyst, at den ansøgte nye hytte ligeledes er på ca. 20
m², og at den skal afløse to skurvogne.

Det er yderligere oplyst, at forestillingsleders skurvogn er
faldefærdig. I stedet for ønskes en mindre bygning på ca. 10 m².

Amtskommunen har anbefalet det ansøgte.

Nævnets afgørelse:

Da de ansøgte bygninger opføres i tilknytning til de eksisterende

1211/8-0032

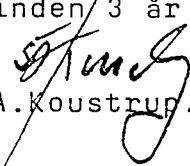
2

1211/8-0032

de småbygninger ved friluftsteatret, meddeler nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at bygningerne fjernes, når de ikke længere anvendes i forbindelse med vikingespillet.

Efter bemyndigelse fra amtskommunen skal nævnet yderligere meddele, at amtet herved meddeler tilladelse efter planlægningslovens § 35.

I medfør af lov om naturbeskyttelse § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

Der vedlægges desuden en klagevejledning i henhold til planlægningsloven.

14 JAN. 1994

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

REG. NR. 2396.02

Den 13. januar 1994 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 61/93

Ansøgning fra Haderslev Statsskovdikt
distrikt om tilladelse til at opstille 3
grill-indretninger i tilknytning til
Jelssøerne, Rødding kommune.

§ 50 - Jelssøerne -

Der fremlagdes skrivelser af 13. september 1993 og 11. januar 1994 med bilag fra Sønderjyllands amtsråd, landskabskontoret, j.nr. 8-70-3-527-7-93.

Det fremgår af medsendte kort, at de tre grill-steder agtes placeret på nærmere angivne steder ved Jels Midtsø.

Det fremgår endvidere af sagen, at det pågældende grill-indretning er produceret af Rødding kommune som et beskæftigelsesprojekt.

Det er oplyst, at amtet anbefaler det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, meddeler fredningsnævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte med den mellem amtet og Statsskovvæsenet aftalte placering.

Dommerkontoret

Skov- og Naturstyrelsen

1211/8-0032

3

[Handwritten signature]

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.
Telefon 74 72 22 05.

X

Den 6. marts 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 14/95

Ansøgning fra Jels Vikingspil om tilladelse til at udvide det eksisterende hestestaldsområde ved friluftsteatret i Jels, Rødding kommune.

§ 50 - Fredning af Jelssøernes omgivelser.

Der fremlægges skrivelse af 2. marts 1995 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Landskabskontoret, j.nr. 8-70-51-4-527-1-95.

Det er oplyst, at udvidelsen sker ved etablering af en ca. 10 m² stor tilbygning indeholdende en rytterstue primært til opbevaring af sadeludstyr m.v. i den periode, hvor vikingespillet foregår.

Det fremgår yderligere af sagen, at rytterstuen opføres i forlængelse af hestestalden og i samme stil som denne. I forbindelse med udvidelsen fjernes en eksisterende skurvogn, der hidtil har været anvendt til rytterstue.

Amtet har anbefalet det ansøgte.

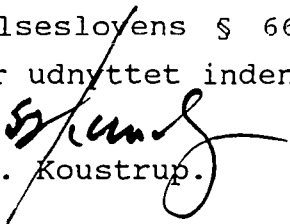
Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider imod fredningens formål og må anses for at være en mindre ulempe end den nuværende

1211/8-0032

skurvogn, meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår, at skurvognen, som hidtil har været rytterstue, fjernes.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 1 FEB. 1999

Den 26. januar 1999 behandlede formanden, dommer Claus
Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 75/1998:

Ansøgning fra Vikingebyen ved Jels Sø om tilladelse til at
opsætte en midlertidig pontonbro.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 19. november 1998 med bilag fra
Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat,
j.nr. 8-70-51-4-527-3-98.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på
skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas
Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Brande, har
deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at Vikingebyen ved Jels Sø har ansøgt
om tilladelse til at opsætte en midlertidig pontonbro, som
bliver 2 m bred og max. 12 m lang. Broen skal anvendes i
forbindelse med aktiviteterne i Vikingebyen, hvor pilegrene
skal holdes våde. Søen ejes af Haderslev Statsskovdistrikt,
der har udtalt, at broen skal fjernes, så snart arbejdet med
pilegrenene ophører, og senest 1 år efter endelig tilladelse
foreligger.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20.
december 1960 om fredning af omgivelserne ved Jels Søerne.
Det fremgår bl.a. af kendelsen, at der på det pågældende
område ikke må opføres nogen art af bebyggelse bortset fra
en sådan, der er nødvendig for arealernes landbrugs- og

A. H. H. H. H.

12/11/98.0024 Bil.

skovmæssige udnyttelse. Master og skæmmende indretninger må ikke placeres på arealerne.

Sønderjyllands Amt har meddelt, at det ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid rejste fredningssagen, har i et høringssvar udtalt, at man ikke har bemærkninger til det ansøgte.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da opsætning af en midlertidig pontonbro som ovenfor beskrevet på de af Statsskovdistriktet angivne vilkår ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Keiser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Lov- og Nævnestyre

10 DEC. 1999

Den 9. december 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoet:

J.nr. 91/1999:

Ansøgning fra Haderslev Statsskovdistrikt om tilladelse til opstilling af fyringsanlæg på det fredede fortidsminde Jels Voldsted i Rødding kommune.

REG. NR. 2396.02

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 28. oktober 1999 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-21-1-527-24-99.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Brande, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960. Til støtte for fredningspåstanden er anført af sagsrejseren, at Jels søerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at søernes omgivelser i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. På det pågældende areal må der efter fredningen ikke ske nogen art af bebyggelse, men allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af Fredningsnævnet. Boder, skure, master og lignende må ikke placeres på arealerne.

Danmarks Naturfredningsforening har som sagsrejsers haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkningr.

Det ansøgte er udover den nævnte fredningskendelse omfattet af naturbeskyttelseslovens § 12 og § 16.

12/11/8-0024

2

Skov- og Naturstyrelsen, Kulturhistorisk kontor, har godkendt det ansøgte, dog på vilkår, at Haderslev museum får mulighed for at følge alle jordarbejder og foretage eventuelle fornødne undersøgelser.

Sønderjyllands Amt har tilkendegivet, at det ansøgte kan indpasses på en sådan måde i forbindelse med den eksisterende bebyggelse, at den kun i mindre grad vil kunne ses i området. Amtet er derfor sindet at meddele tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, samt at meddele landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, under forudsætning af, at skorsten og silo holdes i dæmpede farver.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger kan det ansøgte ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til opførelse af fyringsanlægget på vilkår om farvevalg som ovenfor anført.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

25 AUG. 2000

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 16. august 2000 kl. 13.00 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde på Planetariet i Jels med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og det kommunalvalgte medlem Jens Brande.

Der foretoges:

Ansøgninger fra Rødding kommune om:

"Oplevelsessti" ved Jels Søerne og Barsbøl Skov, (j.nr. FR 40/2000)

etablering af P-plads i forbindelse med reetablering af Søvejen (j.nr. FR 46/2000) og

opførelse af en ny stationær "Valhalla" (j.nr. FR 53/2000).

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Kjeld Kabel.

For Rødding kommune mødte C. Quist Jørgensen, Olav Finnemann og Steen Lauridsen.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Bodil Skærbæk.

For Haderslev Statsskovdistrikt mødte skovfoged Svend Hansen.

Formanden redegjorde kort for fredningsbestemmelserne.

Olaf Finnemann redegjorde for **sti-projektet** og oplyste bl.a., at "oplevelsesstien" i det væsentligste forløber på et allerede eksisterende stisystem. Ruten agtes markeret ved opsætning af skilte magen til dem, der i forvejen anvendes af Skov- og Naturstyrelsen. Ansøgningen drejer sig reelt om

17-08-2000
SØ- og N-afdelingen
Jm. SN 1966-1211/8-24
AK:mr. y

etablering af en trappe.

Kjeld Kabel oplyste, at området med legeaktiviteter ligger udenfor det fredede område, der følger bevoksningen.

Kjeld Kabel oplyste videre, at der i Amtets skrivelse af 14. juni 2000 er nævnt terrænændringer, men at der her tænkes på opførelse af en trappe. Amtet er indstillet på at meddele dispensation fra søbeskyttelseslinien samt at give landzone-tilladelse til projektets gennemførelse.

Bodil Skærbæk havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Svend Hansen havde ingen bemærkninger til opsætning af stolperne, og man kan godkende en primitiv vandresti.

Med hensyn til etablering af **parkeringspladsen** redegjorde Quist Jørgensen for projektet og foreviste i den forbindelse tegninger. Projektet er ændret i forhold til det oprindeligt ansøgte, særligt ved at der ikke skal foretages terrænændringer i forbindelse med etablering af p-pladsen. Ca. halvdelen af parkeringsarealet ligger udenfor fredningen. Arealet belægges med "herregårds-sten", og i fugerne såes græs. Arealet indhegnes af bøgehæk, der næppe kommer over 1-1½ meter. Den afgravning, der måtte blive foretaget, vil blive reetableret.

Quist Jørgensen oplyste videre, at hensigten med projektet bl.a. er at få styr på de trafikale problemer, især at skille den gående og den kørende trafik. Kommunen ejer jorden. Arealet på den modsatte side af vejen er landbrugsjord og er i privat eje.

Kjeld Kabel oplyste, at det nu foreliggende projekt er nyt for ham. Det var Amtets vurdering, at det gamle projekt ikke kunne godkendes, men det er hans opfattelse, at forvaltningen vil kunne godkende det nye projekt, hvor der ikke sker terrænændringer.

Bodil Skærbæk oplyste, at Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité ikke har bemærkninger til det nye projekt.

Quist Jørgensen bemærkede, at kommunen vil fremsende tegninger og beskrivelse af det ændrede projekt til Amtet og Nævnet.

Med hensyn til **"Valhalla"-projektet** redegjorde Quist Jørgensen for ansøgningen. Den gamle "træ/teltbygning" er opslidt og er ikke længere egnet til formålet og ønskes nu erstattet af en ny stationær bygning på 336 m² på Vikingetorvet ved friluftsteatret. Huset, der arealmæssigt stort set svarer til arealet af det gamle, ønskes opført som et "langhus". Med hensyn til materialerne og udformning af huset henviste Quist Jørgensen til kommunens skrivelse af 7. juli 2000 til Nævnet.

Kjeld Kabel bemærkede, at det er forvaltningens vurdering, at Amtet bør meddele afslag på ansøgning om landzonetilladelse, og kommunen bør henvises til at udarbejde en lokalplan, indeholdende beskrivelse af byggeriet og bestemmelser om, hvad bygningen kan bruges til.

Svend Hansen og Bodil Skærbæk havde ingen indvendinger mod projektet.

Området besigtigedes.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

De pågældende arealer er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne. Fredningen må antages at have til formål at bevare området i dets nuværende tilstand. Ifølge fredningsforslaget danner Jels Søerne tilsammen en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. Også videnskabelige (geologiske) grunde anføres til støtte for en fredning. Det fremgår bl.a. af fredningsbestemmelserne, at boder, skure, master eller lignende indretninger ikke må placeres på arealerne, ligesom der på

arealerne kun må foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse. Nye veje eller stier - bortset fra primitive skovveje eller veje til landbrugsmæssige formål - må kun anlægges efter godkendelse af Fredningsnævnet.

Med hensyn til "oplevelsesstien" (j.nr. FR 40/2000) er det Nævnets opfattelse, at anlæg af denne ikke strider imod fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 meddeler dispensation til anlæg heraf på vilkår,

at stien anlægges som primitiv vandresti, og

at trappen opføres i naturmaterialer.

Etablering af en parkeringsplads (j.nr. FR 46/2000) i overensstemmelse med det projekt, der er beskrevet under dette møde, kan, da det ikke indebærer terrænændringer af betydning, ikke anses som stridende mod fredningens formål, hvorfor Nævnet meddeler dispensation hertil.

Med hensyn til Nævnets udtalelse om muligheden for opførelse af en stationær "Valhalla" (j.nr. FR 53/2000) bemærkes, at denne agtes placeret på et areal, hvor der i forvejen er opført mindre bygninger til brug ved friluftsteatret. Området er afskærmet fra vejen af bevoksning og er heller ikke synligt fra søsiden.

Under disse omstændigheder kan en dispensation fra fredningsbestemmelserne ikke antages at være i strid med fredningens formål.

Nævnet vil således være indstillet på at meddele dispensation, men en egentlig godkendelse bør afvente fremsendelse af vedtaget lokalplan, indeholdende det endelige byggeprojekt og beskrivelse af de formål, til hvilke bygningen kan tillades anvendt. En dispensation vil forudsætte, at bygningen forbliver skjult fra vejen og søsiden af beplantning, og det vil være et vilkår, at bygningen fjernes, hvis vikingespillene ophører.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

- 8 DEC. 2000

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

REG. NR. 2396.02

Den 4. december 2000 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 61/2000:

Ansøgning om ændret placering af flytbar træterrasse på det fredede fortidsminde "Jels Voldsted", matr.nr. 284 Jels, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 29. november 2000 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-4-527-7-00.

Ved skrivelse af 14. november 2000 meddelte Fredningsnævnet dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jels Søerne til etablering af en flytbar træterrasse på det fredede fortidsminde "Jels Voldsted".

Ved skrivelsen af 29. november 2000 er oplyst, at der nu ansøges om en ændret placering af terrassen, der får en udstrækning på ca. 4 x 15 meter. Terrassen ønskes placeret langs restaurationsbygningen. Terrassen tænkes udført og opstillet på samme måde som den terrasse, der er beskrevet i Nævnets afgørelse af 14. november 2000.

Da den ønskede placering må anses som en mindre afgørende ændring set i forhold til den tidligere meddelte dispensation, træffes afgørelsen efter forretningsordnens § 9, stk. 4.

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 12118-0024 Bil.
Akt. nr.

5

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da den nu ønskede placering af træterrassen ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til placering af træterrassen i overensstemmelse med beskrivelsen som angivet i Haderslev Statsskovdistrikt's skrivelse af 20. november 2000.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 2. marts 2001 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 4/2001:

Ansøgning fra Rødding kommune om tilladelse til opførelse af en ny stationær "Valhal" på matr.nr. 555 Jels, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 31. januar 2001 fra Rødding kommune med bilag.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Brande, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår videre af sagen, at Nævnet den 16. august 2000 har foretaget besigtigelse, og at sagen blev udsat på udarbejdelse af lokalplan.

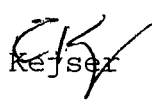
Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jels søerne. Fredningen må antages at have til formål at bevare området i dets nuværende tilstand. Ifølge fredningsforslaget danner Jels søerne tilsammen en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. Ved besigtelsen blev det konstateret, at den nye "Valhal" agtes placeret på et areal, hvor der i forvejen er opført mindre bygninger til brug ved friluftsteatret. Området er afskærmet fra vejen af bevoksning og er heller ikke synlig fra søsiden.

Sønderjyllands Amt har telefonisk meddelt, at forslaget synes at opfylde de krav, som Nævnet stillede efter besigtelsen, og Amtet vil være indstillet på at meddele dispensation efter søbeskyttelseslinien.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter det fremsendte projekt og lokalplanen er de vilkår, som Fredningsnævnet angav den 16. august 2000, opfyldte. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til opførelse af en ny stationær "Valhal" i overensstemmelse med de fremsendte dokumenter på vilkår, at bygningen forbliver skjult fra vejen og søsiden af beplantning, og at bygningen fjernes, hvis Vikingespillene ophører.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Rejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

✓

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 7. august 2001 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. FR 16/2001:

Ansøgning fra Haderslev Statsskovdistrikt om tilladelse til etablering af gårdhave/hundegård ved Jels Voldsted, matr.nr. 284 Jels, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 4. juli 2001 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-4-527-7-00.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Brande, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne. Baggrunden for fredningssagen var bl.a., at Jelssøerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at Søernes omgivelser i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. Det er for det i sagen omhandlede areal bestemt, at der ikke må ske nogen art af bebyggelse, men allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af Fredningsnævnet. Boder, skure, master og lignende må ikke placeres på arealerne.

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 2001 - 12118-0007

Akt. nr.

2

Bil.

Det fremgår videre af sagen, at hegnet agtes placeret i forbindelse med en eksisterende bebyggelse og tænkes udført som et almindeligt vildtheqn i 180 cm's højde spændt op mellem naturtræpæle. Det er videre hensigten langs hegnet at etablere beplantning af på stedet naturligt tilhørende planter.

Det er oplyst, at Skov- og Naturstyrelsen, Kulturhistorisk kontor, har meddelt dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 12 på visse nærmere angivne vilkår.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid rejste fredningssagen, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

Sønderjyllands Amt har anbefalet, at der meddeles dispensation.

Det bemærkes, at det pågældende areal er omfattet af søbeskyttelseslinien, jfr. naturbeskyttelseslovens § 16, hvorfor Amtets godkendelse i henhold til denne bestemmelse kræves.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter oplysningerne om hegnets placering og udformning kan opførelsen heraf ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til etablering af gårdhave/hundegård på det fredede fortidsminde Jels Voldsted, matr.nr. 284 Jels, i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelse.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Keiser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

SCANNED

Den 21. marts 2002 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 4/2002:

Ansøgning fra Haderslev Statsskovdistrikt om tilladelse til opsætning af overdækket informationspavillon på Jels Voldsted, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 30. januar 2002 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-51-4-527-7-00.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bjarne Larsen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne. Baggrunden for fredningsforslaget var, at Jelssøerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at Søernes omgivelser i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. Det er i afgørelsen bestemt, at der på arealerne ikke må ske nogen art af bebyggelse. Allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af Fredningsævnet. Boder, skure, master og lignende må ikke placeres på arealerne.

Det bemærkes, at ejendommen tillige er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, og § 18, stk. 1.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejser, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

Sønderjyllands Amt har meddelt, at man vil være sindet at meddele tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 16 og § 18 til opførelse af informationspavillonen under forudsætning af, at bygningen udføres i mørke farver.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Det fremgår af ansøgningen, at informationstavlen ønskes opstillet ved parkeringspladsen på Jels Voldsted, matr.nr. 284 Jels. Pavillonen vil få en størrelse på 2,5 x 2,5 meter og laves med fire stolper og tag af krydsfiner med sort tagpap. En opstilling af den pågældende informationspavillon kan ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til opførelse af det ansøgte i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser på vilkår af, at bygningen udføres i mørke farver.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

28 JUNI 2004

SCANNET

Den 22. juni 2004 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 13/2004

Ansøgning fra MSH Huse A/S om dispensation til opførelse af nyt sommerhus på matr.nr. 1274 Jels, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 15. april 2004 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-52-1-527-2-03.

Det bemærkes, at Nævnet ved formanden og det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, Christiansfeld, afholdt besigtigelse på ejendommen den 9. juni 2004. Referat af dette møde blev fremsendt til det kommunalvalgte medlem, der herefter har deltaget i afgørelsen på skriftligt grundlag.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jels søerne. Fredningen må antages at have til formål at bevare de landskabelige - herunder de udsigtsmæssige - værdier, ligesom den er begrundet i videnskabelige hensyn. Det er i fredningen bestemt, at der ikke må opføres nogen art af bebyggelse.

Sommerhuset, der vil blive på 53 m² med 91 m² terrasse ønskes opført til afløsning af et eksisterende fritidshus på ca. 37 m² med ca. 100 m² terrasse. Under mødet den 9. juni oplyste ejeren, at det nye hus vil blive placeret på samme sted som det eksisterende, dog således, at gavlen vender ud mod søen. Huset vil blive malet i jordfarver, og der vil blive anvendt ikke-reflekterende materialer. Den omgivende beplantning vil blive bevaret.

Det fremgår af fredningskendelsen, at Nævnet på daværende tidspunkt ikke mente at burde træffe bestemmelse med hensyn til eksisterende sommerhusbebyggelse.

Sønderjyllands Amt har vurderet, at det eksisterende hus herefter må anses for lovligt i relation til fredningen, og Amtet har meddelt, at det ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Det bemærkes, at arealet er omfattet af søbeskyttelseslinie, hvorfor det ansøgte tillige kræver dispensation fra Amtet efter naturbeskyttelseslovens § 16. Endvidere kræver byggeriet tilladelse efter zonelovgivningen.

2001-1211/8-0007
5

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Som anført må det antages, at det eksisterende sommerhus er lovligt. Uanset at det hus, der ønskes opført i stedet for, er noget større, finder Nævnet, at det udfra de indsendte tegninger og beskrivelser samt ejerens oplysninger under besigtigelsen, ikke kan antages at være i strid med fredningens formål at tillade opførelse af det nye hus. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

12 AUG. 2004

SCANNET

Den 9. august 2004 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 30/2004:

L.S.

Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen v/Haderslev Statsskovdistrikt om tilladelse til at opstille en frokosthytte/bålhytte ved Jels Midtsø, matr.nr. 206 Jels, Rødding kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 24. juni 2004 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-52-1-527-1-04.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bjarne Larsen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelsøerne. Som begrundelse for fredningsforslaget blev anført, at Jelsøerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at søernes omgivelser i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares. Det er nærmere bestemt, at der på arealerne ikke må ske nogen art af bebyggelse. Allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af Fredningsnævnet. Boder, skure, master og lignende må ikke placeres på arealet.

Det fremgår af ansøgningen, at der i 1994 med Amtets og Fredningsnævnets tilladelse blev etableret en grillhytte. Denne hytte ønskes fjernet og erstattet med den nu ansøgte frokosthytte/bålhytte. Denne har en størrelse på 4 x 4 meter og højde til tag på ca. 1,80 meter. Totalhøjden vil blive ca. 3,50 meter. Stolperne vil være af eg eller lærk og tagbeklædning af douglasplanker.

Sønderjyllands Amt har anbefalet, at der meddeles dispensation. Det er oplyst, at den ansøgte hytte bliver flyttet ca. 10 meter længere væk fra søen og placeres i et område med løvtræer mellem søen og en vandresti og derfor kun i ringe grad vil være synlig udefra.

Det bemærkes, at arealet er omfattet af søbeskyttelseslinje, og at det ansøgte derfor kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16. Arealet er endvidere beliggende i landzone.

R 2001-1211/8-0007
7

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejsler, har haft lejlighed til at udtale sig.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

En opstilling af en frokosthytte/bålhytte i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser kan ikke antages at være strid med fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til det ansøgte. Det er herved en forudsætning, at en eksisterende grillhytte fjernes senest 3 måneder efter ibrugtagning af den nye hytte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg tlf. 7342 4121 fax 7442 4123

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

20 SEP. 2004

REG. NR. 2396.02

Den 8. september 2004 kl. 10.00 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde ved friluftsteatret ved Jels Nedersø med formanden, dommer Claus Kejser, suppleanten for det amtsrådsvalgte medlem, Jan Thomsen, Åbenrå, og det kommunalvalgte medlem Bjarne Larsen.

Der foretoges:

J.nr34/2004

Ansøgning fra Rødding kommune om tilladelse til opførelse af en 60 m² stor toiletbygning ved festbygningen "Valhal" ved Jels Nedersø, matr.nr. 555 Jels.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Poul Pedersen.

For Rødding kommune mødte arkitekt C. Quist Jørgensen, Iver Wind og Thomas Boldsen.

Fra Borgerforeningen mødte Jørgen Lastein.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Hans Peder Underbjerg, der afleverede et skriftligt indlæg.

For Skov- og Naturstyrelsen og Haderslev Statsskovdistrikt mødte Svend Hansen og Tine Ficke.

For Friluftsrådet mødte Martin Martinsen.

Formanden redegjorde kort for bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960, herunder at der ikke må opføres nogen art af bebyggelse, bortset fra bygninger, som er nødvendige for arealernes landbrugs- eller skovbrugsmæssige udnyttelse.

Thomas Boldsen redegjorde nærmere for ansøgningen og det hidtidige sagsforløb under henvisning til det fremsendte materiale. I forbindelse med udsendelse af lokalplanforslag kom der indsigelser fra 3 foreninger: Borgerforeningen, handelsforeningen og idrætsforeningen mod placeringen af toiletbygningen på p-pladsen umiddelbart øst for "Valhal", hvorefter kommunen besluttede at undersøge andre muligheder for dens placering.

Jørgen Lastein bemærkede, at placeringen af toiletbygningen i lokalplanen var "ude af proportioner", og at den med den nu projekterede placering vil ligge mere centralt.

2001-1211/8-5557
8

Arkitekt Quist Jørgensen redegjorde for den projekterede informationsbygning, der efter lokalplanforslaget var tænkt placeret i forlængelse af toiletbygningen øst for "Valhal". Toiletbygningen tænkes opført i imprægneret træ og malet i jordfarver. Den vil i udformning komme til at ligne en bygning, der ligger ved Planetariet, dog med en mere stejl tagkonstruktion.

Poul Pedersen bemærkede hertil, at amtet var indstillet på at meddele dispensation fra søbeskyttelseslininen til en placering af bygningerne i overensstemmelse med lokalplanforslaget.

Skov- og Naturstyrelsens repræsentanter bemærkede, at arealet er fredskovpligtigt, og styrelsen kan ikke gå ind for en placering som ansøgt.

Arealet besigtigedes.

Quist Jørgensen foreviste placeringen af toiletbygningen, der var afmærket, ligesom valm-højden var angivet. De eksisterende toiletbygninger fjernes. Det vil være nødvendigt at fjerne et træ og beskære andre. Bygningen, der deles op i sektioner, opføres i bøg og pap og beklædes med klinker. Den vil være synlig fra søsiden.

De mødte fik lejlighed til at fremkomme med deres synspunkter.

Quist Jørgensen bemærkede, at ved den nu skitserede placering vil publikum til bl.a. "Ormegården" få langt til toiletter.

Jørgen Lastein bemærkede hertil, at man i forbindelse med byfester og vikingespil risikerer, at folk ikke vil gå helt ud til parkeringsarealet for at komme på toilettet. Toilet- og infobygningen ønskes placeret i skoven, således at alle aktiviteter er samlet. Ved evt. en placering på p-arealet er det vigtigt med skiltning.

Quist Jørgensen anførte hertil, at det er kommunens og arrangørernes problem at få løst det af Jørgen Lastein påpegede problem. Toiletterne skal kunne benyttes uafhængigt af vikingespillene, og således også af publikum til andre aktiviteter i området.

Skov- og Naturstyrelsen kunne ikke tilslutte sig ansøgningen, idet der er fare for, at træer skal fjernes eller beskæres. I vinterhalvåret vil bygningen blive meget synlig. Der findes en alternativ løsning til placeringen af bygningen.

Friluftsrådet anførte, at det er af almen interesse at placere toiletbygningen på parkeringsarealet og pointerede, at toiletterne skal være handicapvenlige.

Amtet instillede, at toiletbygningen ikke placeres indenfor det fredede område, idet der findes andre løsninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

I forbindelse med fredningsforslaget anførte Danmarks Naturfredningsforening, at "Jels søerne tilsammen danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, og at søernes omgivelser i det væsentlige henligger i en tilstand af uberørthed, der bør bevares". Fredningen har således til formål at bevare området i dets nuværende tilstand.

Under en tidligere sag har Nævnet meddelt dispensation til opstilling af en stationær "Valhalla". Det var herved en forudsætning, at bygningen forblev skjult fra vejen og søsiden af beplantning, og det var et vilkår, at bygningen fjernes, hvis vikingespillene ophører.

Den ansøgte toiletbygning vil blive synlig fra søsiden, og den skal ikke blot benyttes i forbindelse med vikingespillene. En opførelse af toiletbygningen indenfor det fredede område må således antages at være i strid med fredningens formål. I øvrigt bemærkes, at en placering som angivet i Rødding kommunes lokalplanforslag 2.4-10 må anses for mindst ligeså hensigtsmæssig som den nu foreslåede. Nævnet kan derfor ikke imødekomme det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Claus Keiser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

SCANNET

14 NOV. 2005

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 2. november 2005 kl. 10.15 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde på matr.nr. 1274 Jels, Rødding Kommune, med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og det kommunalvalgte medlem Bjarne Larsen.

Der foretoges:

J.nr. 32/2005

Spørgsmål om lovliggørelse af nyopført sommerhus på matr. nr. 1274 Jels, Rødding Kommune.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Mette Johansen.

For Rødding Kommune mødte Henrik Møller.

For Haderslev Statsskovdistrikt mødte Svend Hansen.

For Friluftsrådet mødte Martin Martinsen.

Ejendommens ejer Andreas Schou var til stede.

For MSH Huse A/S mødte Kaj Clemmensen og Arne Lauritzen.

Formanden redegjorde for sagen under henvisning til Nævnets afgørelse af 22. juni 2004 og Amtets skrivelse af 21. september 2005.

Andreas Schou bemærkede, at han blev fuldstændig overrasket, da han fik brevet fra Rødding Kommune. Han har aldrig givet udtryk for, at huset skulle placeres som beskrevet i Nævnets afgørelse. Han læste den ikke, men gav den blot videre til de, der skulle bygge huset. Huset har altid ligget med en placering som nu.

Kaj Clemmensen bemærkede, at Nævnets angivelse af husets placering er blevet overset.

Mette Johansen anførte, at huset - og særligt de hvidmalede partier - er meget iøjenfaldende, og at det ikke opfylder de vilkår, som Nævnet fastsatte. Ud over Nævnet skal Amtet meddele dispensation fra søbeskyttelseslinien og kommunen fra zonelovgivningen. Amtet vil ikke

201-1211/8-0007
16

kræve flytning af huset, men at hele huset males i mørke farver.

Henrik Møller oplyste, at kommunalbestyrelsen har bestemt, at huset skal ændres i overensstemmelse med den tilladelse, der er givet.

Svend Hansen og Martin Martinsen bemærkede, at huset bør sløres ved andet farvevalg og evt. ved beplantning.

De mødte havde lejlighed til yderligere at udtale sig.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Ved Overfredningsnævnets kendelse om fredning af Jelssøernes omgivelser blev det bestemt, at der ikke måtte opføres nogen bebyggelse. Nævnet traf dog ingen bestemmelse om den eksisterende sommerhusbebyggelse, men bestemte, at nogle eksisterende fiskerhytter ved ejerskifte skulle males i mørk farve.

I forbindelse med dispensationen bemærkede Fredningsnævnet, at det tidligere sommerhus var lovligt. Det var af betydning for Nævnets afgørelse om dispensation, at det nye sommerhus blev så lidt iøjenfaldende som muligt. Under drøftelserne bemærkede Andreas Schou, at huset ville blive placeret med gavlen mod søen.

Dette er ikke sket, og huset opfylder således ikke de vilkår, der stillet for dispensationen.

Sommerhuset fremtræder meget synligt. En ændring af husets placering, således at en gavl vender mod syd, vil i sig selv næppe ændre væsentligt herpå under hensyn til bl.a. vinduespartiet i gavlen. Det må derimod anses for afgørende, at der sker en sløring via farvevalget og en vis beplantning.

Nævnet meddeler derfor dispensation til lovliggørelse af sommerhuset på vilkår, at alt udvendigt træværk, inkl. vinduesrammer, og tagrender m.v. males/holdes i mørk grøn eller mørk brun farve, der falder i med omgivelserne. Disse arbejder skal være udført senest den 1. maj 2006. Det er endvidere et vilkår, at der ikke sker yderligere beskæring af bevoksningen omkring huset og mellem huset og søen.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er

indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

10 SEP. 2008

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

J. nr. 25/2008: Ansøgning fra Vejen kommune om dispensation til at udvide en bygning på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels.

Fredningsnævnet har modtaget en ansøgning fra Vejen kommune på vegne Jels Vikingspil om dispensation til at udvide "Valhal", der er "en stationær festbygning" på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels, med 67,5 m², der skal bruges til vareindgang, anretterkøkken, depot og køleskab samt at fælde et træ i forbindelse med byggeriets gennemførelse.

Ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels, der ligger ved Jels Nedersø, er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels, at der ikke på ejendommen må opføres nogen art af bebyggelse, bortset fra bygninger, som er nødvendige for ejendommens drift som landbrug og skovbrug.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Vejen kommune dispensation til at udvide Valhal med tilbygningen og at fælde træet.

Fredningsnævnets formand har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag og har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Vejen kommune dispensation til at opføre tilbygningen på de vilkår, der fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Jelssøernes omgivelser blev fredet ved overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960. Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jels Nedersø, Jels Midtsø og Jels Oversø. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jelssøerne. Overfredningsnævnet har fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 353, 383 og 555 Jels ejerlav, Jels:

"a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- og skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master el. lign. indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse.

...

g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst. Den på afdeling 539 værende nåle-

træsbevoksning kan bibeholdes, når skovbrynet ud mod såvel Midtsø som Nedersø bevares med løvtræer. Mindre grupper af løvtræer langs søens bredder må ikke fældes, men skal bevares længst muligt. Den slørende kratvækst omkring friluftsteatret må stedse bevares.

Tilstedeværende nåletræsplantninger ud mod søens øst- og nordbred skal om muligt efter næste afdrivning afløses af løvtræer..."

Der har i en længere årrække været opført vikingespil på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels. Fredningsnævnet har behandlet flere ansøgninger om dispensation til at opføre bygninger på de fredede arealer til brug for vikingespillene.

Den 14. februar 1983 meddelte Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt således Jels Vikingespil dispensation til at opføre en "aktørbygning" på 60 m² samt 2 hver 22 m² store garderobehuse på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels.

Den 2. marts 2001 meddelte Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt Jels Vikingespil dispensation til at opføre en ny stationær bygning - "Valhal" - udformet som et langhus på Vikingetorvet til erstatning for en gammel bygning, der var nedslidt. Efter de oplysninger, der fremgår af sagen, er bygningen 336 m² stor.

Vejen kommune har ved brev af 22. maj 2008 forelagt fredningsnævnet en ansøgning om dispensation til at udvide Valhal med 67,5 m², der skal anvendes til vareindgang, anretterkøkken samt depot og køleskab.

Kommunen har anført følgende i brevet:

"Ansøgning om tilladelse til at etablering af ny bebyggelse ved Valhal i Jels inden for fredet område.

Vejen Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til etablering af ny anretter køkken i tilknytning til Valhal, som er en stationær "festbygning" ved vikingespillet i Jels, matr.nr. 555 Jels Ejerlav, Jels.

Området hvor den nye bygning ønskes placeret er beliggende inden for fredningen langs Jels Nedersø, og er omfattet af lokalplan 2.4-09.

...

Der ansøges hermed om dispensation fra fredningen til etablering af ny tilbygning til Valhal.

Etableringen af anretterkøkken er i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser.

Da der er tale om en landzonelokalplan, skal kommunen ligeledes meddeles landzonetilladelse.

Baggrunden for ansøgningen er at de eksisterende køkken forhold ikke er tidssvarende, og levnedsmiddelkontrollen har meddelt af forholdene skal bringes i orden. Der er så vidt jeg er orienteret søgt og givet dispensation til at det bestående kan anvendes i forbindelse med indeværende års vikingespil. Da alt arbejde skal foregå ved frivillig kraft, vil man af tidsmæssige årsager meget gerne opstarte arbejdet inden den 1. september 2008.

Den ønskede tilbygning er vist på vedlagte principskitse, og vil blive lavet i samme stil og materialer som det bestående.

Dimensionerne på den nye tilbygning er som det fremgår 13,5 x 5 meter.

Med det bestående menes den eksisterende pølsebod (se foto 1) som vil blive bibeholdt, og sammenbygget med den nye tilbygning, mens overdækket bagved vil blive fjernet og erstattet af den nye tilbygning.

Eksisterende container og skurvogn (se foto 2) der p.t. bruges som hhv. opvaskerum og fryserum, vil blive fjernet i forbindelse med tilbygningen.

Af foto 2 fremgår det endvidere at der er et træ der hvor tilbygningen ønskes placeret. Der søges derfor ligeledes om dispensation fra fredningen til fjernelse af træet.

Det er Vejen Kommunes opfattelse, at placering af tilbygning i området mellem Valhal, og beplantningen ud mod Søvej, ikke vil virke generende i forhold til de naturmæssige værdier i området. Tværtimod vil fjernelsen af eksisterende overdækning, container og skur medvirke til en betydelig forskønnelse af området...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har i høringsbrev af 16. juni 2008 anmodet Vejen Kommune, Miljøcenter Ribe, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 30. juni 2008.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er formålet med fredningen af Jelsøernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet meddelte den 14. februar 1983 dispensation til, at der på de fredede arealer måtte opføres en træbygning til brug for Jels Vikingspil. Den 2. marts 2001 meddelte fredningsnævnet

dispensation til at opføre Valhal til erstatning for den gamle bygning og anførte som begrundelse herfor, at området, hvor friluftsteatret ligger, er afskærmet fra vejen af bevoksning og er ikke synligt fra søsiden, således at det ikke ville stride mod fredningens formål at meddele den ansøgte dispensation.

Tilbygningen til Valhal skal opføres på bygningens bagside og vil ikke være synlig fra omgivelserne. Tilbygningen skal erstatte en container, en skurvogn, en overdækning og et skur på området, således at der ved opførelsen af tilbygningen sker en sanering af området. På denne baggrund og i forlængelse af de tidligere dispensationer, der er meddelt til Jels Vikingespil, finder fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet af Jelsøernes omgivelser at meddele dispensation til fældning af træet og at opføre en 67,5 m² stor tilbygning på bagsiden af Valhal, på vilkår,

at tilbygningen opføres som vist på vedhæftede tegning,

at der til tilbygningen anvendes samme farver som til Valhal,

at containeren, overdækningen, skuret og skurvognen fjernes i forbindelse med opførelsen af tilbygningen,

og

at Valhal og tilbygningen skal fjernes, såfremt Vikingespillene ophører.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Vejen kommune, Miljøcenter Ribe, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

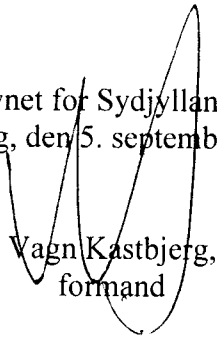
Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del,
Kolding, den 5. september 2008.

Vagn Kastbjerg,
formand

Denne afgørelse med bilag er sendt til:

Vejen Kommune, Rådhus, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen – att. Thomas Boldsen
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Skov- og Naturstyrelsen Trekantsområdet, Gjøddinggård, Førstballevej 2, 7183 Randbøl

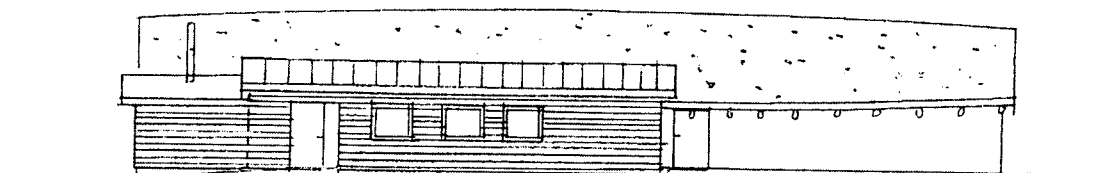
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Anne Marie Thorup, Husmandsvej 4, 6621 Gesten

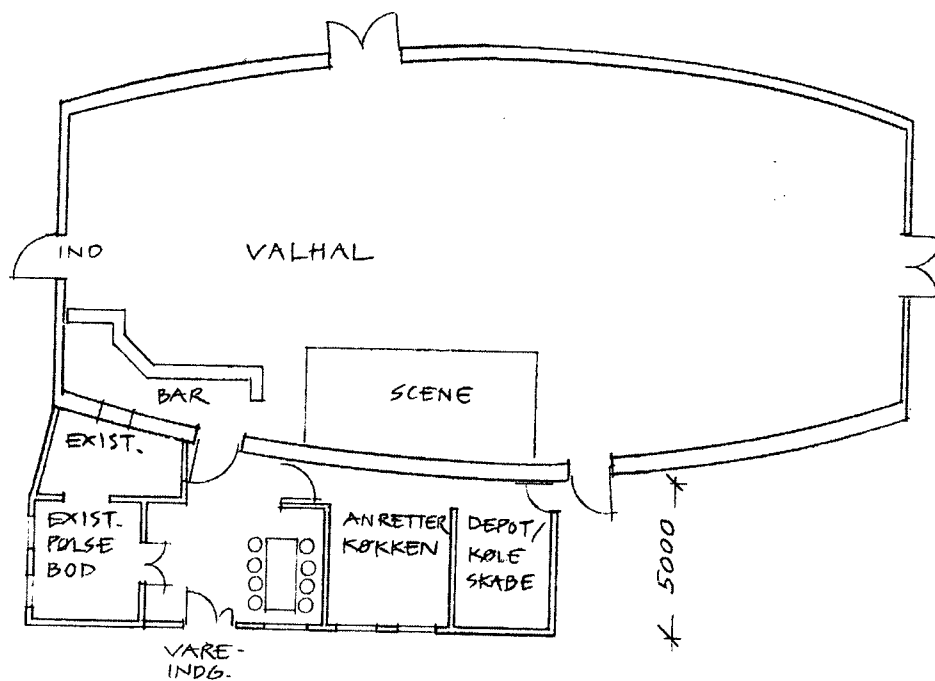
Friluftsrådet c/o Erik Abitz, Solvej 20, 7120 Vejle Ø

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V

* NY TILBYGNING *

* 3800 *
EXIST.
BYGNING

13500
NY TILBYGNING

*

MÅL 1:200

JELS VIKINGESPIL, VALHAL
TILBYGNING AF ANRETTERKØKKEN
SAMT DIV. BIRUM. 10.02.2008
TØMRERMESTER
JOHN HOLM NIELSEN • JELS
74 55 23 54 • 20 22 23 54

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

J. nr. 8/2010: Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet om dispensation til at opføre en handicapvenlig fiskebro ved Jels Midtsø.

Fredningsnævnet har fra Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet modtaget en ansøgning om dispensation til at opføre en handicapvenlig fiskebro ved Jels Midtsø med landfæste på ejendommen matr. nr. 284 Jels, Jels med formål at forbedre handikappede medborgeres muligheder for lyst- og sportsfiskeri. Ejendommen ejes af staten, men administreres af Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet.

Ejendommen matr. nr. 284 Jels, Jels er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jels søernes omgivelser. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må placeres boder, skure, master og lignende indretninger på de fredede arealer.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet dispensation til at etablere landfæstet til den handicapvenlige fiskebro på det fredede areal ved Jels Midtsø.

Fredningsnævnets formand har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til at etablere fiskebroen på de vilkår, der fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Jelssøernes omgivelser blev fredet ved overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960. Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jels Nedersø, Jels Midtsø og Jels Oversø. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jelssøerne. Det fremgår af fredningsbestemmelserne for arealerne omkring Jels Midtsø, at der ikke må foretages afgravning, opfyldning eller planering, at der på arealerne ikke må ske nogen art af bebyggelse, samt at boder, skure, master og lignende indretninger ikke må placeres på arealerne.

Ved brev af 19. januar 2010 har Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at bygge en handicapvenlig fiskebro med landfæste på ejendommen matr. nr. 284 Jels, Jels ud for traktørstedet Jels Voldsted.

Skov- og Naturstyrelsen har blandt andet anført i brevet:

"...

Etablering af handicapvenlig fiskebro i Jels Midtsø ved Jels Voldsted

Jels Fiskeriforening ved formand Børge Baagø Hansen påtænker at lade opføre en handicapvenlig fiskebro i Jels Midtsø ved Jels Voldsted i samarbejde med Troldkærskolen som forpagter af Jels Voldsted og Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet som grundejer.

Fiskebroen skal opføres som en flydebro bestående af fire træelementer. Tre elementer på 2 m x 4 m lægges i forlængelse af hinanden fra bredden af Jels Midtsø og afsluttes på søsiden uden for rørskoven med en platform på 4 m x 4 m. Adgang til broen kommer til at foregå via et landfæste. Broens totallængde inklusive landfæste bliver maksimalt 18 m. Broen kan anvendes til fiskeri med stang. Broen bliver offentligt tilgængelig og skal bl.a. forbedre handikappede medborgeres muligheder for lyst- og sportsfiskeri. Der er opnået tilsagn om støtte til projektet fra Danske Banks Initiativpris og Miljøministeriets pulje for lokale grønne partnerskaber...

Der foreligger tilladelse af 17. december 2009 efter skovloven til at opføre den handicapvenlige fiskebro... Broens placering fremgår af kortbilag til skovlovsafgørelsen.

Fredningsnævnets opmærksomhed henledes på, at området, hvor den handicapvenlige fiskebro planlægges opført, er omfattet af fredningen af Jelssøerne. Der henvises til Overfredningsnævnets afgørelse af 20. december 1960 ... Ifølge kendelsens side 8 nederst og 9 øverst må der ikke på de fredede arealer ske bebyggelse af nogen art eller opsættes boder, skure, master og lignende indretninger.

Vejen Kommune er iflg. notat af 6. januar d.å. ... indstillet på at meddele de fornødne godkendelser efter vandløbs- og naturbeskyttelsesloven til at opføre den handicapvenlige fiskebro. Dog vurderer kommunen sammesteds, at den planlagte bro er omfattet af forannævnte forbud i fredningskendelsen og forudsætter dispensation herfra. Vejen Kommunes bemærkninger ift. sagens behandling efter vandløbs- og naturbeskyttelsesloven fremgår til Fredningsnævnets orientering af førnævnte notat.

Fredningsnævnet anmodes på denne baggrund om at vurdere, om opførslen af handicapfiskebroen ved Jels Midtsø forudsætter dispensation fra fredningen. I bekræftende fald vil Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet på vegne af Jels Fiskeriforening ved Børge Baagø Hansen anmode, om at der meddeles dispensation til projektet..."

I det notat, der henvises til i brevet, har Vejen Kommune, Natur, Miljø & Byg, anført:

"...

Etablering af handicapvenlig fiskebro i Jels Midtsø ved Jels Voldsted

Vejen Kommune har den 4. januar 2010 modtaget en ansøgning fra Jels Fiskeriforening v/ Børge Baagø Hansen om tilladelse efter vandløbsloven til etablering af en bro i Jels Midtsø ved Jels Voldsted. Formålet er at forbedre mulighederne for lyst- og sportsfiskeri med almindelige håndholdte redskaber for bl.a. kørestolsbrugere og svært gangbesværede.

Broen påtænkes udført som en flydebro udformet som et "T" og udført i sammenhængslet elementer af 2 x 4 meter. Fra landfæstet ved søbredden rækker broen ca. 8-10 meter ud i søen.

Der er allerede opnået tilladelse efter skovloven til etablering af broen. Derudover forudsætter etableringen af broen en tilladelse efter vandløbsloven. Kommunen kan imidlertid først meddele godkendelse efter vandløbsloven, når der foreligger eventuel nødvendig godkendelse efter bl.a. naturbeskyttelsesloven, herunder i forhold til fredningsbestemmelser, jævnfør § 19 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1436 af 11. december 2007 om vandløbsregulering og -restaurering m.v..

Områderne omkring Jelssøerne er omfattet af en fredning afsagt af overfredningsnævnet d. 20. december 1960 ...

Det er Vejen Kommunes vurdering, at etableringen af broen omfatter etablering af et landfast bygværk, som er omfattet af ovennævnte forbud i fredningskendelsen.

Således er det kommunens opfattelse, at etablering af broen og altså også godkendelsen efter vandløbsloven forudsætter dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Ansøger har aftalt med SNS, Vadehavet, som ejer af arealet, at SNS, Vadehavet søger Fredningsnævnet om fornøden dispensation. Til brug for Fredningsnævnets behandling af sagen, har Vejen Kommune følgende bemærkninger i forhold til sagens behandling efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven:

Jels Midtsø er i Sønderjyllands Amts Regionplan 2005-2016 (gældende landsplandirektiv) målsat som A1 – SÆRLIGT NATURVIDENSKABELIGT INTERESSEOMRÅDE og målsætningen skønnes at være opfyldt. I henhold til § 18 i ovennævnte bekendtgørelse, skal vandløbsmyndigheden ved sin afgørelse tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet (søen) samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet (søen).

Ved fastsættelse af passende vilkår er det Vejen Kommunes vurdering, at broen kan etableres uden at påvirke afvandingsforholdene og således, at de miljømæssige forhold ikke påvirkes nævneværdigt. Broen skønnes derfor ikke at kunne få negativ indflydelse på søens målopfyldelse og følgelig vil kommunen være sindet at meddele godkendelse efter vandløbsloven. Der må dog forventes et vilkår om, at brodækket skal fjernes om vinteren, såfremt isdannelser på søen medfører risiko for skader på eller løsrivelse af broen.

Vejen Kommune vurderer ligeledes, at ændringerne af naturtilstanden i Jels Midtsø, som følge af broens etablering og tilstedeværelse, vil være af så perifer og underordnet karakter, at broen vil kunne etableres uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Landarealet ved broen er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Søen eller de omkringliggende landarealer er ikke udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde og der findes ikke nærliggende internationale naturbeskyttelsesområder, der vil kunne blive påvirket negativt af foranstaltningen. Vejen Kommune er ikke bekendt med tilstedeværelsen af dyrearter nævnt i bilag 3, eller plantearter nævnt i bilag 5 til naturbeskyttelsesloven, som vil kunne blive påvirket negativt i forbindelse med broens etablering eller tilstedeværelse.

Set i forhold til broens formål om at lette handicappet medborgeres muligheder for rekreativ udfoldelse, vurderes væsentligheden af de negative natur og miljømæssige konsekvenser at være af ganske underordnede karakter og følgelig finder kommunen det samlet set forsvarligt at meddele fornødne godkendelser til etableringen...”

Skolen Troldkær har den 22. september 2008 afgivet tilbud på bygningen af fiskebroen.

Det fremgår af tilbuddet, at fiskebroen består af 3 sammenhængslede elementer på hver 2 x 4 meter, og at broen afsluttes yderst med en 4 x 4 meter platform. Brodækket monteres på nedspulede galvaniserede stålrør foret med PEL-rør til beskyttelse af galvanisering på rør og glidebeslag.

Det fremgår endvidere af tilbuddet, at der skal etableres en fleksibel tilkørselsrampe mellem rampe på landjorden og flydesektionerne, så adgangsforholdene er sikret uanset vandstandshøjden i søen.

Det fremgår tillige af tilbuddet, at der – hvor der er en afstandsforskel mellem henholdsvis landjorden, vandet og broen – skal etableres et 40 cm. højt rækværk.

Det fremgår endelig af tilbuddet, at broen skal udføres i lærketræ, rustfri skruer, galvaniserede hængsler og glidebeslag, og at der skal anvendes sundolitt som flydemiddel.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har i høringsbrev af 21. marts 2010 anmodet Vejen Kommune, Miljøcenter Ribe, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 16. april 2010.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er formålet med fredningen af Jels søernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må foretages afgravning, opfyldning eller planering, og at arealerne ikke må bebygges, og at der ikke på arealerne må opsættes boder, skure eller lignende.

Fredningsnævnet skal alene tage stilling til, om der må etableres et landfæste på de fredede arealer på matr. nr. 284 Jels, Jels, fordi fredningsnævnet ikke har kompetence til at træffe afgørelse om anlæg på vandarealer ud for fredede områder.

I betragtning af landfæstets størrelse og højde samt broanlæggets samlede længde finder fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen at bygge et landfæste til fiskebroen på den fredede ejendom matr. nr. 284 Jels, Jels. Som følge af det anførte meddeler fredningsnævnet herefter Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at etablere landfæstet på ejendommen matr. nr. 284 Jels, Jels, ud for Jels Voldsted på vilkår,

at landfæstet ikke må ændres uden godkendelse fra fredningsnævnet,

at ansøgeren skal holde fiskebroen i god og forsvarlig stand,

at rester fra fiskebroen skal fjernes omgående, såfremt fiskebroen ødelægges eller går til grunde og ikke straks genopføres, og at området skal bringes i en stand så nær de før broens etablering herskende forhold som muligt,

at landfæstet ikke må hindre eller væsentligt vanskeliggøre almenhedens færdsels- og opholdsret langs søen.

at anlægsarbejdet skal ske på en sådan måde, at varige spor herefter skal undgås,

og

at der ikke må foretages nogen form for terrænændringer, afgravning eller opfyldning på det fredede område i forbindelse med etableringen af fiskebroen.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, af Vejen kommune, Staten v/ Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fiskebroen må ikke etableres, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del,
Kolding, den 17. juni 2010.

Vagn Kastbjerg,
formand.

Denne afgørelse med bilag er sendt til:

Vejen Kommune, Rådhus, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen, natur-miljo-byg@vejenkom.dk
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, sns@sns.dk
Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet, Skovriddervej 3, Arnum, 6510 Gram, vadehavet@sns.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk
Friluftsrådet v/ Lone Høgholt, trekantomraadet@friluftstraadet.dk
Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, Brøndby Stadion, 2605 Brøndby
Landboretligt udvalg, Nordre Boulevard 100, 6800 Varde.
Dansk Ornitologisk Forening- Vejen, Holmeåvænget 6 b, 6682 Hovborg.
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.
Dansk Botanisk Forening Jyllands Kredsen, v/ Rasmus Fuglsang Fredriksen, Jordbrovej 4, st. th.,
8200 Århus N.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

J. nr. 61/2009: Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet om dispensation til at etablere en plankesti på ejendommen matr. nr. 1281 Jels, Jels.

Fredningsnævnet har fra Vejen kommune modtaget en ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet om dispensation til at etablere en plankesti på ejendommen matr. nr. 1281 Jels, Jels, for at kunne give publikum en større naturoplevelse ved at kunne færdes langs bredden af Jels Midtsø. Ejendommen ejes af staten, men administreres af Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet.

Ejendommen matr. nr. 1281 Jels, Jels er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må foretages afgravning, opfyldning eller planering på de fredede arealer, og at nye veje og stier kun må anlægges efter godkendelse fra fredningsnævnet

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet dispensation til at etablere plankestien.

Fredningsnævnets formand har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag og har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Staten dispensation til at etablere plankestien på de vilkår, der fremgår af afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Jelssøernes omgivelser blev fredet ved overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960. Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jels Nedersø, Jels Midtsø og Jels Oversø. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige ”udsigtmæssige og videnskabelige hensyn”, som gør sig gældende ved Jelssøerne. Det fremgår af fredningsbestemmelserne for arealerne omkring Jels Midtsø, at der ikke må foretages afgravning, opfyldning eller planering, at der kun må anlægges nye veje, bortset fra primitive skovveje, og stier i det fredede område efter godkendelse fra fredningsnævnet, og at almenheden skal have fri adgang til færdsel og ophold langs søens bredder frasat opdyrkede arealer

Vejen kommune har ved brev af 16. november 2009 forelagt fredningsnævnet en ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet om dispensation til at etablere en plankesti hen over engen på ejendommen matr. nr. 1281 Jels. Det fremgår af brevet, at det er formålet med at etablere en plankesti på det anviste sted at give brugerne af området en større naturoplevelse ved at kunne færdes langs søbredden. Publikum ledes i dag væk fra søen og op på bagvedliggende skovveje, når de skal gå fra Jels Voldsted til Heksebroen. Plankestien vil give mulighed for et mere naturligt stiforløb.

Vejen Kommune har herefter oplyst i brevet, at

”Plankestien vil blive lavet af planker, der er ca. 3-5 meter lange, 25-30 centimeter brede og 5 centimeter tykke. Plankerne bliver lagt på strøer, der ligger direkte på jorden. Der vil ikke blive foretaget jordarbejder eller terrænregulering...

Skov- og Naturstyrelsen, Vadehavet betaler etableringen af plankestien og vedligeholder den efterfølgende.

Plankestien ønskes etableret i 2010...”

Kommunen har indstillet i brevet, at fredningsnævnet godkender etableringen af plankestien.

Kommunen har endelig anført i brevet, at etableringen af plankestien ikke medfører afgravning, opfyldning eller planering, da plankerne skal fastgøres til strøer, der er lagt ud ovenpå vegetationen. Plankestien fremmer i øvrigt almenhedens frie adgang til ophold og færdsel langs søens bredder.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har i høringsbrev af 30. januar 2010 anmodet Vejen Kommune, Miljøcenter Ribe, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 24. februar 2010.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må foretages afgravning, opfyldning eller planering, at der kun må anlægges nye veje, bortset fra primitive skovveje, og stier i det fredede område efter godkendelse fra fredningsnævnet, og at almenheden skal have fri adgang til færdsel og ophold langs søens bredder fraset opdyrkede arealer.

Det er fredningsnævnets vurdering på baggrund af formålet med etableringen af plankestien og fredningsbestemmelsen om, at almenheden skal have fri adgang til færdsel og ophold langs søernes bredder, at projektet er i overensstemmelse med formålet med fredningen af Jelssøerne og intentionen om, at almenheden skal have adgang til de fredede arealer. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, Staten v/ Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet dispensation til at etablere plankestien på engarealet på ejendommen matr. nr. 1281 Jels, Jels, på vilkår,

at etableringen af plankestien udføres som beskrevet i ansøgningen,

at anlægsarbejdet skal ske på en sådan måde, at varige spor herefter skal undgås,

og

at der ikke må foretages nogen form for terrænændringer, afgravning eller opfyldning på det fredede område i forbindelse med etableringen af plankestien.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, af Vejen kommune, Staten v/ Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Plankestien må ikke etableres, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del,
Kolding, den 17. juni 2010.

Vagn Kastbjerg,
formand.

Denne afgørelse med bilag er sendt til:

Vejen Kommune, Rådhus, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen, natur-miljo-byg@vejenkom.dk
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, sns@sns.dk
Skov- og Naturstyrelsen Vadehavet, Skovriddervej 3, Arnum, 6510 Gram, vadehavet@sns.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk
Friluftsrådet c/o Lone Høgholt, trekantomraadet@friluftstraadet.dk
Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, Brøndby Stadion, 2605 Brøndby.
Landboretligt udvalg, Nordre Boulevard 100, 6800 Varde.
Dansk Ornitologisk Forening- Vejen, Holmeåvænget 6 b, 6682 Hovborg
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V, natur@dof.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllands Kredsen, v/ Rasmus Fuglsang Fredriksen, Jordbrovej 4, st. th.,
8200 Århus N.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Sags nummer: 138/2012: Ansøgning fra Jels Vikingspil om dispensation til at opføre 2 lystårne og at flytte et førstehjælpshus inden for ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels.

Fredningsnævnet har fra Vejen kommune på vegne Jels Vikingspil modtaget en ansøgning om dispensation til at erstatte 2 gamle lyshuse bag tribunen ved friluftsscenen ved Jels Vikingspil med 2 lystårne og at flytte et førstehjælpshus, der er placeret, hvor det ene af de nye lystårne foreslås placeret, til en placering tættere ved scenearealet.

Ansøgningen vedrører ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels, der ligger ved Jels Nedersø. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for ejendommen, at der ikke på ejendommen må opføres nogen art af bebyggelse, bortset fra bygninger, som er nødvendige for ejendommens drift som landbrug og skovbrug.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Jels Vikingspil dispensation til at opføre de 2 lystårne og at flytte førstehjælpshuset.

Fredningsnævnets formand har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag og har i medfør af forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Jels Vikingspil dispensation til at opføre 2 lystårne og at flytte førstehjælpshuset på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Jelssøernes omgivelser blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960. Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jels Nedersø, Jels Midsø og Jels Oversø. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jelssøerne. Overfredningsnævnet har fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 353, 383 og 555 Jels ejerlav, Jels:

"a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- og skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master el. lign. indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse...

g. De inden for arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stede bære løvtræer og må kun udnyttes ved plukhugst.

...

Den slørende kratvækst omkring friluftsteateret må stedse bevares..."

Der har i en længere årrække været opført vikingespil på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels. Fredningsnævnet har behandlet flere ansøgninger om dispensation til at opføre bygninger på de fredede arealer til brug for vikingespillene.

Vejen kommune har ved brev af 22. november 2012 sendt fredningsnævnet en ansøgning på vegne Jels Vikingspil om dispensation til at opføre 2 lystårne og at flytte et førstehjælpshus, der er placeret, hvor det ene af lystårnene skal opføres. Lystårnene skal erstatte 2 gamle lyshuse, der er opført bag tribunen ved friluftsscenen.

Det fremgår af ansøgningen fra Jels Vikingspil og et rids, som er vedlagt ansøgningen, at de 2 lystårne skal opføres i 2 etager i "Jeppesen-planker" som de eksisterende tårne, og at tårnene ønskes placeret "nærmere midten af bageste tilskuerrække samt højere op" for at forbedre kvaliteten af lyssætningen.

Det fremgår af ridset, at et eksisterende lyd/lystårn, der er opført bag tribunens bageste række og midt for scenen skal bibeholdes, at de to gamle lystårne, der er opført bag tribunens bageste række i henholdsvis højre side - mod øst - og venstre side - mod vest - skal fjernes og erstattes af de nye lystårne, som ligeledes skal opføres bag tribunens bageste tilskuerrække, men længere mod syd. Førstehjælpshuset skal flyttes til det sted, hvor det østligste af de gamle lyshuse er opført.

Det fremgår af Vejen Kommunes brev, at lyshusene er rådne og skal udskiftes. Jels Vikingspil vil erstatte lyshusene af lystårne, der hver dækker et areal på ca. 4,5 m². Lystårnene skal placeres tættere på tribunen end lyshusene for at forbedre kvaliteten af lyssætningen. I forbindelse med opførelsen af lystårnene fjernes de gamle lyshuse og 4 til 5 sorte kasser til lyssætning. Førstehjælpshuset flyttes til det sted, hvor det ene af gamle lyshuse er opført.

Vejen Kommune har anført i brevet til fredningsnævnet, at kommunen vurderer, at

"der er tale om udskiftning af udtjente lyshuse med en mere tidssvarende løsning. De nye huse opføres i træ i mørke farver og falder fint ind i omgivelserne. Husene vil stå sløret af træerne og vurderes ikke at have en negativ effekt på landskabet eller naturen i området. Vejen Kommune er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelsesloven, samt byggetilladelse til projektet.

Vejen Kommune indstiller derfor til fredningsnævnet, at der dispenseres til opførelsen af de 2 lystårne, samt flytning af førstehjælpshuset.

Vurdering af konsekvenser for Natura2000 og Bilag IV-arter

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (habitatområde nr. 80H) Alene pga. afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være Vandflagermus, Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Pipistrelflagermus, Dværgflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander og Spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødliste arter eller deres levesteder.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 18. december 2012 anmodet Jels Vikingspil, Vejen Kommune, Naturstyrelsen Ribe, Naturstyrelsen Trekantsområdet, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 26. januar 2013.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er formålet med fredningen af Jels søernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har meddelt flere dispensationer til bygninger og installationer, som Jels Vikingspil benytter i forbindelse med de årlige vikingespil.

De nye lystårne skal erstatte 2 gamle lyshuse, som er rådne og derfor står for udskiftning. I forbindelse med projektets gennemførelse skal førstehjælpshuset flyttes fra dets nuværende placering bag tribunen til en anden placering, ligeledes bag tribunen. Den samlede bygningsmasse på det areal, der benyttes af vikingespillene, øges ikke i forbindelse med fjernelsen af de gamle lyshuse og opførelsen af de nye lystårne.

Arealerne, hvor vikingespillene finder sted, ligger uden for det nærmeste Natura 2000 område - nr. 91 Kongeå, der ligeledes har status som habitatområde.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på bilag IV – og rødlistearterne eller arternes levesteder.

På denne baggrund og i forlængelse af de tidligere dispensationer, der er meddelt Jels Vikingspil, vurderer fredningsnævnet, at projektet ikke strider mod formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Jels Vikingspil dispensation til at gennemføre projektet på vilkår,

at lystårnene placeres ved tribunen som vist på vedhæftede rids,

og

at de gamle lyshuse og eventuelt byggeaffald fjernes fra det fredede område umiddelbart efter anlægsarbejdets afslutning.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Modtageren af afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når

gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del
Kolding, den 5. april 2013

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse med bilag er sendt til:

Naturstyrelsen nst@nst.dk

Vejlen Kommune, Teknisk Forvaltning, post@vejenkom.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

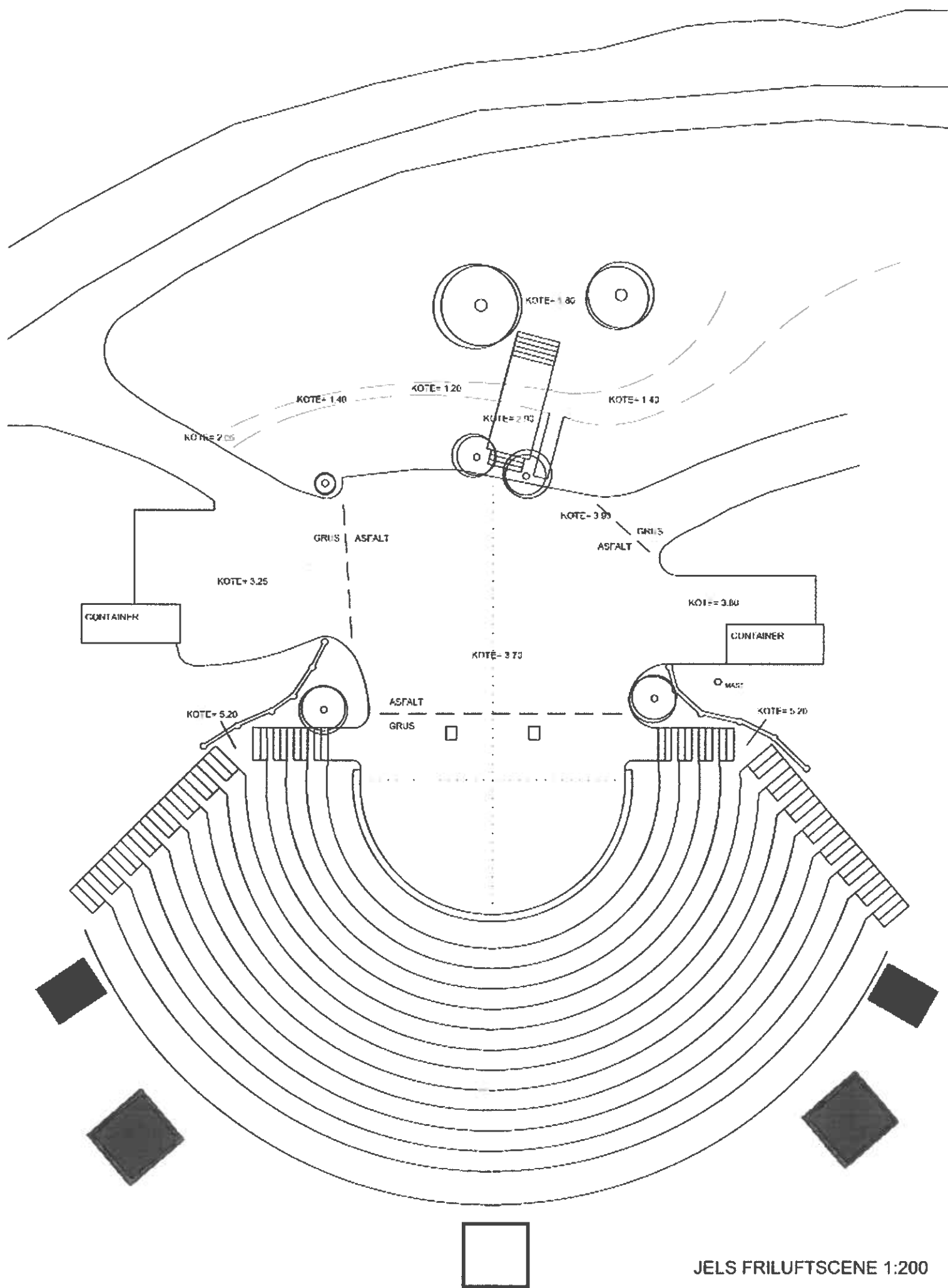
Friluftsrådet c/o Lone Høgholt trekantsomraadet@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

DOF Vejen, Vejen@dof.dk

Inge Lise Møller Jensen, Vejen Kommune, ilmk@vejenkom.dk

Jels Vikingspil ved Janus Lynggaard, formand@jelsvikingspil.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Sags nummer: 7/2014: Ansøgning fra Jels Vikingspil om dispensation til at betonmure omkring de 2 "banegårde" ved friluftsscenen på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels.

Fredningsnævnet har fra Vejen kommune på vegne Jels Vikingspil modtaget en ansøgning om dispensation til at iværksætte vedligeholdelsesarbejder ved friluftsscenen ved Jels Vikingspil. Arbejdet omfatter blandt andet opførelse af 2 betonstøtte ved "banegårdene" på siderne af friluftsscenen.

Ansøgningen vedrører ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels, der ligger ved Jels Nedersø. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for ejendommen, at der ikke på ejendommen må opføres nogen art af bebyggelse, bortset fra bygninger, som er nødvendige for ejendommens drift som landbrug og skovbrug.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Jels Vikingspil dispensation til at opføre de 2 betonstøttemure.

Fredningsnævnets formand har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag og har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Jels Vikingspil dispensation til at opføre støttemurene på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Jelssøernes omgivelser blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960. Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jels Nedersø, Jels Midsø og Jels Oversø. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jelssøerne. Overfredningsnævnet har fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 353, 383 og 555 Jels ejerlav, Jels:

"a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- og skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master el. lign. indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse...

g. De inden for arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stede bære løvtræer og må kun udnyttes ved plukhugst.

...

Den slørende kratvækst omkring friluftsteateret må stedse bevares..."

Der har i en længere årrække været opført vikingespil på ejendommen matr. nr. 555 Jels ejerlav, Jels. Fredningsnævnet har behandlet flere ansøgninger om dispensation til at opføre bygninger på de fredede arealer til brug for vikingespillene.

Vejen kommune har ved brev af 28. januar 2014 sendt fredningsnævnet en ansøgning på vegne Jels Vikingespil om dispensation til at opføre 2 støttemure ved "banegårdene", der er anlagt på friluftsscenen sider.

Det fremgår af ansøgningen fra Jels Vikingespil og et rids, som er vedlagt ansøgningen, at de senere års store nedbørsmængder har medført væsentlige jordskred ved "banegårdene", der ligger på siderne af friluftsscenen. Jordmasserne har begravet en større del af arealerne, der blandt andet bruges til fremstilling og opbevaring af kulisser til vikingespillene. Jels Vikingespil har herefter anført i ansøgningen:

"...

For at forhindre yderligere nedskridning af jordmasser fra bl.a. trappearealerne på teatret, og for at sikre sceneholdets arbejdsarealer, ønsker vi at sikre skrænterne via en langsigtet løsning. Idet det naturlige jord-niveau på "kongesiden" ligger på op til 4 meter over "banegården" er det påkrævet, at støbe en ca. 2,5 m høj beton mur omkring arealerne.

Efter kanterne er afrenset for de nedskredne jordmasser, oplagres overskydende jord midlertidigt næved.

For at arealerne skal falde så naturligt som muligt ind i omgivelserne, vil de nye støbte mure i "kongesiden" blive beklædt med mørkegrønne krydsfinerplader. Den udvendige træbeklædning over betonmuren vil ligeledes blive malet med en mørkegrøn farve som de eksisterende palisader, for at få dem til at falde naturligt ind i omgivelserne.

Højden på træpalisaderne over betonmuren er bestemt så tilskuernes indsigelighed til "banegården" forhindres, samt hensynet til legende børn eller omstrejfende dyr ikke umiddelbart skal kunne forcere betonmurens overkant.

I "damesidens" banegård kan et yderligere jordskred af skrænterne afværges via en ca. 1,5 m høj støttemur i beton, som ligeledes vil blive bemalet med grøn farve. De frigravede materialecontainere kan efterfølgende placeres på dette areal. "Damesidens" areal vil efterfølgende ligeledes igen kunne bruges til at deponere vikingespillenes kulisser under spilleperioden.

Afslutningsvist vil der omkring arealerne blive plantet naturligt hjemmehørende planter på alle nu bare arealer (ex tjørn og eg). Målet er, at det færdige projekt får så

lille betydning som muligt for både vikingespillet's publikum og for øvrige gæster i området året rundt..."

Det fremgår af teksten på et rids, der er vedlagt ansøgningen, at den nedskredne jord så vidt muligt placeres bag den støbte betonmur i Kongesiden, at der udlægges et ca. 8 cm tykt betonlag ovenpå den eksisterende asfaltgulvbelægning, og endelig, at der skal opstilles en mandskabscontainer på arealet.

Det fremgår af Vejen Kommunes brev, at Jels Vikingspil allerede har påbegyndt opførelsen af støttemuren i Kongesiden, at der ikke skal lægges tag ud over støttemurene, men at der over støttemuren i Kongesiden vil blive lagt bjælker, så der er mulighed for at lægge en presenning over i de perioder, hvor der bygges kulisser, eller vejret er regnfuldt.

Vejen Kommune anfører i brevet, at kommunen vurderer,

"at det er nødvendigt at lave en mere holdbar og langsigtet løsning i forhold til jordskred ved "banegårdene". Støttemurene skærmes af med træbeklædning eller males i en grøn farve, så de falder relativt ubemærket ind i omgivelserne. Murene vil stå sløret af træerne og vurderes derfor ikke at have en negativ effekt på landskabet eller naturen i området. Vejen kommune er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelsesloven, samt byggetilladelse til projektet.

Vejen Kommune indstiller derfor til fredningsnævnet, at der dispenseres til vedligeholdelsesarbejdet på vilkår af,

At støttemurene beklædes eller bemales i en afdæmpet farve.

At en eventuel presenning, der benyttes som midlertidigt tag, skal have en mørk og afdæmpet farve.

At der kun beplantes med hjemmehørende løvtræer og arter.

Vurdering af konsekvenser for Natura2000 og Bilag IV-arter

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (habitatområde nr. 80H) Alene pga. afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være Vandflagermus, Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Pipistrellflagermus, Dværgflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander og Spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødliste arter eller deres levesteder.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 5. marts 2014 anmodet Jels Vikingspil, Vejen Kommune, , Naturstyrelsen København, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 19. marts 2014.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har meddelt flere dispensationer til bygninger og installationer, som Jels Vikingspil benytter i forbindelse med de årlige vikingespil.

Det er formålet med opførelsen af støttemurene at hindre nedskridning af jordmasserne fra trappearealerne på teatret og at sikre sceneholdets arbejdsarealer. Den samlede bygningsmasse på det areal, der benyttes af vikingespillene, øges ikke i forbindelse med opførelsen af støttemurene.

Arealerne, hvor vikingespillene finder sted, ligger uden for det nærmeste Natura 2000 område - nr. 91 Kongeå, der ligeledes har status som habitatområde.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på bilag IV – og rødlistearterne eller arternes levesteder.

På denne baggrund og i forlængelse af de tidligere dispensationer, der er meddelt Jels Vikingspil, vurderer fredningsnævnet, at projektet ikke strider mod formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Jels Vikingspil en lovliggørende dispensation til det påbegyndte byggeri og i øvrigt dispensation til at gennemføre projektet på vilkår,

- at støttemurene beklædes eller bemales i en afdæmpet farve.
- at en eventuel presenning, der benyttes som midlertidigt tag, skal have en mørk og afdæmpet farve.
- at der kun beplantes med hjemmehørende løvtræer og arter.
- at den nedskredne jord deponeres uden for det fredede arealer, såfremt det ikke kan indbygges bag den støbte betonmur i Kongesiden

og

- at eventuelt byggeaffald fjernes fra det fredede område umiddelbart efter anlægsarbejdets afslutning.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejerens af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager

ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 29. april 2014

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse med bilag er sendt til:

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning, post@vejenkom.dk

Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet c/o Lone Høgholt trekantsomraadet@friluftstraadet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

DOF Vejen, Vejen@dof.dk

Inge Lise Møller Jensen, Vejen Kommune, ilmk@vejenkom.dk

Jels Vikingespil ved Janus Lynggaard, formand@jelsvikingespil.dk

"Kongesidens banegård".

Banegårdens sider renses op for jordskred, og på en ca. 80cm dyb beton-sokkel støbes der en 23cm bred, og en ca. 2,5m høj betonmur omkring arealet.

Arealets indvendige mure beklædes med mørkegrøntmalede krydsfiner -plader.

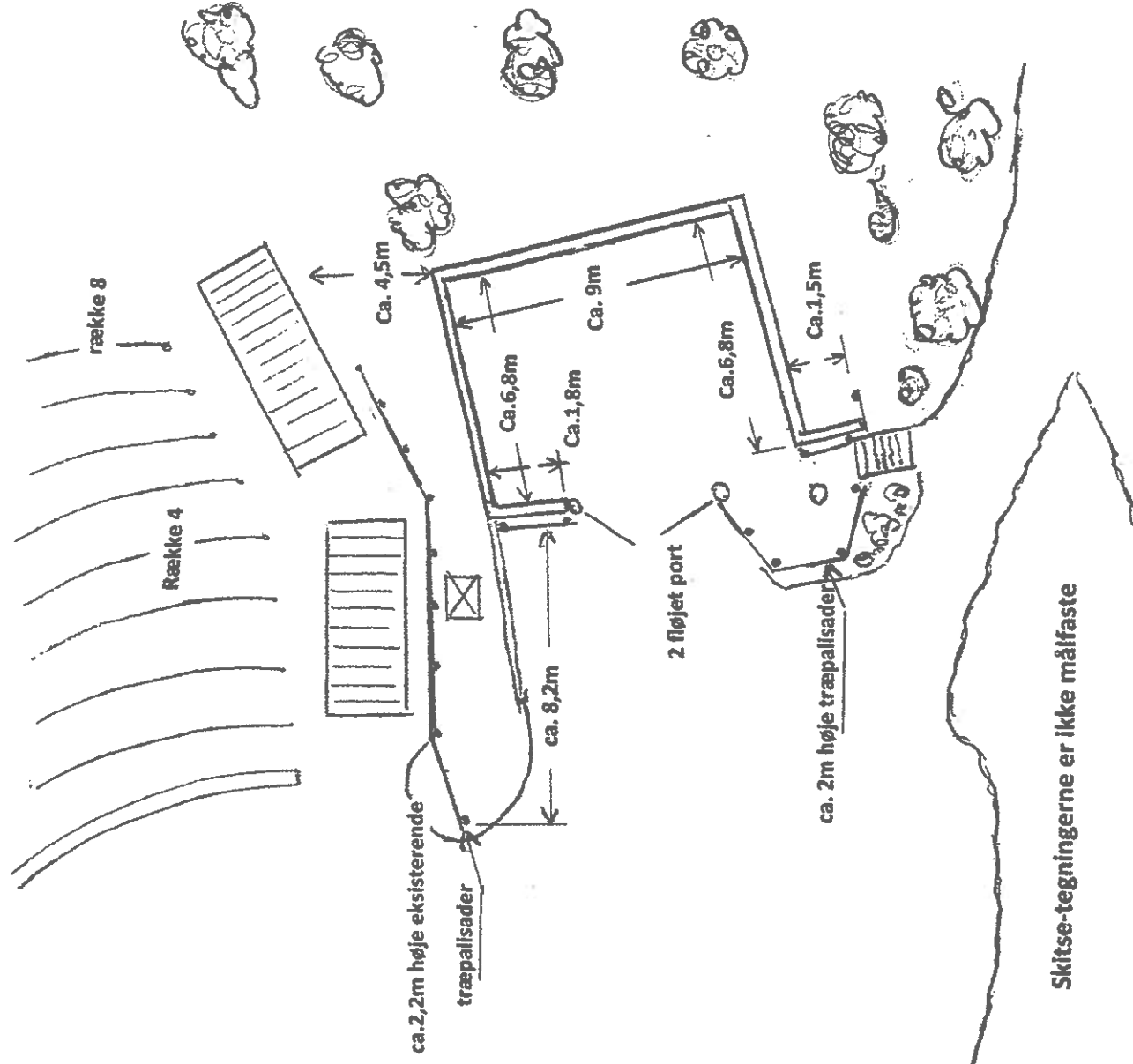
Ovenpå betonmurens udvendige side henimod trappen monteres der en række ca. 1,8m høje træpalisader.

På "sø-siden" vil palisaderækken ca. være 1,2m høj.

Så vidt muligt, placeres det nedskredne jordlag bag ved den nye støbte mur.

Ovenpå den delvis eksisterende asfalt- gulvbelægning, udlægges der et ca. 8cm tykt gulvbetonlag.

Der placeres 1mandskabs- container på arealet.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer: FN-SJN-53-2015: Ansøgning om dispensation til at udvide sommerhuset på matr. nr. 837 og matr. nr. 1389 Jels ejerlav, Jels.

Fredningsregisteret: 02396.02 - Jels søerne

Ansøgningen:

Vejen Kommune har sendt fredningsnævnet en ansøgning fra Jørgen Overbys Tegnestue A/S, Gram, på vegne Henrik Rolskov Hübschmann om tilladelse til at udvide sommerhuset på ejendommene matr. nr. 837 og 1389 Jels ejerlav, beliggende Over Jelsvej 2, Jels. Det fremgår af ansøgningen, at huset skal forlænges med ½ meter mod vest for at give plads til et teknikrum, og at tagetagen skal udbygges henover en eksisterende udbygning mod vest og forlængelsen på den halve ½ meter.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser.

Kendelsen omfatter en række ejendomme ved Jelssøerne. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jelssøerne. Overfredningsnævnet har fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 837 og 1389 Jels ejerlav, Jels:

"a. Der må ikke på områderne opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- og skovbrugsmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master el. lign. indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse...

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til udvidelsen af sommerhuset.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler Henrik Rolskov Hübschmann dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til projektets gennemførelse.

Vilkår:

Der gælder disse vilkår for dispensationen til byggeriet,

at byggeriet gennemføres i overensstemmelse med den tegning og situationsplan, der er vedhæftet denne afgørelse,

at arealet umiddelbart vest for sommerhuset ikke må anvendes til f. eks. have (plæne, bede, indkørsel el. lign.) eller til byggeri,

at eventuel beplantning af arealet vest for sommerhuset kun må foretages efter aftale med skovmyndighederne.

at byggeaffald skal være fjernet fra grunden umiddelbart efter byggeriets færdiggørelse,

og

at byggeaffald skal deponeres uden for det fredede område.

Sagens baggrund:

Henrik Rolskov Hübschmanns sommerhuset er et gammelt hus med pudsede og rødkalkede ydervægge opført i 1800-tallet. Huset, der er orienteret øst-vest, er en beskeden længebygning, tækket med strå. Der er ud for husets vestgavl opført en mindre udbygning med et svagt hældende tag bort fra huset. Udbygningen stammer formentlig fra slutningen af 1800-tallet. Udbygningens ydervægge er ligesom hovedhusets pudsede og rødkalkede. En meget lille del af udbygningen er opført på et fredskovpligtigt areal.

Bag huset er der et mindre areal, der fremstår som en integreret del af husets udenomsarealer.

Jørgen Overbys Tegnestue A/S har udarbejdet tegninger til inddragelsen af udbygningen i sommerhuset, samt en udvidelsen af sommerhuset ved at forlænge udbygningen ½ meter mod vest og forlænget stråtaget mod vest hen over den eksisterende udbygning og udvidelsen..

Husets samlede længde før udvidelsen er 15,162 meter; efter udvidelsen er husets længde 15,662 meter.

Husets bredde er uændret 6,317 meter.

Huset vil efter udvidelsen fremstå som et harmonisk byggeri med et halvvalmet stråtag med 2 kviste i tagfladen ud mod søen og en kvist i tagfladen bort fra søen.

Vejen Kommune oplyser i brevet til fredningsnævnet blandt andet, at sommerhuset tidligere er udvidet mod vest, men kun i stueetagen. Henrik Rolskov Hübschmann ønsker at udvide sommerhuset med yderligere ½ meter mod vest for at få plads til et teknikrum.

Vejen Kommune oplyser endvidere, at kommunen har besigtiget sommerhuset og området. Det er kommunens vurdering, at ændringen af sommerhuset vil give huset et mere harmonisk indtryk, og ændringen vil bidrage til forskønnelse af området.

Vejen Kommune oplyser endelig, at området omkring sommerhuset i Kommuneplan 2009-2021 for Trekantområdet er udlagt som værdifuldt landskab, værdifuldt kulturmiljø, særligt geologisk beskyttelsesområde, økologisk forbindelse for den del af området, der er omfattet af fredskov, og at området er naturområde.

Vejen kommune oplyser følgende om disse bindinger:

”Værdifulde landskaber er områder, der er udpeget for at beskytte f. eks. synlige geologiske formationer, særlige udsigtsforhold, kulturhistoriske spor eller særlige karakteristiske landskabstræk. De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier.

De særlige geologiske beskyttelsesområder omfatter nationalt udpegede værdifulde geologiske områder, samt regionale og lokale udpegede områder. I de særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder kan der alene ske bebyggelse eller etableres anlæg i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt de pågældende beskyttelsesinteresser ikke tilsidesættes.

De økologiske forbindelsesområder er udlagt som forholdsvis brede bånd, og de skal opfattes som rammeområder, inden for hvilke eksisterende og nye naturelementer, der kan sikre forbindelse mellem naturområder, søges bevaret/etableret. I de økologiske forbindelsesområder må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Naturområdet omfatter områder, som er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, så som moser, enge, overdrev, heder, strandenge, søer og vandløb. Enkelte værdifulde vandløb, som ikke er beskyttet efter lovens § 3, er også medtaget. Desuden er værdifulde og større skove samt skovpartier, der har værdi som element i de økologiske forbindelser medtaget. Naturområderne skal sikres et mangfoldigt og varieret dyre- og planteliv. Hvis der helt undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, som forringer et naturområde, skal der stilles krav om udlægning af nye naturarealer, så naturværdierne samlet set bliver fastholdt eller forbedret.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at projektet, under de givne, ikke strider mod kommuneplanens intentioner for området.

....

Vurdering af konsekvenser for Natura2000 og Bilag IV-arter

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (habitatområde nr. 80H) 6,6 km nord for ejendommen. Alene pga. afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrellflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødliste arter eller deres levesteder..."

Vejen Kommune indstiller derfor, at fredningsnævnet dispenserer til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i brev af 4. januar 2016 anmodet Naturstyrelsen, København, Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning, Vejen Kommune, biolog Inge Lise Jensen, Danmarks Naturfredningsforening, København Ø, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet, København, Friluftsrådets lokale afdeling, Dansk Ornitologisk Forening, København V og DOF Vejen, om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist senest den 19. januar 2016.

Der er ikke ved fristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Naturstyrelsen har i brev af 20. januar 2016 til Jørgen Overbyes Tegnestue A/S oplyst, at styrelsen har truffet afgørelse om, at fredskovpligten er bortfaldet på det mindre areal bag huset, der er en integreret del af husets udenomsarealer.

Naturstyrelsen Vadehavet har i mail af 20. januar 2016, sendt til Vejen Kommune oplyst, at

"Umiddelbart vest for sommerhuset er der fældet 3 store træer. Fældningen er ikke i strid med skovloven, men Naturstyrelsen vil benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at arealet kun må anvendes til formål, tilladt under skovloven. D.V.S. skov eller lysåben natur. Arealet må således ikke anvendes til f. eks. have (plæne, bede, indkørsel el. lign.) eller til byggeri..."

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse:

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Overfredningsnævnet og senere Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser om udvidelse af sommerhuse i fredede områder fastsat retningslinjer, hvorefter der kun tillades begrænsede udvidelser, som skal sikre, at der kan etableres tidssvarende køkken og toiletfaciliteter i sommerhusene.

Udvidelsen af Henrik Rolkskov Hübschmanns sommerhus er på ca. 3 kvm i stueplan og et større areal i husets tagetage; udvidelsen skal ikke benyttes til at indrette tidssvarende køkken og toiletfaciliteter.

I betragtning af, at sommerhuset efter udvidelsen fremstår som et mere harmonisk byggeri, der fortsat underordner sig sølandskabet, vurderer fredningsnævnet, at der rent undtagelsesvist kan dispenseres fra kendelsen om fredningen af Jelssøerne til projektets gennemførelse.

Sommerhuset ligger uden for det nærmeste Natura 2000 område - nr. 91 Kongeå, der ligeledes har status som habitatområde.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på bilag IV – og rødlistearterne eller arternes levesteder.

På denne baggrund meddeler fredningsnævnet derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Henrik Rolkskov Hübschmann dispensation til byggeriet på de vilkår, der er anført under afsnittet ”Vilkår”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del
Kolding, den 28. januar 2016

Wagn Kastbjerg,
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Jørgen Overbys Tegnestue ApS, att.: Ditte Schmidt – ditte@overbystegnestue.dk

Naturstyrelsen/København – mail: nst@nst.dk

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning – mail: post@vejenkom.dk

Vejen Kommune, biolog Inge Lise Jensen – mail: ilmj@vejen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen – mail: vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV – mail: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Bent Holgersen – mail: trekantomraadet@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – mail: natur@dof.dk

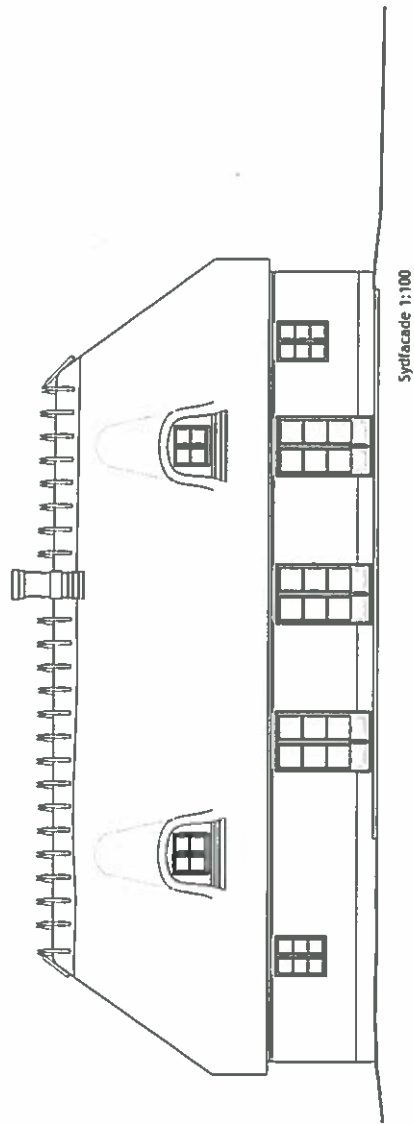
DOF Vejen – mail: Vejen@dof.dk

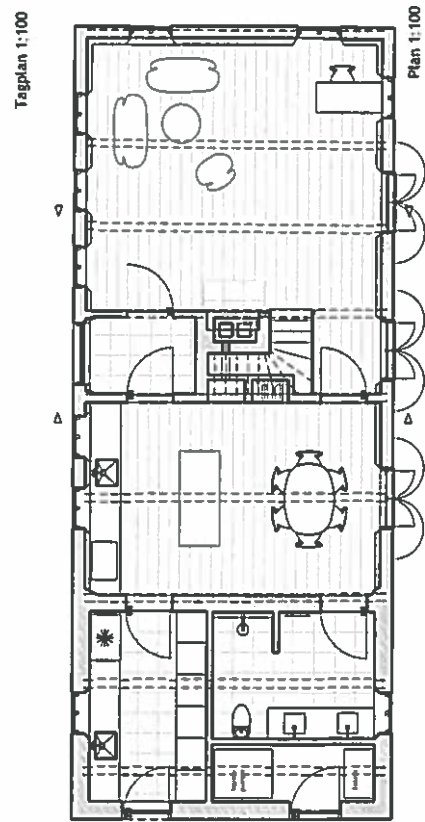
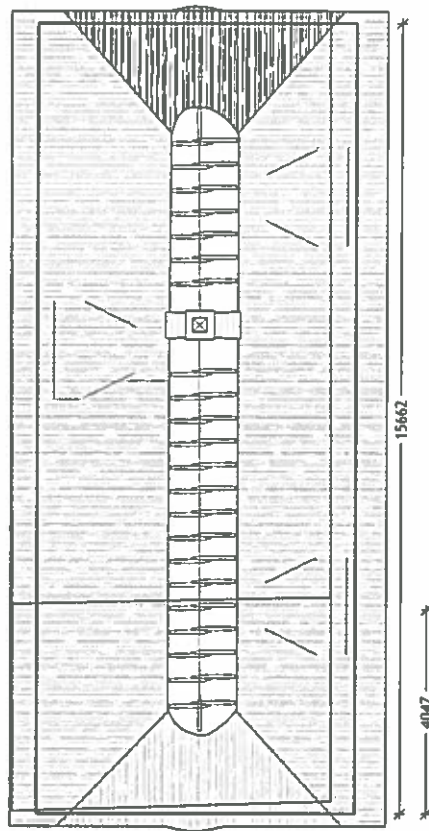
Over Jelsvej 2
Situationsplan med mål
Projektforslag

Sag nr.: 2275
Tegn. nr.: 102
Mål: 1:500
Dato: 24.11.2015
av: Dierbyr-Tegnestue AS

Jørgen Overby's Tegnestue A/S Skovvej 46, DK-6510 Gårup
T: 74822066 F: 74822944 M: 202180836 • www.Overby's.Tegnestue.dk
Dato: 27.11.2013

4 m's forlængelse af sørtag over eksisterende
anæks med tagpap.

Over Jelsvej 2
Sydfacade, tagplan og plan
Projektforslag

Sag nr.: 2275
Tegn. nr.: 400
Mål: 1:100
Dato: 24.11.2015

Jørgen Overby Tegnestue A/S · Skovvej 46, DK-4510 Gram · T: 74822084 · F: 74822944 · AL: 20200866 · www.Overby-Tegnestue.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnumre FN-SJN-38-2017: Ansøgning fra Henrik Hübschmann om lovliggørelse af terrænændringer mv. foretaget på ejendommene matr. nr. 837 og matr. nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, og FN-SJN-39-2017 ansøgning om dispensation til at opføre en garage på ejendommene.

Fredningsregisteret: Reg. nr. 02396.02 - Jels Søerne.

Ansøgningerne:

Sagen FN-SJN-38-2017:

Vejen Kommune konstaterede ved tilsyn den 14. september 2016, at Henrik Hübschmann, der ejer ejendommene matr. nr. 837 og matr. nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, havde foretaget afgravning og terrænregulering på ejendommene i forbindelse med ombygning af huset, der er opført på ejendommene, bygget en støttemur ud mod Over Jelsvej, sået en græsplæne og anlagt en brostensbelagt havegang vest for huset samt fældet træer på et fredskovpligtigt areal på ejendommen matr. nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels.

Henrik Hübschmann har ansøgt om en lovliggørende dispensation til terrænændringerne mv.

Sagen FN-SJN-39-2017:

Henrik Hübschmann har ansøgt om dispensation til at opføre en trægarage på 32 m² på ejendommene.

En del af ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960 om fredning af Jelsøernes omgivelser. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige "udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn", som gør sig gældende ved Jels søerne.

Kendelsen omfatter en række ejendomme, herunder Henrik Hübschmanns ejendomme. Overfredningsnævnets kendelse indeholder et bebyggelsesforbud og forbud mod terrænændringer.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Henrik Hübschmann en lovliggørende dispensation til terrænændringerne mv. og dispensation til at opføre garagen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 6. juli 2017, hvor nævnet har besigtiget ejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler Henrik Hübschmann afslag på ansøgningen om lovliggørelse af terrænændringerne, græsplænen, hækken og fældningen af træerne på det fredskovpligtige areal.

Terrænet skal derfor retableres efter Vejen Kommunes anvisninger på strækningen fra indkørslen til grunden og til et punkt i skellet mellem vejmatrিকlen og ejendommen - fastsat som et punkt i skellet midt mellem husets nordvestligste hjørne og indkørslen, således at den oprindelige skråning på denne delstrækning - mellem indkørslen og strækningens midtpunkt – skal retableres med udgangspunkt i vejens kote og med det oprindelige fald ned mod søen og et naturligt fald ned mod huset. Når retableringen er gennemført, skal de vandretliggende planker på skråningen være skjult under jordlaget.

Græsplænen skal fjernes, og der skal efter skovmyndighedernes anvisning ske genplantning af det fredskovpligtige areal.

Fredningsnævnet meddeler Henrik Rolskov Hübschmann afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre en garage på grunden.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, en lovliggørende dispensation til den terrasserede støttevæg med beplantning, der er etableret mellem husets facade og Over Jelsvej til punktet i skellet, udmålt som et punkt midt mellem husets nordvestlige hjørne og indkørslen samt en lovliggørende dispensation til den brostensbelagte sti fra indkørslen til huset.

Retableringen skal være afsluttet senest den 1. november 2017.

Begrundelsen for afgørelse fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse”

Vilkår for dispensationen:

Der gælder disse vilkår for den lovliggørende dispensation til at bibeholde den terrasserede støttevæg mellem huset og midtpunktet på strækningen mellem husets nordvestlige hjørne og indkørslen:

- Der skal etableres en slørende beplantning omkring varmepumpen.
- Containeren, der er deponeret på grunden nedenfor indkørslen, skal fjernes.
- Hvis vilkårene for dispensationen ikke overholdes, falder dispensationen bort, og der skal ske fuldstændig retablering på hele grunden.

Retsgrundlaget:

Overfredningsnævnets kendelse omfatter de tre Jelssøer: Nedersø, Midtsø og Oversø. Kendelsen er en status quo fredning af søerne, begrundet i de særlige ”udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn”, der gør sig gældende ved søerne.

Overfredningsnævnet har for at sikre dette formål fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 837 og 1389 Jels ejerlav, Jels:

”a. Der må ikke på arealerne ske nogen art af bebyggelse. Allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af fredningsnævnet. Boder, skure, master og lignende indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets ... godkendelse.

...

g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stedse bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst...”

Sagens baggrund:

Henrik Hübschmanns hus er opført i 1777 på en grund ned mod Jels Midtsø.

Den 28. januar 2016 meddelte fredningsnævnet Henrik Hübschmann dispensation til at ombygge og udvide huset på grundlag af et projekt, der var udarbejdet af Jørgen Overbys Tegnestue A/S og fastsatte blandt andet disse vilkår for dispensationen:

”...

at byggeriet gennemføres i overensstemmelse med den tegning og situationsplan, der er vedhæftet denne afgørelse,

at arealet umiddelbart vest for sommerhuset ikke må anvendes til f. eks. have (plæne, bede, indkørsel el. lign.) eller til byggeri,

at eventuel beplantning af arealet vest for sommerhuset kun må foretages efter aftale med skovmyndighederne.

at byggeaffald skal være fjernet fra grunden umiddelbart efter byggeriets færdiggørelse ...”

Henrik Hübschmann gennemførte herefter byggeriet.

Den 12. august 2016 ansøgte arkitekt Rasmus Riedel, Overbys Tegnestue A/S, på vegne Henrik Hübschmann Vejen Kommune om tilladelse til at opføre en garage vest for huset.

Det fremgår af ansøgningen til Vejen Kommune, at garagen skal opbygges af bræddebeklædte spærrammer, udført med sortmalede lodrette brædder med listebeklædning. Taget skal udføres som stråtag med samme hældning som taget på huset. Døre og åbninger skal udføres som plankedøre.

Garagen skal placeres diskret og tilbagetrukket fra huset, adgangsvejen og skovvejen. Den tilbagetrukne diskrete placering skaber et klart hierarki mellem ”huset” og det lille skur i skoven. Materialevalget til garagen og dens udformning med samme taghældning og materiale ”spiller sammen med” huset. Garagen skal opføres på en støbt betonplade, alternativt kan garagens fundering udføres med skruefundamenter. Garagens træoverflader behandles med linolie. Der skal ikke anvendes imprægneret træ til garagen.

Det fremgår af tegningerne til garagen, at den måler (længde x bredde x højde) 8,787 x 2,550 x 5,000 meter.

I en mail, sendt den 3. oktober 2016, til Vejen Kommune har Henrik Hübschmann oplyst, at der på gamle billeder fra ca. år 1900 ses en lade, et lille bådskur samt et udefinerbart skur.

I et brev af 17. oktober 2016 orienterede Vejen Kommune fredningsnævnet om, at Vejen Kommune ved et tilsyn den 14. september 2016 havde konstateret, at Henrik Hübschmann havde foretaget afgravning og terrænregulering på sin grund samt på Vejen Kommunes ejendom matr. nr. 7000 h Jels ejerlav, Jels, der er et vejareal, som grænser op til Henrik Hübschmanns grund, etableret en terrasseret støttemur i træ langs vejen samt anlagt en plæne og en brostensbelagt havegang vest for huset.

Det fremgår endvidere af kommunens brev, at Henrik Hübschmann var blevet partshørt.

Henrik Hübschmann oplyste herefter i en mail af 3. oktober 2016 Vejen Kommune om, at han havde foretaget terrænreguleringerne i forbindelse med renoveringen af huset, fordi der blandt andet skulle etableres et dræn.

Vejen Kommune anfører herefter i brevet til fredningsnævnet, at Kommunen påser om de vilkår, der er fastsat for dispensationen til ombygningen og udvidelsen af huset overholdes, og at Kommunen derfor vil stille krav om, at plænen vest for huset retableres til løvskov inden for den del af det fredede areal, der også ligger i fredskov. Havegangen har lige nu karakter af have, men Kommunen vurderer, at denne karakter nedtones, når plænen retableres til skov.

Vejen Kommune anfører følgende om fredskoven på matr. nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, som Henrik Hübschmann har tilkøbt, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning skriver i et høringssvar til kommunen om fredskoven, der er omdannet til have med græsplæne og havegang:

”...

Matr. nr. 1389 Jels Ejerslev Jels er fredskovpligtig og dermed omfattet af skovlovens bestemmelser. I følge skovlovens § 8, stk. 1 skal fredskovpligtige arealer holdes bevokset med træer, der danner, eller som indenfor et rimeligt tidsrum vil danne sluttet skov af højstammede træer. Der findes dog undtagelsesbestemmelser fra kravet om højstammet skov. Én af undtagelserne er at 10 % af det fredskovpligtige areal kan anvendes til lysåbne naturarealer. Ved lysåbne naturarealer forstås ekstensivt drevne arealer og omfatter derfor ikke havearealer. Den ændrede arealanvendelse fra skov til have er i strid med skovlovens bestemmelser og skal lovliggøres. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning .. vil derfor udsende en henstilling eller et påbud om at ejer reetablerer arealet.”

Vejen kommune oplyser herefter i brevet til fredningsnævnet, at Henrik Hübschmanns ejendomme tillige ligger inden for søbeskyttelseslinjen omkring Jelsøerne, og at det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 16, at der ikke må placeres bebyggelse eller lignende, foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 meter fra søer med en vandflade på mindst 3 ha. Vejen kommune anfører, at kommunen er indstillet på at dispensere til støttemuren, fordi den ligger tæt op til vejen og har karakter af en del af vejanlægget, samt at støttemuren ligger på husets landværts-side.

Vejen Kommune anfører videre om dispensationen fra søbeskyttelseslinjen:

”Langs huset er jorden formentlig skredet ned langs vejen og terrænreguleringen her vurderes til at være under 0,5 m. En lidt større terrænregulering er sket mellem indkørslen og huset. Da arealet skal retableres til skov, vil en terrænregulering på dette sted ikke være så tydelig. En begrundelse for dispensationen er desuden, at det har været nødvendigt at etablere et dræn for at afhjælpe, at der står vand inde i huset.

Vejen kommune har vurderet sagen i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter og har anført herom:

”...

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (habitatområde nr. H80) 6,6 km nord for ejendommen. Alene pga. afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU,

samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at garagen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødliste arter eller deres levesteder...”

Vejen kommune bemærker i brevet til fredningsnævnet, at Kommunen først kan træffe afgørelse, når fredningsnævnet har afgjort, om der kan dispenseres til terrænreguleringen, støttemuren og havegangen.

I den mail fra Henrik Hübschmann, der henvises til i kommunens brev til fredningsnævnet, er anført blandt andet:

”Forholdene omkring matriklerne inden renovering

Inden renovering var der 3 store træer på arealet hvor det ene stod meget tæt på huset og de 2 andre træer (i særdeles den meget store bøg) som var til fare for både huset og trafikken på Over Jels vej idet træerne var rådne – se vedhæftede billeder.

Her havde jeg adskillige sagkyndige ude for at besigtige specielt den store bøg som jeg meget nødt ville fælde, men der var ikke andre muligheder, ud over at være rådden i en forgrening havde træet hældning mod øst, dvs. huset. I mellem tiden har vi plantet nye træer.

Fredskovarealet mod vest har igennem mange år (i hvert fald minimum tilbage til tidligere ejers køb af huset i 1962) været brugt af ejerne af Over Jelsvej 2 – arealet er på ca. 150 kvm er og har været brugt til blandt andet tilkørselsvej som har ændret forløb og størrelse gennem årene, opstilling af postkasse og affaldsstativ – derudover har man trukket både el og vand gennem dette areal uden at det har givet nogen form for problemer.

Med andre ord har dette areal altid været betragtet, både af ejerne men også af det offentlige som værende en del af Over Jelsvej 2 og har til tider været lidt overgroet men slet ikke været en del af skoven idet tilkørselsvejen jo ligger mellem dette areal og selve skoven. Arealet har været passet af ejerne af huset og man har fældet træer hvis det var nødvendigt, ryddet op efter stormfald etc.

Jeg vil, også gerne pointere at der er givet tilladelse til placering af minirensaanlæg på arealet...

Under renoveringen

I begyndelsen af byggeriet bliver det meget hurtigt klart for håndværkere og arkitekt at vantrykket fra det overliggende terræn er så massivt at der hurtigt etableres dræn 360 grader rundt om huset og beslutningen om at kigge på hvordan terræn kan reguleres mest hensigtsmæssigt diskuteres. Det ender med at der etableres i alt 3 dræn mellem vejen nord om huset, heraf går 2 dræn 360 grader rundt om huset. Dette har vist sig at være det rigtige om end ved kraftigere regnfald ligger der stadig blankt vand på grunden mellem huset og vejen.

...

Derudover er løsningen med terrasse inddeling gjort for at sikre terræn mod vejen. Huset er bygget i 1777 og vejen er med tiden blevet lagt højere og højere op, derudover er der meget tung trafik på vejen og der har været fare for nedskridning.

Renoveringen af huset og haveanlæg tog godt 6 måneder og hvis man tager husets generelle tilstand, problemerne med vand på matriklen i betragtning må dette siges at være meget hurtigt og da jeg selv er bosiddende i udlandet er dispensationen fra januar 2016 blevet overset da byggeprocessen er gået så hurtigt. Det er selvfølgelig utilfredsstillende og uacceptabelt og jeg tager det fulde ansvar for det der er sket,

Når dette så er sagt kan jeg ikke se hvad man ellers kunne have gjort andet end at nedrive huset fra 1777 og opføre et nyt hus tættere på øen hvilket også ville have medført ændring af terræn for slet ikke at tale om det optiske. I hele processen med arkitekt har en nedrivning aldrig været på tale og derfor har andre løsningsmodeller ikke figureret i vores overvejelser.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 6. juli 2017, hvor nævnet har besigtiget forholdene.

I besigtigelsen deltog Henrik Hübschmann, Jels, biolog Inge Lise Jensen, Vejen Kommune, forstmedarbejder Anne Løvbjerg Hansen, Lindet Statsskovdistrikt, Miljøstyrelsen, samt Mogens Poulsen, Anker Ulsdal, Chris Hansen og Knud Feddersen, Danmarks Naturfredningsforenings Vejen afdeling.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om besigtigelsen:

”...

Fredningsnævnets formand oplyste, at Vejen Kommune konstaterede ved et tilsyn den 14. september 2016, at Henrik Hübschmann, der ejer ejendommene matr. nr. 837 og matr. nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, har foretaget afgravning og terrænregulering på ejendommene i forbindelse med ombygning af huset, der er opført på ejendommene, bygget en støttemur ud mod Over Jelsvej, fjernet fredskov samt anlagt en græsplæne og en brostensbelagt havegang vest for huset. Fredningsnævnet skal tage stilling til, hvorvidt indgrebene i det fredede område kan lovliggøres.

Fredningsnævnets formand oplyste endvidere, at Henrik Hübschmann har ansøgt om dispensation til at opføre en trægarage på 32 m² på ejendommene.

Biolog Inge Lise Jensen oplyste, at Vejen kommune modtog en ansøgning fra Henrik Hübschmann om tilladelse til at opføre en garage på ejendommene. Hun besigtigede herefter ejendommene og konstaterede, at Henrik Hübschmann i forbindelse med renoveringen af beboelseshuset havde foretaget terrænreguleringer, opbygget en trævæg mod Over Jelsvej, ryddet et område, der har status som fredskov, anlagt en græsplæne, etableret en brostensbelagt havegang og plantet træer og buske på grunden. Vejen kommune vurderede forholdene og besluttede at iværksætte en lovliggørelsessag.

Henrik Hübschmann bemærkede hertil, at han har foretaget en gennemgribende renovering af beboelseshuset. Det viste sig under renoveringsarbejdet, at det var nødvendigt at iværksætte nogle foranstaltninger for at aflede overfladevand fra Over Jelsvej, fordi overfladevand løb ned på grunden, så huset altid var fugtigt. Han regulerede terrænet mellem huset og vejen og opbyggede en skråning i terrasser, sikret med vandretliggende planker, for at holde på jord, der ellers i kraftigt regnskyl ville blive ført ned mod huset. Det ser voldsomt ud i øjeblikket, men der er plantet forskellige buske og planter på terrasserne, så anlægget efter nogle år vil fremstå som en bevokset skråning. I forbindelse med sikringen af skråningen mod vejen har entreprenøren skubbet jord

fra skråningen ud over grunden ned mod søen, fordi arealerne mellem huset og søen var meget fugtige, så entreprenørmaskinerne "sank i". Der blev først kørt sand og grus ud på arealet nord for huset og mellem huset og søen, og derefter blev der udlagt muld fra skråningen på arealet. Efter terrænreguleringen og fældningen af nogle store bøgetræer på det fredskovpligtige areal, har han sået græsplænen, plantet nogle træer og sat en hæk omkring haven og anlagt en brostensbelagt sti fra parkeringsområdet frem til huset i et tracé, der svarer til forløbet af en nedlagt grussti fra parkeringspladsen til huset. Han har ikke udvidet parkeringsområdet i forhold til den indkørsel og det parkeringsområde, der var på grunden, før han overtog ejendommene. Han var ikke involveret i terrænreguleringen, fordi han på daværende tidspunkt opholdt sig i Kina. Hvis entreprenøren havde kontaktet ham om terrænreguleringen, ville han have rettet henvendelse til kommunen og fredningsnævnet.

Henrik Hübschmann oplyste herefter, at han har gennemgået ejendommens bygningshistorik og har fundet ud af, at der tidligere var nogle mindre skure på ejendommen. De er blevet fjernet, før han overtog ejendommene. Når han er i Danmark, bor han i huset på Over Jelsvej. Han har brug for at kunne opbevare sine kanoer under tag, når han ikke er i huset, og at parkere sin bil i en garage, når han er her i landet. Han har derfor fået en arkitekt til at udarbejde et projekt til en garagebygning, der skal opføres i havens sydvestlige hjørne i nærheden af det minibiologiske rensningsanlæg, som han med Vejen Kommunes tilladelse har etableret på grunden. Garagen skal opføres i overensstemmelse med de tegninger, der er sendt til fredningsnævnet.

Biolog Inge Lise Jensen oplyste, at Vejen Kommune som tilsynsmyndighed kan acceptere, at der er opbygget en skråning, sikret ved terrasseanlægget, der til dels ligger på et jordstykke, som tilhører Vejen Kommune, og terrænreguleringen i forbindelse hermed, men Vejen kommune kan ikke tiltræde, at der er anlagt en græsplæne på grunden, fordi grunden tidligere var natur. Vejen Kommune kan heller ikke acceptere, at der er fældet store bøgetræer og fjernet buske på det fredskovpligtige areal, men hvis den beplantning, der er foretaget, kan udvikle sig til skov, kan det accepteres.

Biolog Inge Lise Jensen anførte om ansøgningen om tilladelse til at opføre en garage på grunden, at Vejen Kommune ikke finder grundlag for at meddele de nødvendige tilladelser, fordi det vil kunne danne præcedens for ansøgninger fra andre lodsejere i fredningsområdet. Vejen Kommune stiller sig ikke afvisende overfor opførelse af et mindre skur på grunden til opbevaring af haveredskaber, kanoer og lignende.

Mogens Poulsen oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening har gennemgået sagsforløbet. Det fremgår heraf, at fredningsnævnet har dispenseret til at renovere beboelseshuset og at udvide det i begrænset omfang. Fredningsnævnet betingede dispensationen til projektet af, at arealet umiddelbart vest for huset ikke må anvendes til have, græsplæne, bede, indkørsel eller lignende og til byggeri i øvrigt, samt at eventuel beplantning af arealet kun måtte foretages efter aftale med skovmyndighederne. Henrik Hübschmann har fået en dispensation, men har ved fjernelsen af fredskoven, plantning af prydræer og lignende og ved at anlægge en græsplæne handlet i strid med vilkårene for dispensationen. Danmarks Naturfredningsforening har forståelse for, at det har været nødvendigt at foretage nogle terrænreguleringer for at kunne aflede overfladevandet. Danmarks Naturfredningsforening vil derfor ikke protestere mod lovliggørelse af terrænreguleringen, men skal opfordre fredningsnævnet ikke at lovliggøre de øvrige forhold samt meddele afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre en garage på grunden.

Forstmedarbejder Anne Løvbjerg Hansen oplyste, at Miljøstyrelsen ikke er indstillet på at dispensere til fældningen af træer på det fredskovpligtige areal, og at styrelsen derfor vil forlange, at fredskoven retableres efter en plan, som styrelsen kan godkende. Det betyder, at græsplænen og hækken skal sløjfes, og den beplantning, der er etableret, skal fjernes.

Forstmedarbejder Anne Løvbjerg Hansen oplyste endvidere, at Miljøstyrelsen skal meddele tilladelse til at opføre garagen; styrelsen er ikke indstillet på at imødekomme en ansøgning herom.

Henrik Hübschmann anførte heroverfor, at han ikke har ryddet et skovareal. Der var et åbent område mellem indkørslen og huset, hvor der stod enkelte store træer, som han har fældet, fordi de var rådne og indebar risici for stormfældning...”

Fredningsnævnets begrundelse for afgørelsen

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningen af Jelssøerne og arealerne omkring søerne blev gennemført af hensyn til de særlige ”udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn”, som gør sig gældende ved søerne

Fredningsbestemmelserne, der fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, indeholder at bebyggelsesforbud, forbud mod afgravning, opfyldning og planering samt en bestemmelse om, at skov- og kratdækkede arealer ”stedse” skal ”bære løvtræer og må kun udnyttes til plukhugst”.

Disse bestemmelser suppleres i denne sag med de vilkår, som fredningsnævnet stillede i dispensationen, meddelt den 28. januar 2016, som betingelse for at godkende renoveringen af huset.

Fredningsnævnet har forståelse for Henrik Hübschmanns ønske om at beskytte beboelseshuset mod nedstrømmende overfladevand og erosion fra vejen og fra de arealer, som ligger ovenfor vejen, og kan derfor i betragtning af, at den terrasserede støttevæg mellem husets facade mod vejen og vejen ikke kan ses fra det omgivende terræn tiltræde, at der sker lovliggørelse af den del af skråningen med støttevæg, der er etableret langs vejen parallelt med husets facade mod vejen til midtpunktet i vejskellet, målt ud fra husets nordvestlige hjørne og fra indkørslen. Fra dette midtpunkt og frem til indkørslen skal terrænet retableres med udgangspunkt i vejens kote og med det oprindelige fald ned mod søen og et naturligt fald ned mod huset. Den terrasserede støttevæg på denne strækning kan bevares under forudsætning af, at denne del af støttevæggen ved retableringen af skråningen bliver tildækket.

Fredningsnævnet stillede som vilkår for dispensationen til at renovere og udvide huset blandt andet, at arealet vest for huset ikke må anvendes til f. eks have, plæne, bede eller til byggeri.

Henrik Hübschmann har tilsidesat dette vilkår, som fredningsnævnet ikke finder grundlag for at frafalde. Haveanlægget med græsplæne, træer, buske, bede og hæk skal derfor fjernes og henligge som naturgrund.

Overfredningsnævnet har blandt andet fastsat en fredningsbestemmelse for arealerne i fredningsområdet om, at skov- og kratdækkede områder stedse skal bære løvtræer og kun må udtynes ved plukhugst.

Henrik Hübschmann har afdrevet træerne og krattet på den del af sin grund, der grænser op mod fredskoven og i øvrigt på den del af grunden, som er fredskovpligtigt, og derefter anlagt en have, der tilnærmelsesvist minder om en parcelhushave, der ikke harmonerer med den omgivende natur.

Fredningsnævnet vurderer, at det strider mod formålet med fredningen af Jelssøerne og fredningsbestemmelsen om, at de skov- og kratdækkede områder stedse skal bære løvtræer, at dispensere til

fældningen af træerne og krattet. Der skal derfor ske retablering med genplantning af træer og buske efter skovmyndighedernes anvisning.

Fredningsnævnet vurderer, at den brostensbelagte sti fra indkørslen til huset kan bevares, fordi den over tid vil blive overgroet og derfor være mindre synlig i terrænet. Fredningsnævnet finder derfor, at den brostensbelagte sti kan lovliggøres.

Det er udgangspunktet ifølge fredningsbestemmelserne, at der ikke må opføres nogen art af bebyggelse på de fredede arealer, og at der heller ikke må placeres skure, boder og lignende på de fredede arealer.

På denne baggrund, og da fredningsnævnet betingede dispensationen til at renovere og udvide huset af, at der ikke på arealet umiddelbart vest for huset måtte opføres byggeri, finder fredningsnævnet, at der ikke kan dispenseres til opførelse af en garage på arealet vest for huset. Fredningsnævnet meddeler derfor Henrik Hübschmann afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre garagen.

Den lovliggørende dispensation til at beholde den terrasserede støttevæg langs husets facade mod Over Jelsvej og den brostensbelagte sti er betinget af, at der etableres en slørende beplantning omkring varmepumpen, og at containeren, der er deponeret nedenfor indkørslen, fjernes fra det fredede areal.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune har oplyst, at Jelssøerne ligger uden for Natura 2000 område nr. 91 Kongeåen, og at der på grund af afstanden fra Henrik Hübschmanns ejendom til Natura 2000-området og projektets karakter ikke vil være nogen påvirkning af Natura 2000-området.

Det strider derfor ikke mod Danmarks internationale forpligtelser at meddele den lovliggørende dispensation til den brostensbelagte sti og den del af den terrasserede skråning, der er etableret parallelt med husets facade mod vejen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Kolding, den 20. juli 2017

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Henrik Rolkskov Hübschmann – mail: Henrik@yasmines.com.cn

Jørgen Overbys Tegnestue ApS, att.: Ditte Schmidt – ditte@overbystegnestue.dk

Miljøstyrelsen/København – mail: mst@mst.dk

Lindet Skov, Naturstyrelsen Vadehavet – mail: vad@nst.dk

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning – mail: post@vejenkom.dk

Vejen Kommune, biolog Inge Lise Jensen – mail: ilmj@vejen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen – mail: vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV – mail: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Bent Holgersen – mail: trekantomraadet@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – mail: natur@dof.dk

DOF Vejen – mail: Vejen@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, telefon 24968604
mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 25. april 2021

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-47-2019: Ansøgning om tilladelse til at etablere en kiosk på matr.nr. 555 Jels Ejerlav, Jels, beliggende Jels Søvej 5c, 6630 Rødding i tilknytning til Jels Vikingspil.

Fredningsregisteret reg. nr. 02396.02: Jels Søerne

Fredningsnævnet har fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til efter nedrivning af en eksisterende kiosk på matr.nr. 555 Jels Ejerlav, Jels, beliggende Jels Søvej 5c, 6630 Rødding at opføre en ny is- og kaffebod (kiosk). Arealerne ejes af Vejen Kommune.

Fredningsnævnet har efter høring truffet afgørelse på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk.5. Begrundelsen for afgørelse fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

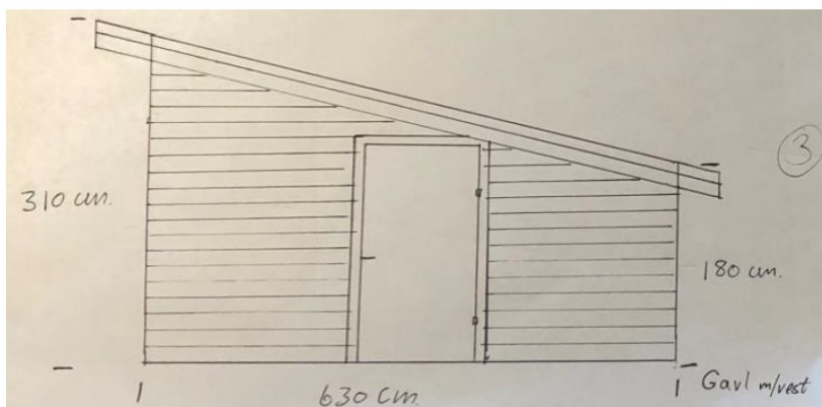
Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. december 1960 om fredning af arealer ved Jels Søerne, der er en tilstandsfredning med bestemmelse blandt andet om, at der ikke må opføres nogen art af bebyggelse fraset en sådan, som er nødvendig for arealernes landbrugs- eller skovmæssige udnyttelse. En sådan bebyggelse skal godkendes af fredningsnævnet. Der må ikke placeres boder, skure, master eller lignende på arealerne.

Det er oplyst, at huset opføres i træ i lignende farver som det eksisterende og med mål som nedenfor skitseret:

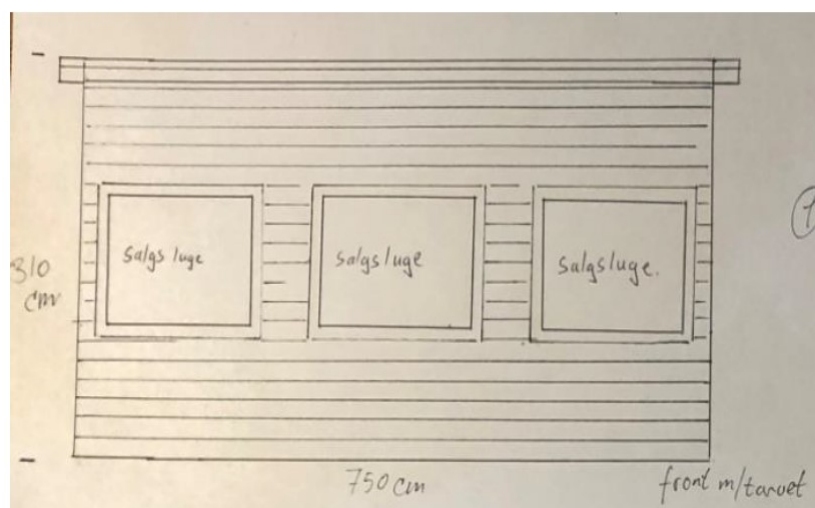
Den eksisterende dobbeltkiosk står for udskiftning.

Med ensidig taghældning for at undgå beskæring af de store egetræer bag kiosken og for at få mere plads i kiosken på det samme grundareal:

Fra ansøgningsmaterialet: Gavl mod sø, se hele tegningsmaterialet i bilag 1

Herudover får nybygningen 3 luger:

Fra ansøgningsmaterialet: Front af hus med tre luger.

Vejen Kommune har oplyst, at det ansøgte ikke vil få negative konsekvenser for Natura 2000-arealer eller for dyr og planter på habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jels Søerne betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Da det ansøgte erstatter en eksisterende bygning og placeres samme sted med tilnærmelsesvis samme udseende, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation til det ansøgte på vilkår:

- at der ikke periodevis opsættes skure/campingvogne i området og
- at den ansøgte kiosk fjernes, når den ikke længere tjener det ansøgte formål.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er

forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse vedrører en
dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sags nr.
FN-SJN-38-2017 og FN-SJN-39-2017.
Klik her for at se afgørelsen.

12. juli 2021
Sagsnr.: 18/05709
Klagenr.: 1001617
NH-IDADEG

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

DELVIS OPHÆVELSE OG HJEMVISNING af afgørelse om lovliggørende dispensation i sag om terrænændringer m.v. inden for fredning i Vejen Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig dels afgørelse af 20. juli 2017 om afslag på lovliggørende dispensation til terrænændringer, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti, terrasseret støttevæg med beplantning samt fældning af træer i forbindelse med fredningen af omgivelserne af Jelsløerne på matr.nr. 837 og matr.nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, beliggende Over Jelsvej 2, 6630 Rødding, og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig dels afgørelse af 20. juli 2017 om afslag på dispensation til opførelse af garage inden for fredningen af omgivelserne af Jelsløerne på matr.nr. 1389 Jels Ejerslev, Jels, beliggende Over Jelsvej 2, 6630 Rødding.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 13. august 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- et areal på ca. 200 m² beliggende mellem beboelseshuset og indkørslen ikke har været decideret skov, men derimod har været benyttet til parkeringsplads m.v., og
- klager som ejer af ejendommen burde have været varslet om tidspunktet for samt indkaldt til fredningsnævnets besigtigelse af ejendommen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.44.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Ejendommen Over Jelsvej 2, 6300 Rødding, matr.nr. 837 og matr.nr. 1389, Jels Ejerslav, Jels, er beliggende i landzone. Ejendommens samlede areal udgør ca. 2,2 ha. Matr.nr. 837 Jels Ejerslav, Jels, er noteret som en ordinær matrikel med et fritliggende enfamilieshus. Beboelseshuset på ejendommen er opført i 1777. Matr.nr. 1389, Jels Ejerslav, Jels, er noteret som en landbrugsejendom uden beboelse. Ejendommen afgrænses af vejmatrikel 7000h, Over Jelsvej, mod nord og Jels Midtsø mod syd. En del af ejendommens have, herunder en del af den terrasserede støttevæg og græsplænen, er beliggende på vejmatriklen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne.⁴ Vejmatrikel 7000h, Jels Ejerslav, Jels, er ikke omfattet af fredningen.

Det fremgår af fredningskendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn, som gør sig gældende ved Jelssøerne.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne for området for ejendommene nr. 837 og 1389 Jels Ejerslav, Jels, at der ikke må ske nogen art af bebyggelse, samt at der kun må foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets godkendelse.

⁴ Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne: <https://www2.blst.dk/nfr/02396.02.pdf>.

2.2 Sagens forhistorie

Den 28. januar 2016 meddelte fredningsnævnet dispensation til at ombygge og udvide beboelseshuset på ejendommen Over Jelsvej 2. Fredningsnævnet fastsatte blandt andet følgende vilkår for dispensationen:

- at arealet umiddelbart vest for sommerhuset ikke må anvendes til f.eks. have (plæne, bede, indkørsel el. lign.) eller til byggeri,
- at eventuel beplantning af arealet vest for sommerhuset kun må foretages efter aftale med skovmyndighederne.

Klager gennemførte herefter byggeriet.

Vejen Kommune har ved tilsyn den 14. september 2016 konstateret, at der på ejendommen Over Jelsvej 2, 6630 Rødding, var foretaget afgravning og terrænregulering, opført en terrasseret støttemur ud mod Over Jelsvej, sået en græsplæne, anlagt en brostensbelagt havegang og fældet træer.

2.3 Den påklagede afgørelse

Klager har søgt om lovliggørende dispensation fra fredningen af omgivelserne af Jelssøerne til terrænenheder, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti, terrasseret støttevæg med beplantning samt fældning af træer. Klager har endvidere ansøgt om dispensation fra fredningen til at opføre en trægarage på 32 m².

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, har den 20. juli 2017 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt afslag på dispensation fra fredningen af omgivelserne af Jelssøerne til opførelse af garage. Fredningsnævnet har endvidere meddelt afslag på lovliggørende dispensation til terrænenheder, græsplæne, hæk, samt fældning af træer. Fredningsnævnet har endelig meddelt lovliggørende dispensation til den brostensbelagte sti, som løber fra indkørslen til huset, samt den del af den terrasserede støttevæg med beplantning, der er etableret mellem husets facade og Over Jelsvej til punktet i skellet, udmålt som et punkt midt mellem husets nordvestlige hjørne og indkørslen.

Det fremgår af afgørelsen, at fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at fredningen af Jelssøerne og arealerne omkring søerne blev gennemført af hensyn til de særlige udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn, som gør sig gældende ved søerne.

Fredningsnævnet har anført, at der i fredningsbestemmelserne er forbud mod bebyggelse, afgravning, opfyldning og planering, samt at der er fastsat en fredningsbestemmelse om, at skov- og kratdækkede arealer stedse skal bære løvtræer og kun må udnyttes til plukhugst.

Fredningsnævnet har anført, at nævnet har forståelse for klagers ønske om at beskytte beboelseshuset mod nedstrømmende overfladevand og erosion fra vejen og fra de arealer, som ligger oven for vejen. Fredningsnævnet har derfor meddelt lovliggørende dispensation til dele af den terrasserede støttevæg. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at den terrasserede støttevæg mellem husets facade mod vejen og vejen ikke kan ses fra det omgivende terræn. Den lovliggørende dispensation til dele af den terrasserede støttevæg er meddelt på vilkår om, at støttevæggen ved retableringen af skråningen bliver tildækket.

Fredningsnævnet har vurderet, at der kan meddeles lovliggørende dispensation til den brostensbelagte sti fra indkørslen til huset, fordi stien over tid vil blive overgroet og derfor være mindre synlig i terrænet.

Fredningsnævnet har desuden betinget den lovliggørende dispensation til at beholde den terrasserede støttevæg langs husets facade mod Over Jelsvej og den brostensbelagte sti af, at der etableres en slørende beplantning omkring varmepumpen, og at containeren, der er deponeret neden for indkørslen, fjernes fra det fredede areal.

Fredningsnævnet har konstateret, at klager har afdrevet træerne og krattet på den del af grunden, der grænser op mod fredskoven og i øvrigt på den del af grunden, som er fredskovpligtigt, og derefter anlagt en have, der minder om en parcelhushave. En sådan have harmonerer efter fredningsnævnets opfattelse ikke med den omgivende natur. Fredningsnævnet har vurderet, at dette strider mod formålet med fredningen af Jelssøerne og fredningsbestemmelsen om, at de skov- og kratdækkede områder stedse skal bære løvtræer, at dispensere til fældningen af træerne og krattet.

Fredningsnævnet har vedrørende dispensation til garage anført, at det ifølge fredningsbestemmelserne er udgangspunktet, at der ikke må opføres nogen art af bebyggelse på de fredede arealer, og at der heller ikke må placeres skure, boder og lignende. Fredningsnævnet har på denne baggrund vurderet, at der ikke kan meddeles dispensation til opførelse af en garagebygning på arealet vest for huset. Fredningsnævnet har i tilknytning hertil henvist til, at fredningsnævnet betingede den tidligere meddelte dispensation til at renovere og udvide huset af, at der ikke måtte opføres byggeri på arealet umiddelbart vest for huset.

2.4 Klagers indhold

Klager har anført, at der tidligere har været parkeringsplads på et 200 m² stort areal mellem beboelseshuset og indkørslen, og at dette areal derfor aldrig har henlagt som decideret skov. Klager har videre anført, at ejendommens ejere igennem minimum 50 år har haft fuld råderet over arealet.

Klager har videre anført, at beplantning med højstammede træer i umiddelbar nærhed af beboelseshuset indebærer risiko for ødelæggelse af hus og tag.

Desuden har klager gjort gældende, at den foretagne terrænregulering ikke alene sikrer afledning af vand fra Over Jelsvej, men også sikrer terrænet i forhold til vejen og de mange tunge køretøjer, som benytter den. Klager har i tilknytning hertil bemærket, at Vejen Kommune i 2017 udførte en terrænregulering/-sikring på den anden side af Over Jelsvej.

Endelig har klager anført, at klager som ejer af ejendommen burde have modtaget en indkaldelse forud for fredningsnævnets afholdelse af besigtigelse.

2.5 Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig dels bemærkninger til klagen

Fredningsnævnet har bemærket, at det er beklageligt, at klager ved en fejl ikke var indkaldt til besigtigelsen af ejendommen. Fredningsnævnet har videre oplyst, at klager ved mødets start erklærede sig indforstået med, at sagen blev behandlet uanset den manglende indkaldelse.

2.6 Høringer under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 11. februar 2021 foretaget en høring af Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del. Det fremgår af høringen, at Miljø- og Fødevareklagenævnet under sagens behandling har konstateret, at fredningsnævnets afgørelse i sagen synes at omfatte dele af vejmatrikel 7000h, Jels ejerlav, Jels, samt at vejmatrikel 7000h, Jels ejerlav, Jels ikke er omfattet af fredningen af Jelssøerne. Miljø- og Fødevareklagenævnet har udbedt sig fredningsnævnets bemærkninger til det anførte.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, har besvaret høringen den 28. marts 2021. Det fremgår af høringssvaret, at fredningsnævnet har indhentet bidrag fra Miljøstyrelsen til besvarelse af høringen. Miljøstyrelsen har konstateret, at vejmatrikel 7000h Jels ejerlav, Jels, ikke er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af Jels Søerne. Fredningsnævnet har ikke knyttet yderligere bemærkninger til det af Miljøstyrelsen anførte.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jelssøerne.

Fredningen har ikke en egentlig formålsbestemmelse, og fredningens formål må derfor vurderes ud fra baggrunden for fredningen sammenholdt med fredningsbestemmelserne.

Fredningen har et bevarende sigte, og det blev desuden til støtte for fredningsforslaget anført, at Jelssøerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af ubørthed.

Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Terrænændringer, græsplæne, hæk, fældning af træer, brostensbelagt sti og terrasseret støttevæg

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at vejmatrikel 7000h, Jels Ejerslav, Jels, ikke er omfattet af fredningen af omgivelserne af Jelssøerne, og at vejmatriklen er beliggende umiddelbart nord for matr.nr. 837 og matr.nr. 1389, Jels Ejerslav, Jels.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at fredningsnævnet i sin afgørelse af 20. juli 2017 ikke på tilstrækkelig vis har forholdt sig til den matrikulære afgrænsning mellem matr.nr. 837 og matr.nr. 1389, Jels Ejerslav, Jels, og vejmatrikel 7000h, Jels Ejerslav, Jels, herunder i hvilken udstrækning det ansøgte er på arealer, der ikke er omfattet af fredningen.

På baggrund af luftfotos af de pågældende ejendomme er det nævnets opfattelse, at terrænændringer, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti og terrasseret støttevæg helt eller delvist er beliggende på vejmatriklen 7000h, Jels Ejerslav, Jels. Det er endvidere nævnets opfattelse, at fældning af træer muligvis kan være sket på vejmatriklen. Nævnet finder, at det er af afgørende betydning for sagens afgørelse, at fredningsnævnet tager stilling til, hvorvidt den matrikulære afgrænsning har betydning for det ansøgte.

På baggrund af ovenstående finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at fredningsnævnets afgørelse lider af konkret væsentlige, retlige mangler, hvorfor afgørelsen vedrørende terrænændringerne, græsplænen, hækken, fældning af træerne, den brostensbelagt sti og den terrasserede støttevæg med beplantning ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling hos fredningsnævnet.

Fredningsnævnet skal ved sagens fornyede behandling tage stilling til, hvordan eventuel retablering af terrænændringer og området, hvor der er etableret terrasseret støttevæg, skal foretages, samt hvordan retableringen

indvirker på forholdene vedrørende græsplænen, hækken, fældning af træerne og den brostensbelagte sti.

Garage

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Nævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til den ansøgte garage, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets afgørelse om afslag på dispensation til opførelse af garage på ejendommen. Nævnet har lagt vægt på, at den ansøgte garage vil være meget synlig i terrænet, og at en sådan bygning yderligere vil hindre indsynet i fredningsområdet fra Over Jelsvej.

Det i øvrigt af klager anførte kan ikke føre til et andet resultat.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. 2, stk. 2, nr. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig dels afgørelse af 20. juli 2017 om afslag på lovliggørende dispensation til terrænnændringer, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti, terrasseret støttevæg med beplantning samt fældning af træer i forbindelse med fredningen af omgivelserne af Jelsløerne på matr.nr. 837 og matr.nr. 1389 Jels Ejerslav, Jels, beliggende Over Jelsvej 2, 6630 Rødding, og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig dels afgørelse af 20. juli 2017 om afslag på dispensation til opførelse af garage inden for fredningen af omgivelserne af Jelsløerne på matr.nr. 1389 Jels Ejerslav, Jels, beliggende Over Jelsvej 2, 6630 Rødding.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del (sagsnr. FN-SJN 38-2017 og FN-SJN-39-2017) samt for klageren og dennes eventuelle repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Klaus Meinby Lund
Stedfortrædende formand

Kolding, den 29. maj 2023

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-41-2022: VM2023 i Kano og Kajak Maraton i Jels.

Fredningsregisteret reg.nr. 02396.02 - Jels søerne

Fredningsnævnet har fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at gennemføre VM2023 i Kano og Kajak i Jels på matr.nr. 555 Jels Ejelav, Jels, der ejes af Vejen Kommune.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jels søernes omgivelser. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn, som gør sig gældende ved Jels søerne.

Det er formålet med fredningen af Jels søernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Ansøgningen

Det fremgår af ansøgningen blandt andet,

”...

Vejen Kommune samarbejder med Danmarks kano og kajak forbund om at afholde VM2023 i Kano og Kajak Maraton i Jels. Det er planen, at det afvikles 24. august – 5. september 2023.

Hovedparten af arrangementet foregår omkring foreningshuset og Jels Søbad, der ligger uden for det fredede område, men enkelte aktiviteter er planlagt inden for fredningen. Alt retableres efter stævnet er slut.

Inden for fredningen er det planen, at der skal opsættes følgende:

- kajakstativer til kajakopbevaring
- atlettelte til afslapning for alle atleter. Bruges kun om dagen.

- ca. 3 udgangsbroer, hvor atleterne lægger deres kajakker i vandet. Der hvor der allerede er en strandbred, der bliver det muligvis en direkte udgang fra stranden, men vi lægger også min. 2 faste broer ud i vandet.

- Boder og salg bl.a. i forbindelse med Vikingemarked

- Food trucks

- Salgs trucks (biler) af kajakudstyr

- sideaktiviteter, altså aktiviteter, hvor publikum kan deltage/prøve/smage eller lign.

- informationsboder

Specifikt for Vikingspillets plads:

- Atletbespisning i Valhal

- Åbningsceremoni i vikingernes amphitheater

- Boder og salg

...

Placeringen af aktiviteterne er angivet på følgende kort:

Kort 1: Området ved Jelssøerne, hvor stævnet skal holdes. Det fredede område er vist med blå skravering.

...”

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Vejen Kommune har oplyst blandt andet følgende:

”...

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (Habitatområde nr. H80). Alene pga. af afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted indenfor det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være Vandflagermus, Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Pipistrellflagermus, Dværgflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander og Spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlister på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder

...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Hovedparten af arrangementet, der er begrænset til en kortere periode, foregår uden for det fredede område og vurderes ikke at have nogen uheldig indvirkning på de landskabelige og naturmæssige værdier i det fredede område.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke vil være i strid med fredningens formål, hvorfor fredningsnævnet meddeler dispensation på følgende vilkår

- at arrangementet gennemføres som beskrevet i ansøgningen
- at alt inden for det fredede område retableres straks efter stævnets afslutning

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastbjerg

Kolding, den 10. juli 2023

Fredningsnævnets sagsnumre FN-SJN-38-2017: ansøgning om lovliggørelse af terrænændringer mv. på ejendommen Over Jelsvej 2, 6630 Røding, matr.nr. 837 og 1389 Jels Ejerlav, Jels.

Fredningsregisteret: Reg.nr. 02396.02 - Jels Søerne.

Denne afgørelse ændrer fredningsnævnets afgørelse af 20. juli 2017.

Sagens baggrund

I denne sag traf fredningsnævnet den 20. juli 2017 afgørelse om en ansøgning om lovliggørelse af terrænændringer, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti, terrasseret støttevæg med beplantning og fældning af træer på ejendommen Over Jelsvej 2, 6630 Røding, matr.nr. 837 og matr.nr. 1389 Jels Ejerlav, Jels, der ejes af Henrik Hübschmann,

Afgørelsen blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som den 12. juli 2021 ophævede fredningsnævnets afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling i fredningsnævnet.

Klagenævnet anførte blandt andet:

”...

At fredningsnævnet i sin afgørelse af 20. juli 2017 ikke på tilstrækkelig vis har forholdt sig til den matrikulære afgrænsning mellem matr.nr. 837 og matr.nr. 1389, Jels Ejerlav, Jels og vejmatr. 7000h, Jels Ejerlav, Jels, herunder i hvilken udstrækning det ansøgte er på arealer, der ikke er omfattet af fredningen.

På baggrund af luftfotos af de pågældende ejendomme er det nævnets opfattelse, at terrænændringer, græsplæne, hæk, brostensbelagt sti og terrasseret støttevæg helt eller delvist er beliggende på vejmatr. 7000h Jels Ejerlav, Jels. Det er endvidere nævnets opfattelse, at fældning af træer muligvis kan være sket på vejmatr. 7000h. Nævnet finder, at det er af afgørende betydning for sagens afgørelse, at fredningsnævnet tager stilling til, hvorvidt den matrikulære afgrænsning har betydning for det ansøgte.

...”.

Retsgrundlaget:

Matr.nr. 837 og matr.nr. 1389 Jels Ejerlav, Jels er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1960 om fredning af omgivelserne af Jels Søerne. Kendelsen er en status quo fredning begrundet i de særlige ”udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn” ved Jels søerne

Overfredningsnævnet har for at sikre dette formål fastsat blandt andet følgende bestemmelser for ejendommene matr. nr. 837 og 1389 Jels ejerlav, Jels:

”a. Der må ikke på arealerne ske nogen art af bebyggelse. Allerede tilstedeværende bygninger kan vedligeholdes, medens eventuelle udvidelser eller ombygninger skal godkendes af fredningsnævnet. Boder skure, master og lignende indretninger må ikke placeres på arealerne.

b. Der må på arealerne kun foretages afgravning, opfyldning eller planering med fredningsnævnets ... godkendelse.

...

g. De indenfor arealet værende skov- og kratdækkede områder skal stede bære løvtræer og må kun udtyndes ved plukhugst...”

Den 28. januar 2016 meddelte fredningsnævnet Henrik Rolkskov Hübschmann dispensation til at ombygge og udvide huset på Over Jelsvej 2, 6630 Røding og fastsatte blandt andet disse vilkår for dispensationen:

”...

at arealet umiddelbart vest for sommerhuset ikke må anvendes til f.eks. have (plæne, bede, indkørsel el.lign.) eller til byggeri,

at eventuel beplantning af arealet vest for sommerhuset kun må foretages efter aftale med skovmyndighederne.

...”

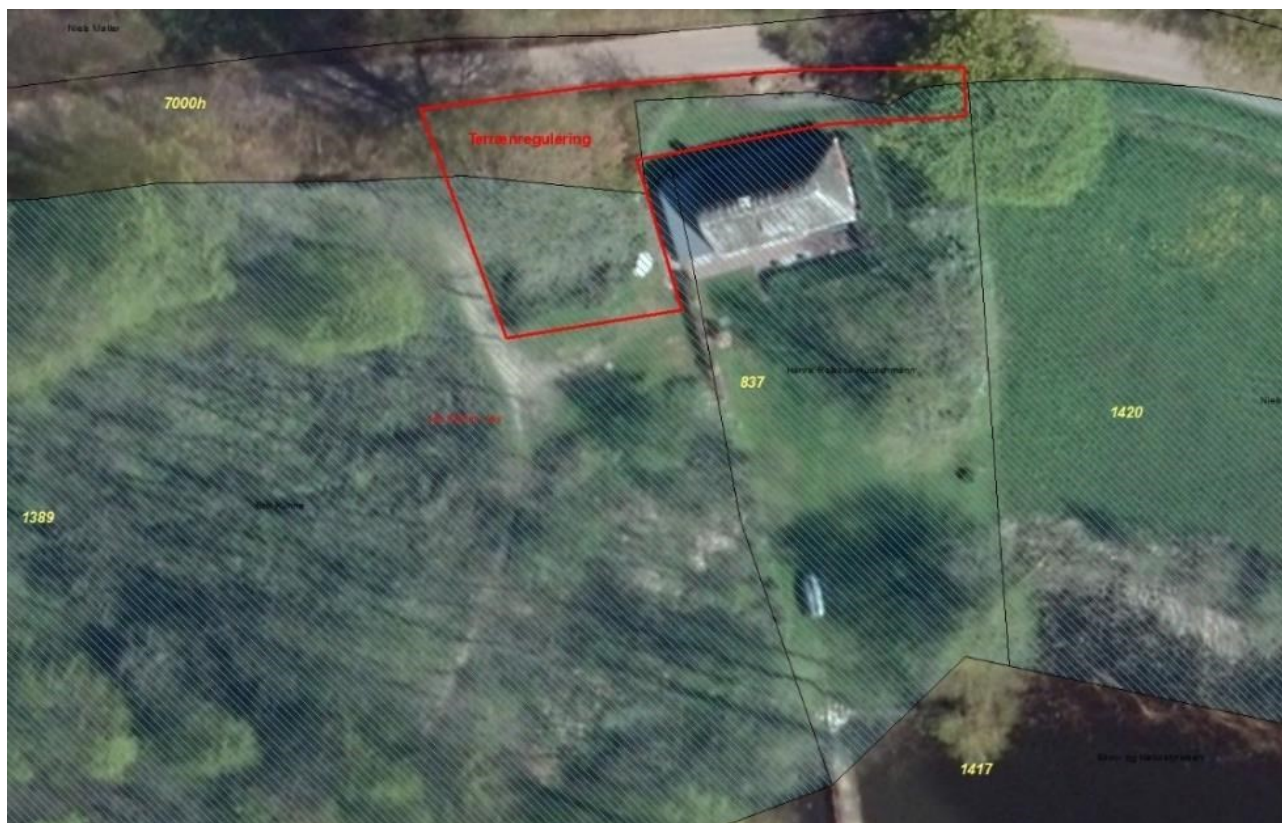
Vejen kommunes ansøgning

I ansøgningen af 27. oktober 2016 fra Vejen kommune fremgår blandt andet følgende:

”...

Vejen Kommune har ved tilsyn den 14. september 2016 konstateret, at der er foretaget afgravning og terrænregulering på Over Jelsvej 2, 6630 Rødding. Desuden er der bygget en støttemur i træ langs vejen og etableret plæne og havegang vest for huset. De foretagne arbejder ligger helt eller delvist inden for fredningen af Jelssøerne og i fredskov.

Terrænreguleringerne er foretaget på matriklerne nr. 837 og 1389 Jels Ejerlav, Jels, samt på kommunens vejmatrikel nr. 7000h Jels Ejerlav, Jels.

*Terrænregulering er foretaget inden for areal med rød markering, ca. 460 m².
Lyseblå skravering: Fredning.*

..."

Ansøgningen er vedlagt blandt følgende fotos

Billede 1: Terræn omkring huset før regulering. Foto: Henrik Hübschmann

Billede 2: Afgravning og udjævning af terræn. Bemærk sokkelsten blotlagt. Foto: Henrik Hübschmann

Billede 3: Terræn omkring huset nu. Foto: Vejen Kommune

Billede 4: Støttemur i træ langs vejen. Ud for hjørnet af huset er støttemuren ca. 3,65 m bred og er således ca. 1,65 m inden for fredningen. Græsplænen terræn vurderes at være ca. 2,1 m under vejens. Foto: Vejen Kommune.

Miljøstyrelsen afgørelser efter skovloven

Miljøstyrelsen har i afgørelse af 12. oktober 2017 varslet påbud om retablering af havearealet på matr.nr. 1389 Jels Ejerslav, Jels, hvoraf blandt andet fremgår

”...

Miljøstyrelsens **påbud** vil omfatte ca. 240 m² fredskovspligtigt haveareal, som skal retableres som løvskov. Arealet er vist med blå på vedhæftede bilag.

Retableringen skal ske ved at græsplæne, hæk og haveplanter fjernes, terrænet retableres efter Vejen Kommunes anvisninger og arealet herefter tilplanter med træer, der kan danne højstammet skov.

Det er på det retablerede areal fortsat lovligt at bevare tilkørselsvejen til sommerhuset og at parkere på denne tilkørselsvej.

Den megen kørsel på arealerne i forbindelse med byggeriet har formodentlig trykket jorden så meget sammen at retableringen med skov er vanskelig. Retableringen skal derfor ske som en regulær, traditionel tilplantning. Normalt ved tilplantning i skov med løvtræer plantes der omkring 3.000 – 3.500 træer pr. ha. Der stilles i denne sag kun krav om ekstensiv tilplantning, da det må forventes at der vil ske en vis selvsåning fra de nærværende stående gamle løvtræer.

Der fastsættes derfor følgende vilkår for tilplantningen:

1. Arealet skal tilplantes med hjemmehørende løvtræarter.
2. Der kan dog indblandes op til 20 % hjemmehørende, danske buske.
3. Arealet skal tilplantes med mindst 2.000 planter pr. ha. Det svarer til 48 træer/buske på de ca. 240 m², eller det svarer til en planteafstand på 2,0 m x 2,5 m).
4. Tilkørselsvejen til sommerhuset skal dog ikke tilplantes. Vejen må maksimalt være 6 meter bred målt mellem kanten af træerne på begge sider af vejen.

...”

Arealet til retablering med løvskov er vist med blå på nedenstående orthofotos- - . Fredskovsgrænsen er vist med grønt.

Den matrikulære afgrænsning

Fredningsnævnet har efter naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Miljøstyrelsen om teknisk bistand til afklaring af det ansøgtes placering i forhold til det fredede område.

Miljøstyrelsen har i mail af 21. marts 2023 blandt andet udtalt følgende:

”...

Terrænregulering

Miljøstyrelsen henviser til ... ansøgning om terrænregulering fra Vojens Kommune. På s. 1 ses en oversigt over fredningens udstrækning og omfanget af terrænregulering. En del af denne terrænregulering er beliggende inden for fredningen jf. oversigt på s. 1. Den lyseblå skravering er det fredede areal.

Græsplæne

Miljøstyrelsen henviser til ... varsling om påbud efter skovloven. ... ses en oversigt over arealet, der skal reetableres som skov, og som nu er udlagt som græsplæne. Dette areal er sammenfaldende med den berørte del af det fredede areal...

Hæk

Den nordlige del af den etablerede hæk er i det væsentligste beliggende uden for fredningen jf. nedenstående luftfoto fra 2022, hvor Hækken er markeret med rødt, og fredningens omfang er markeret med blå skravering. Den mere sydvestlige del af hækken er beliggende inden for fredningen jf. luftfoto nedenfor. ... påbud efter skovloven, da arealet for påbuddet er sammenfaldende med den berørte del af det fredede areal.

Brostensbelagt sti

...På nedenstående luftfoto fra 2022 ses den brostensbelagte sti markeret med rødt, og det fredede areal markeret med blå skravering. Den brostensbelagte sti er i sin helhed beliggende inden for fredningen.

Terrasseret støttevæg

Miljøstyrelsen henviser til vedhæftede ansøgning om terrænregulering fra Vojens Kommune. På s. 3 ses et billede af den terrasserede støttevæg. På nedenstående luftfoto fra 2022 ses den terrasserede støttevæg markeret med rødt, og det fredede areal markeret med blå skravering. En del af støttevæggen er beliggende inden for fredningen jf. nedenstående luftfoto.

Fældning af træer

Miljøstyrelsen henviser til redegørelsen for skovarealet i varsling om påbud efter skovloven. På s. 5-8 ses luftfoto fra 2017, 2016, 2010 og 2004. Det blåtskraverede areal er sammenfaldende med den berørte del af det fredede areal. Her ses en gradvis fældning af træer og øvrig bevoksning inden for det fredede areal. Det vurderes, at der også er fældet træer uden for det fredede areal. ...

arealet for påbuddet er sammenfaldende med den berørte del af det fredede areal

...”

Ansøgers bemærkninger

Henrik Hübschmann har i mail af 28. maj 2023 blandt andet anført:

”...

Jeg har skrevet til Vejen Kommune og foreslået en løsning nu som jeg håber at alle parter kan blive enige om. Kort fortalt vil jeg fjerne alt græs på det område hvor Fredningsnævnet har hjemmel og hvor der som nævnt ligger et påbud fra Miljøstyrelsen, det drejer sig om 240kvm. Derudover vil jeg fjerne en meget stor del af græsset som både ligger på den del af matriklen som Vejen Kommune administrerer, det drejer sig om ca 160 kvm. Herudover vil jeg i samarbejde med en havearkitekt fjerne skønsmæssigt 3-400 kvm græsplæne som ligger udenfor sagen, dvs. græs som er på min fritidshusmatrikel og som ikke har været omfattet af denne sag. Sagt med andre ord kommer der hermed meget mere natur på begge matrikler, både skovmatriklen med også på fritidshus matriklen - jeg mener at dette en god løsning for alle parter.

Derudover vil jeg fjerne alle ikke hjemhørende planter såsom rododendron, æbletræer etc. Her skal jeg lige pointere at siden jeg havde besøg af Fredningsnævnet er der plantet en del træer som alle er hjemhørende i den danske natur, herunder også store træer - med andre ord ser området nu markant anderledes ud og falder meget mere ind i naturen. Når det så er sagt vil jeg med denne plan komme så tæt på den omkringliggende skov som muligt.

Hele området vil blive beplantet så det falder i en den omkringliggende natur og planen herfor vil blive godkendt af Vejen Kommune og andre myndigheder hvis det skulle være påkrævet.

Det eneste krav jeg har at min stå fra indkørsel og hen til huset kan forblive som den er, ellers har jeg fysisk ingen mulighed for at komme hen til min bil, tømme postkassen eller komme affald i mine skraldespande

...”

Fredningsnævnets besigtigelse

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 19. juni 2023, hvor nævnet besigtigede forholdene.

I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved nævnsformanden dommer Vagn Kastbjerg, det ministerudpegede medlem Flemming Davidsen og det kommunalt udpegede medlem Per Mørk.

For Vejen Kommune mødte Gitte Kisbye. For Miljøstyrelsen Lindet Statsskovdistrikt mødte skovfoged Anne Løvbjerg Hansen. Ejeren, Henrik Hübschmann var mødt.

De enkelte ansøgte forhold og deres placering inden for fredningen, skovloven og søbeskyttelseslinjen blev gennemgået.

Ejeren gennemgik sine ønsker, som nævnt mail af 28. maj 2023.

Nævnet konstaterede, at det kun er et mindre areal inden for fredningen, der er anvendt til terrænregulering og terrasseret støttevæg.

Gitte Kisbye oplyste, at Vejen kommune, hvis fredningsnævnet godkender denne mindre del, der ligger inden for fredningen, vil gå i dialog med ejeren om finde en løsning.

Skovfoged Anne Løvbjerg Hansen opfordrede ejeren til at få udarbejdet en genplantningsplan til drøftelse med skovdistriktet. Der bør af hensyn til at få de bedste vækstbetingelser for genplantning gives en lang frist.

Natura 2000 og Bilag IV-forhold

Vejen Kommunen har oplyst blandt andet følgende vedrørende Natura 2000 og habitatforhold:

”...

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (habitatområde nr. H80) 6,6 km nord for ejendommen. Alene pga. afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødder på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at garagen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødliste arter eller deres levesteder

...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 og bilag IV-arterne.

Fredningsnævnet vurderer efter det oplyste, at det ikke strider mod Danmarks internationale forpligtelser at meddele dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3.

Den nordlige del af hækken ligger i det væsentlige på arealer, der ikke er omfattet af fredningen.

Terrænreguleringen og den terrasserede støttevæg er etableret for at beskytte huset mod nedstrømmende overfladevand og erosion fra vejen og fra de arealer, som ligger oven for vejen. En relativt begrænset del af dette ligger inden for fredningen.

Fredningsnævnet vurderer på denne baggrund, at denne del af det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor nævnet ved en forudgående ansøgning herom ville have givet en dispensation.

Derfor meddeler fredningsnævnet en lovliggørende dispensation til terrænreguleringen og den terrasserede støttevæg.

Den brostensbelagte sti fra indkørslen til huset vil over tid blive mindre synlig i terrænet, da stien vil blive overgroet, og da skov og krat nu vil blive genplantet i området.

Fredningsnævnet vurderer på denne baggrund, at denne del af det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor nævnet ved en forudgående ansøgning herom ville have givet en dispensation.

Derfor meddeler fredningsnævnet en lovliggørende dispensation til brostensbelagte sti fra indkørslen til huset

Den sydvestlige del af hækken, græsplænen/haveanlægget og fældning af træer inden for fredningsområdet er både i strid med fredningens formål og vilkårene i fredningsnævnets dispensationsafgørelsen af 16. januar 2016.

En forudgående ansøgning herom ville derfor have medført et afslag.

Fredningsnævnet giver derfor afslag på en lovliggørelse heraf.

Retableringen skal ske ved, at græsplæne, hæk og haveplanter fjernes, og terrænet retableres efter Vejen Kommunes anvisninger, og arealet herefter tilplantes med hjemmehørende løvtræarter, der kan danne højstammet skov.

Tilplantningen foretages i overensstemmelse med skovlovens regler efter en beplantningsplan godkendt af Miljøstyrelsen.

Det er på det retablerede areal fortsat lovligt at bevare tilkørselsvejen til huset og at parkere på denne tilkørselsvej.

Retableringen skal være sket inden den 1. juli 2024.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra den er meddelt.

På baggrund af det nu fremkomne, kunne fredningsnævnet meddele lovliggørende dispensation til den foretagne terrænregulering, etablering af terrasseret støttevæg, brostensbelagt sti, delvis græsplænen efter regulering heraf samt hæk samt de fældede træer.

Vagn Kastbjerg

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL

sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

fredningsnaevn.dk/fredningsnaevnene/syddjylland-nordlig-del/
c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding

Den 6. oktober 2024

Sagsnr. FN-SJN-21-2024 (Fredningsregisteret, reg.nr.02396.02).

Afgørelse om dispensation til renovering af siddepladser mm. ved Jels Vikingspil.

Fredningsnævnet har den 16. april 2024 fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at renovere siddepladser mm. ved Jels Vikingspil på matr.nr. 555 Jels Ejerlav, Jels, beliggende Jels Søvej 5c, 6630 Rødding, der ejes af Vejen Kommune.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag og besluttet at meddele dispensation.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. december 1960, om fredning af Jelssøernes omgivelser. Det fremgår af kendelsen, at fredningen er begrundet i de særlige udsigtsmæssige og videnskabelige hensyn, som gør sig gældende ved Jelssøerne.

Det er formålet med fredningen af Jelssøernes omgivelser at bevare arealerne i deres nuværende tilstand. Jels søerne danner en landskabelig helhed af usædvanlig skønhed, der i det væsentligste henligger i en tilstand af uberørthed. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes boder, skure, master samt lignende indretninger på arealerne, ligesom arealerne heller ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller planering uden fredningsnævnets godkendelse.

Ansøgningen

Det fremgår af ansøgningen blandt andet:

”...

Jels Friluftsscene er opført i 1950'erne og selve anlægget er ikke renoveret siden. I dag fremstår trapperne, der udgør tilskuerpladserne med meget svingende sædehøjde og den lodrette flisekant på trapperne er fleres steder skredet ud. For mange år tilbage blev der i samarbejde med Rødding Kommune lavet en undersøgelse af, om tilskuerpladserne kunne renoveres ved at erstatte fliserne en for en. Det viste sig ikke muligt, da fliserne er porøse formentlig pga. ælde. Der ønskes derfor en gennemgribende renovering, hvor fliserne udskiftes med betonelementer. Samtidig ønskes tilføjet 1 ekstra tilskuerrække for at forbedre handicapadgangen til området.

Den ekstra række er bestemt for handicappede gæster og placeres oven for teatrets siddepladser. Disse siddepladser vil derved være i niveau med ankomstterræn. Ellers bibeholdes alle siddepladser som i dag med 13 rækker i samme buede form.

Adgangstrapper langs siddepladserne er ikke planlagt renoveret, men i tilfælde af beskadigelse ved anlægelse af nye tilskuerpladser renoveres de til nuværende udseende

...

Jels Friluftsteater fremstår i dag som værende nedslidt og trænger til en renovering og fornyelse af geometri, siddepladser, græsarealer m.m. De eksisterende siddepladser bevares men forsynes med nye siddeelementer i beton, men stadig med Amfiteatrets buede form.

...”

Ansøgningen er vedlagt blandt andet samlet præsentationsmappe af 7. juli 2022 fra Mangor og Nagel og tegninger af 13. december 2022 fra Oranje Beton A/S.

Høringssvar

Der er ikke ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar.

Danmarks internationale forpligtelser til at beskytte dyre- og plantearter

Vejen Kommune anfører i ansøgningen blandt andet:

...”

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (Habitatområde nr. H80). Alene pga. af afstanden til området og projektets karakter vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted indenfor det ansøgte areal. På baggrund af rapport fra DMU1, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være Vandflagermus, Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Pipistrellflagermus, Dværgflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander og Spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af projektarealet. 4 af 4 Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder

...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet lægger til grund, at der ansøges om dispensation til en nødvendig og mere handicapvenlig renovering af allerede eksisterende og utidssvarende siddepladser mm ved Jels Vikingspil.

Efter baggrunden for det ansøgte, der ikke vurderes at få nogen uheldig indvirkning på landskabet eller naturen i området, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation.

En dispensation må efter naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2 bortfalder dispensationen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening.

Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Vagn Kastbjerg
Suppleant for formanden